The Kha ri Gude literacy programme was developed in response to the call for a national campaign to end illiteracy among South African adults. As a programme of government, the campaign is intended to make manifest the right of all citizens to basic education in the official language/s of their choice. This literacy manual is therefore available in all the official South African languages: Tsivenda, isiZulu, isiXhosa, Sepedi, Setswana, Xitsonga, Sesotho, Afrikaans, siSwati, isiNdebele, English and in Braille, and has been adapted for use by the deaf.

The methodology: An integrated methodological approach is used to draw on the benefits of the language experience approach while taking seriously the recent developments emanating from neuro-cognitive research into how adults learn to read. In line with this research, the programme undertakes to enhance the visual literacy and perceptual skills learners need to "handle" a range of graphics. It also aims to develop automaticity by addressing the mechanics of reading, phonemic awareness, lettersound relationships and word analysis. At the same time it is ensured that the contextualisation and the rudiments of a language experience approach have not been compromised. Each lesson includes pictorial codes which encourage discussion around the key sentence which is taught. Moreover, the organising themes encourage learners to think about related social issues and to make applications to their lives and contexts.

The thematic approach: Learning outcomes are immersed in content which is relevant to learners' motivation and everyday lives, in contexts where skills at this level will support independent living and broaden the choices and opportunities available to adults. These topics are:

- ABC
- I am learning
- My family, my home
- Living together
- Health
- The world of work
- Mother Earth
- Our country and the world around us

Supporting the volunteer educator: The materials have been designed specifically for mass delivery and campaign purposes with the recognition that the volunteer educators will have limited teacher training. The materials offer a step-by-step, icon guided sequence of bite-sized activities to guide the educator.

The literacy manual is part of a package consisting of:

- The Kha ri Gude mother tongue literacy manuals in all official languages and Braille
- The Kha ri Gude Maths manual
- The Kha ri Gude 'English for Everyone' manual
- The Kha ri Gude Teacher's notes for teaching maths and mother tongue literacy
- The Kha ri Gude 'yes I can' portfolio of evidence
- The Kha ri Gude Word Cards cut-outs incorporated in the back of the manuals

ISBN 1-77018-067-2

basic education
Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

Leer lees en skryf in Afrikaans

ISBN 1-77018-067-2

1

KHA RI GUDE

KOM ONS LEER

GELETTERHEIDSVELDTOG SUID-AFRIKA

Afrikaans

basic education
Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

1

Notes

KHA RI GUDE
KOM ONS LEER

Literacy Campaign South Africa

Learn to read in Afrikaans

The Kha ri Gude mother tongue literacy manuals are available in all official languages and Braille

Alfabet		3
1	Les 1	11
	Les 2	18
	Les 3	24
	Les 4	30
	Les 5	38
2	Les 1	47
	Les 2	56
	Les 3	64
	Les 4	72
	Les 5	80
3	Les 1	87
	Les 2	94
	Les 3	102
	Les 4	110
	Les 5	118
4	Les 1	127
	Les 2	134
	Les 3	140
	Les 4	146
	Les 5	154
5	Les 1	159
	Les 2	168
	Les 3	174
	Les 4	180
	Les 5	186
6	Les 1	193
	Les 2	200
	Les 3	206
	Les 4	212
	Les 5	220
7	Les 1	229
	Les 2	238
	Les 3	246
	Les 4	252
	Les 5	258
Cutouts		263
Dominoes		279

basic education
Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

AFRIKAANS

basic education
Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

The Kha ri Gude materials development team
The methodological approach and the need to simultaneously develop literacy materials in all eleven official languages made it necessary for a writing team comprising African language experts, phoneticians and linguists to ensure that the literacy materials were co-developed and *simultaneously versioned.* This ensured the mediation of cultures and the accuracy of linguistic structures while allowing the enrichment that comes from the intercultural group context. The writing team was supported by an editorial, artistic, photographic and design team whose didactic, editorial and educational design gave structure and life to the materials.

Materials Development Coordinator	Prof Veronica McKay
Writers	Herman Kotze Maphoko Deborah Mampuru Prof Veronica McKay Johanna Mogodiri Dr Lawrence Molefe Prof Zodwa Motsa Shirley Mukhari Ndivhuho Mutsila Dr Tabazi Ntshinga Ntaoleng Sekere Steven Shabangu Dr Philemon Buti Skhosana Ntebaleng Tshetlo
Coordinating editor	Yvonne Kemp
Technical editors	Anneke Brits Mandu Makhanya Dr Morongwa Ramarumo
Socia-audit editor	Elizabeth Mokotong
Artists	Jacques Coetzer S'bu Makhambeni
Layout and design	Christine Bothma Tharina du Preez Dani Malan
Photographic design	Mario Sales

© Department of Basic Education
South Africa

ISBN 1-77018-067-2

DIE ALFABET

abc...

Aa

Bb

Cc

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z

Aa

appel

a a a a

A A A A

Bb

boeke

b b b b

B B B B

Cc

Chinees

c c c c

C C C C

Dd

das

d d d d

D D D D

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z

Ee

eend

e e e e

E E E E

Ff

fiets

f f f f

F F F F

Gg

glase

g g g g

G G G G

Hh

hond

h h h h

H H H H

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z

Ii

insekte

i i

I I

Jj

jas

j j

J J

Kk

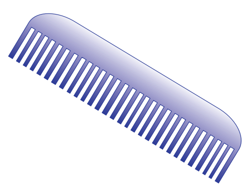

kam

k k

K K

Ll

leer

l l

L L

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z

Mm

motor

m m

M M

Nn

naald

n n

N N

Oo

olifant

o o

O O

Pp

potlood

p p

P P

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z

Qq

quart

q q q q

Q Q Q Q

Rr

reënboog

r r r r

R R R R

Ss

skoen

s s s s

S S S S

Tt

tande

t t t t

T T T T

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z

Uu

uie

u u

U U

Vv

venster

v v

V V

Ww

wolk

w w

W W

Xx

x-straal

x x

X X

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z

Yy

yskas

y y y y

Y Y Y Y

Zz

zebra

z z z z

Z Z Z Z

1 1 1 1 1

6 6 6 6 6

2 2 2 2 2

7 7 7 7 7

3 3 3 3 3

8 8 8 8 8

4 4 4 4 4

9 9 9 9 9

5 5 5 5 5

0 0 0 0 0

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

TEMA 1
Ek leer

Ek is bly ons leer

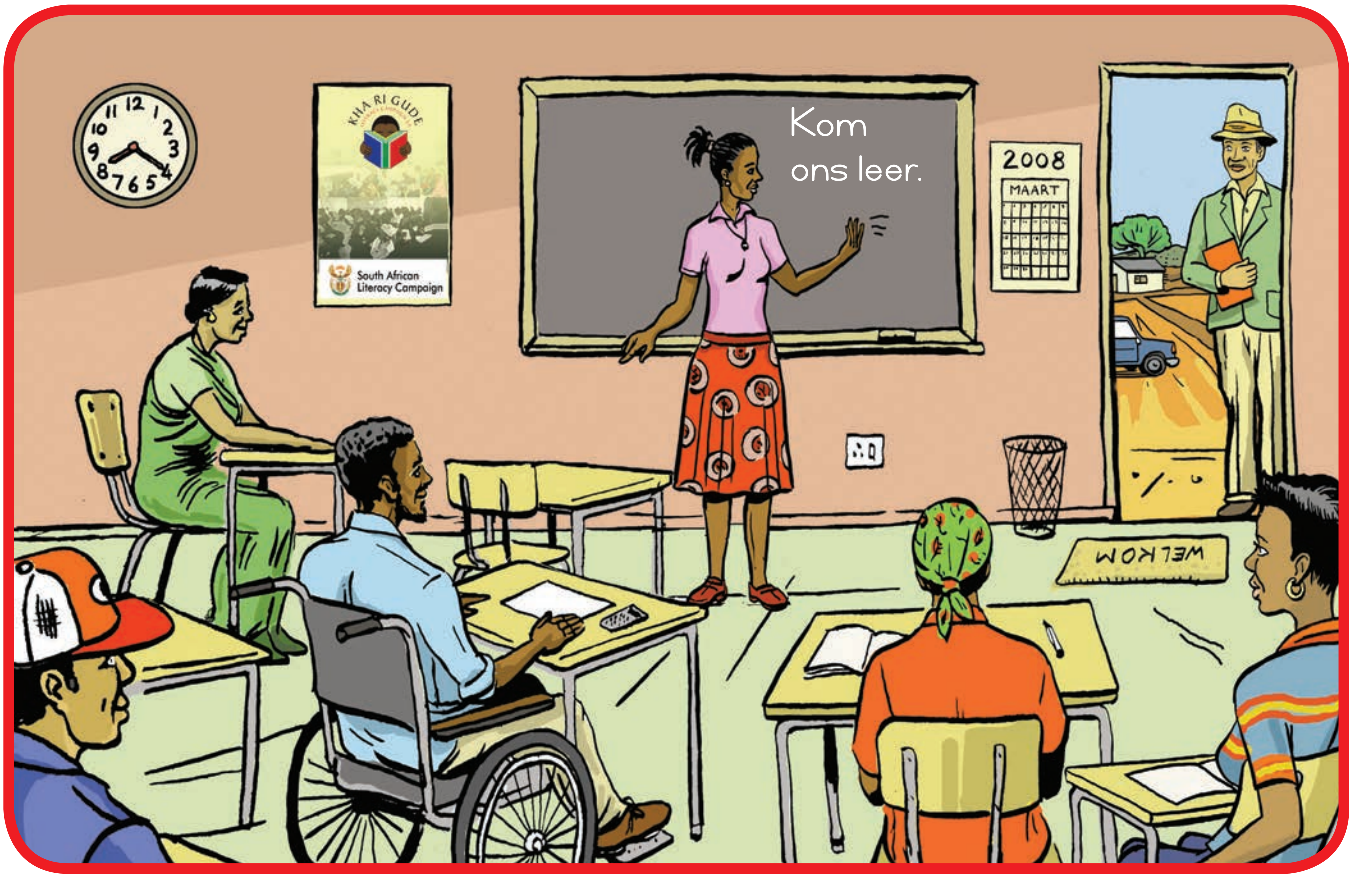

Kyk na die prentjie en gesels met mekaar daaroor.

1. Kom ons lees

Ek is bly ons leer.

2.

Kom ons soek

Soek die klanke in die sinne hieronder en trek 'n sirkel om elke klank.

Voorbeeld k	Ek is bly ons leer.
E	Ek is bly ons leer.
o	Ek is bly ons leer.
i	Ek is bly ons leer.
y	Ek is bly ons leer.

3.

Kom ons vergelyk

Sit elke woordkaart onder die regte woord in die sin hieronder.

Ek	is	bly	ons	leer.

4.

Kom ons skryf

Skryf die volgende sin oor.

Ek is bly ons leer.

Ek is bly ons leer.

5.

Kom ons lees

Lees die sinne hardop en trek 'n sirkel om die regte klank soos in die voorbeeld.

Voorbeeld e	Ek is bly ons leer om te lees.
o	Ek wil graag leer om te skryf.
ie, a	Dit is lekker om in die klas te wees.
k	Ons lag baie in die klas.
s	Ons hou van ons fasiliteerder.
ee	Ons hou van ons fasiliteerder.

6. Kom ons skryf

Watter klanke is in die woorde weggelaat? Skryf die klank in die spasie.

Voorbeeld e	Ek is bly ons leer om te lees.
o	Ek wil graag leer __m te skryf.
ie, a	Dit is lekker om in d__ kl__s te wees.
k	In die __las lag ons baie.
s	On__ hou van ons fasiliteerder.
ee	Ons hou van ons fasilit___rder.

7. Kom ons vergelyk

Trek 'n lyn van die woord na die regte prentjie.

Voorbeeld toutrek	grasdak	ploeg	huil

8.

Kom ons soek

Soek die letters in die vierkant. Trek 'n sirkel om elkeen wat jy kry.

a e f h u n s

i	h	a	v	e	f
u	n	h	t	s	c
h	o	l	i	a	m
a	t	i	r	u	n
e	o	s	f	t	a
i	m	u	o	t	s

9.

Woordeskat

ek	bly	leer
gek	vy	meer
lek	lys	seer

10. fun fun fun Vir die pret

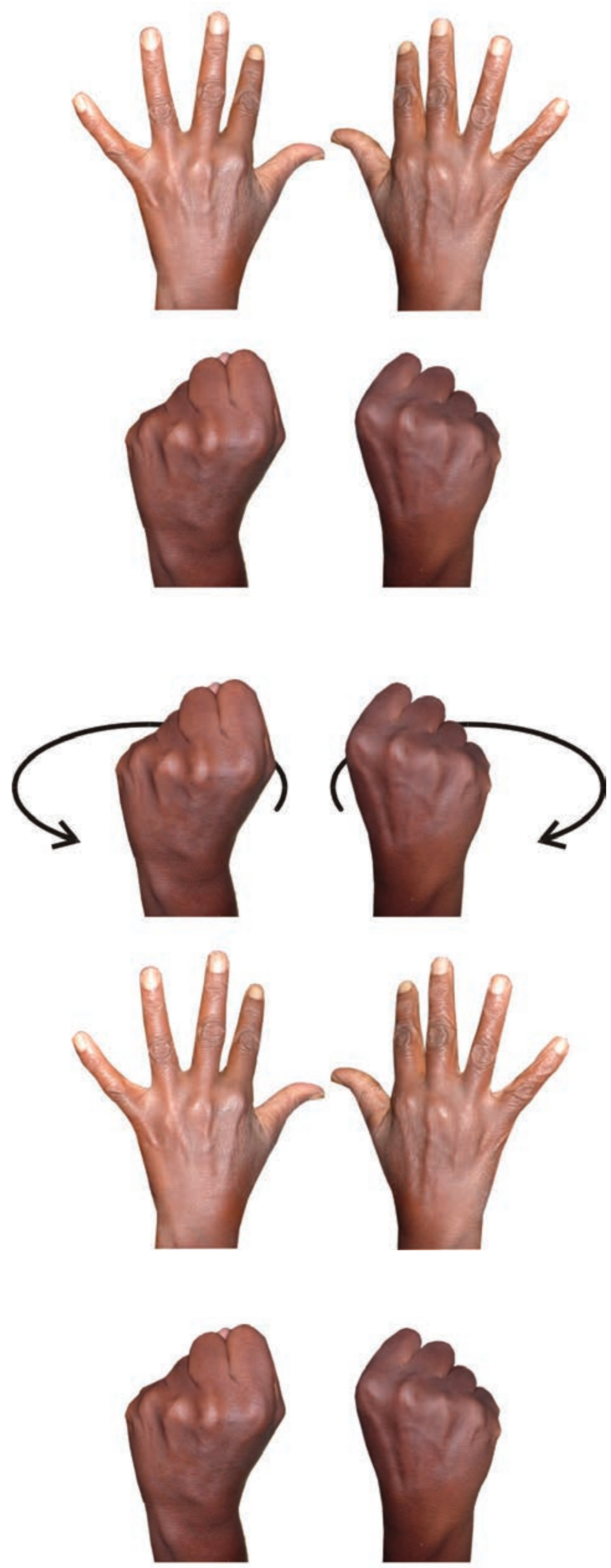

Doen jou vingeroefeninge. Maak jou hande oop en toe soos die hande in die prente.

Oefen om jou pen so vas te hou.

Einde van les 1.1

My naam is ...

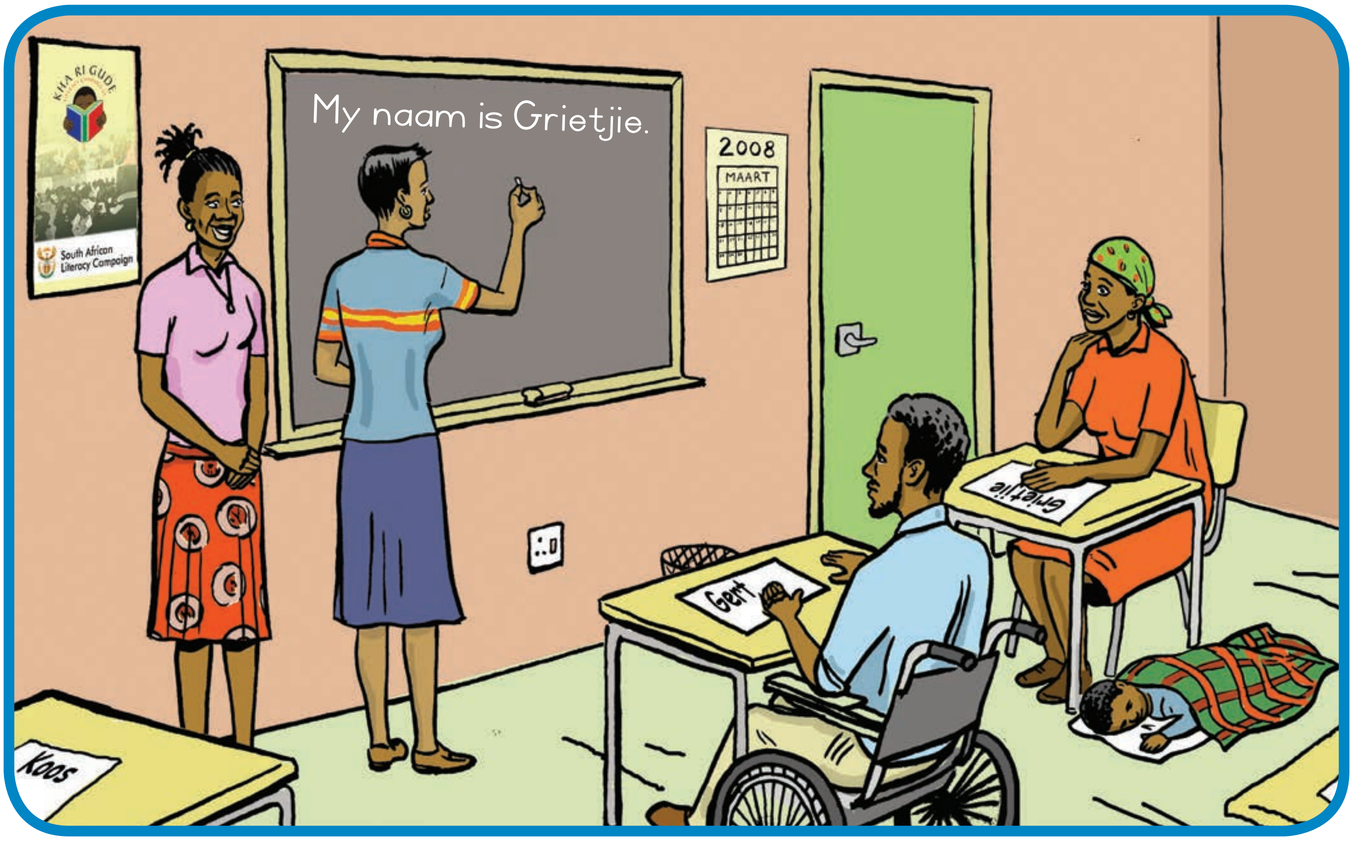

Kyk na die prentjie en gesels met mekaar daaroor.

Kom ons lees

My naam is Grietjie.

2.

Kom ons soek

Soek die klanke in die sinne hieronder en trek 'n sirkel om elke klank.

Voorbeeld o	Die son is warm.
aa	My naam is Grietjie.
ie	My naam is Grietjie.
aa	My naam is Piet.
ie	My naam is Piet.

3.

Kom ons vergelyk

Sit elke woordkaart onder die regte woord in die sin hieronder.

My	naam	is	Grietjie.

4. Kom ons skryf

Skryf die volgende sin oor.

My naam is Grietjie.

My naam is

Skryf jou eie naam.

Ek is ______________________

My naam is ______________________

My van is ______________________

My vriend se naam is ______________________

5. Kom ons lees

Lees die sinne hardop en trek 'n sirkel om die regte klank soos in die voorbeeld.

Voorbeeld	
e	Ek is bly ons leer om te lees.
aa	My vriend se naam is Jaap.
ie	My vrou se naam is Marietjie.
K	Haar broer se naam is Kobus.
ie	My broer se naam is Piet.
aa	My naam is Grietjie.

6.

Kom ons skryf

Watter klanke is in die woorde weggelaat? Skryf die klank in die spasie.

Voorbeeld e	Ek is bly ons leer om te__ lees.
aa	My vriend se naam is J____p.
ie	Mariejie se vr____ndin hou ook van lees.
k	Ons __oop ons __os by Chec__ers.
ee, aa	Ons l____ r s____ m.

7.

Kom ons vergelyk

Trek 'n lyn van die woord na die regte prentjie.

Voorbeeld son	man	vrou	maan	lees

8. Kom ons soek

Soek hierdie letters in die vierkant. Trek 'n sirkel om elkeen wat jy kry.

u w

b t n m i e

m	e	n	b	j	a
n	w	t	m	s	c
h	n	w	i	a	m
d	t	i	r	u	n
t	b	e	i	z	a
n	m	w	u	t	s

9. Woordeskat

maan	dit	my
gaan	sit	ry
saans	vis	vy
waar	mis	by

10.

Vir die pret

Doen jou oogoefeninge. Kyk in die rigting van die pyltjies soos die oë in die prente.

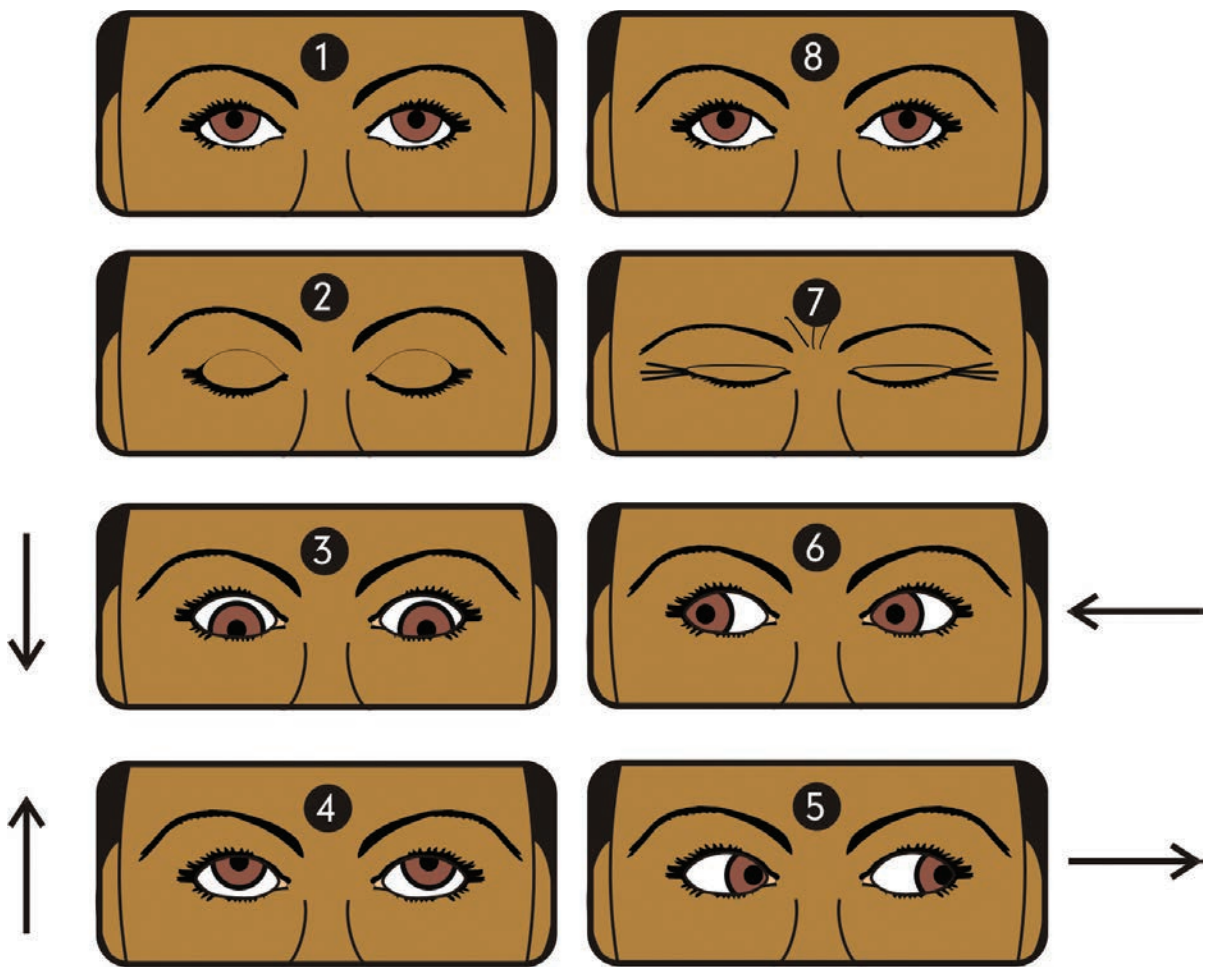

Einde van les 1.2

Ons moes trek

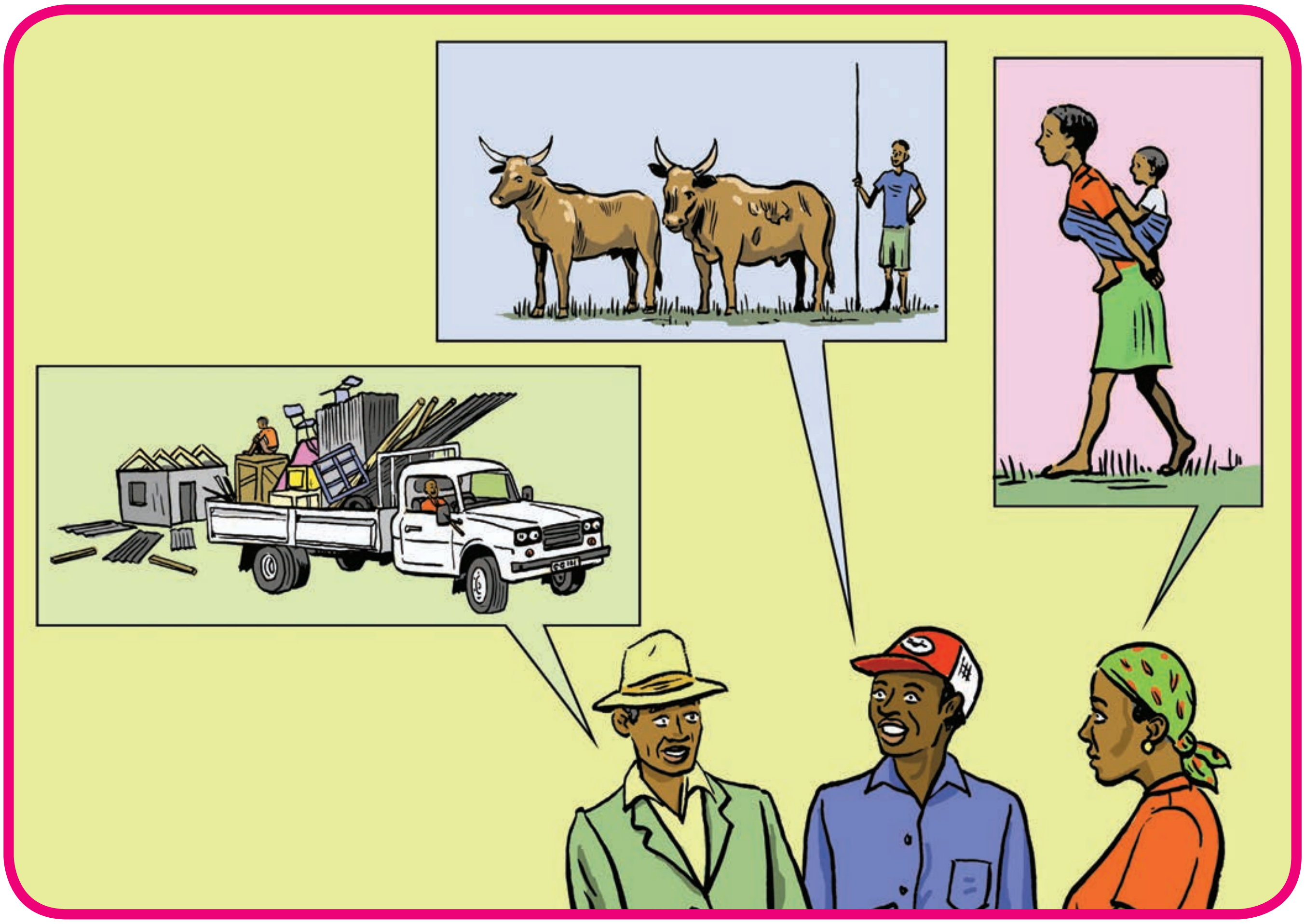

Kyk na die prentjie en gesels met mekaar daaroor.

1. Kom ons lees

Ons moes trek.

2. Kom ons soek

Soek die klanke in die sinne hieronder en trek 'n sirkel om elke klank.

Voorbeeld	
e	Die mense is kwaad.
oe	Ons moes trek.
m	Ons moes trek.
n	Ons moes trek.
O	Ons moes trek.
r	Ons moes trek.
t	Ons moes trek.

3. Kom ons vergelyk

Sit elke woordkaart onder die regte woord in die sin hieronder.

Ons	moes	trek.

4. Kom ons skryf

Skryf die volgende sinne oor.

Ons moes trek.

Ons moes trek.

Ek moes trek.

Ek

Hulle moes trek.

Hulle

5. Kom ons lees

Lees die sinne hardop en trek 'n sirkel om die regte klank soos in die voorbeeld.

Voorbeeld

a	Die man het ons grond gekoop.
oe	Ons moes ons vriende groet.
O	Ons het maar swaar gekry.
m	Ander mense het ons gehelp.
n	Ons het met niks getrek nie.
t	Dit was swaar om die plaas te verlaat.

Ek leer

6.

Kom ons skryf

Watter klanke is in die woorde weggelaat? Skryf die klank in die spasie.

Voorbeeld a	Dit w_a_s in die winter toe ons moes trek.
oe	Die ____s was nog op die land.
m	Die __eer naby die dorp was vol water.
r	Ek is ee__ste gebore.
t	Di__ was al laa__ __oe ons ry.

7.

Kom ons vergelyk

Trek 'n lyn van die woord na die regte prentjie.

Voorbeeld meer	water	winter	plaas

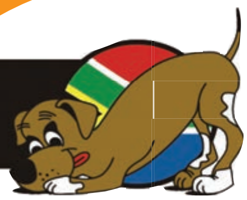

8. Kom ons soek

Soek hierdie letters in die vierkant. Trek 'n sirkel om elkeen wat jy kry.

n l

w d h t m g

w	e	h	a	d	t
o	m	o	v	e	i
h	a	d	t	o	g
s	e	n	w	g	o
o	t	o	s	c	h
o	l	b	e	n	s

9. Woordeskat

kos	mors	gek	met
wors	los	perd	mes
bord	pos	vet	les

Ek leer

10. fun fun fun

Vir die pret

Kyk mooi na die patrone wat ons begin teken het. Voltooi nou elke patroon.

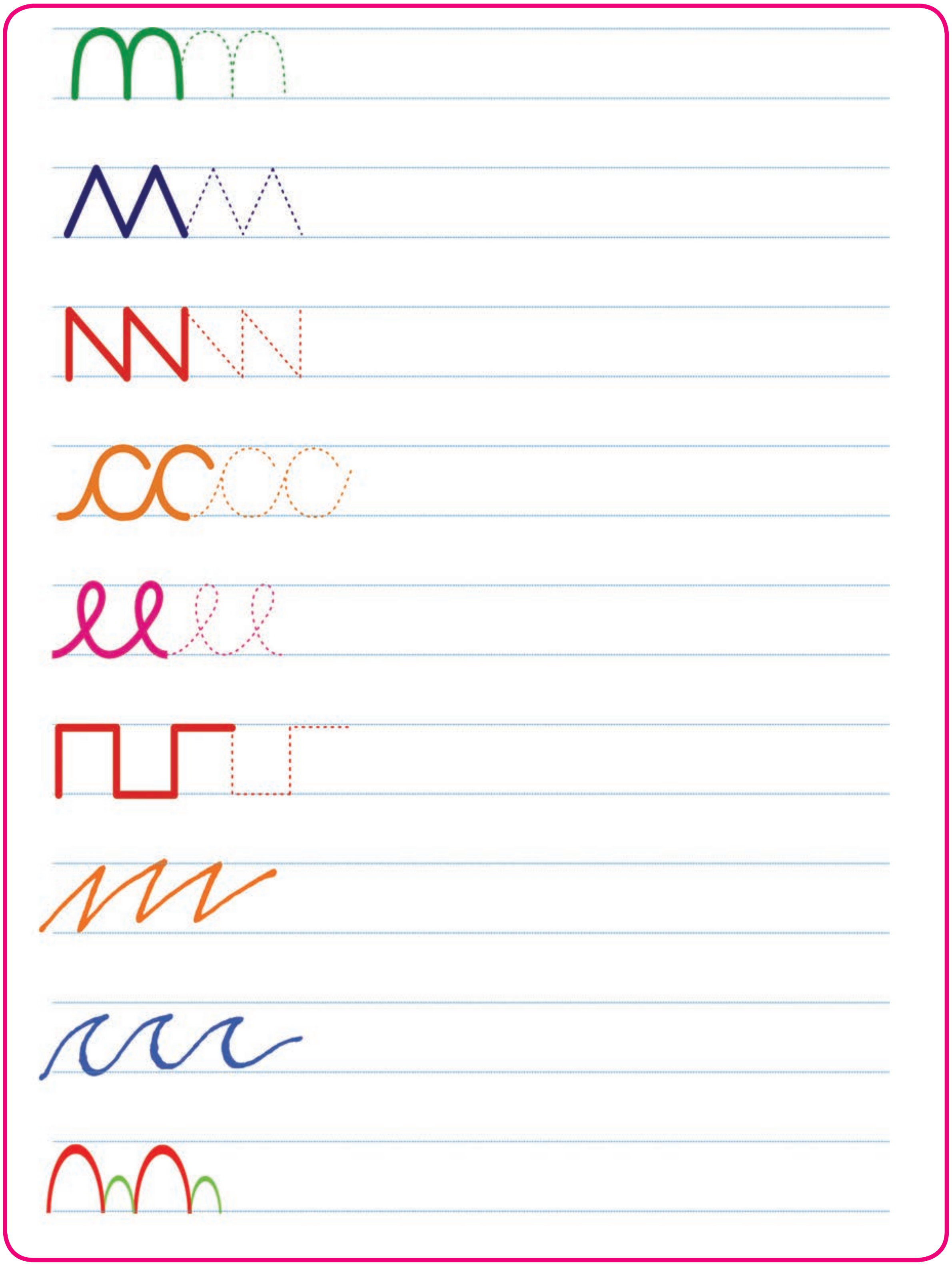

Einde van les 1.3

Dit is lekker om te lees

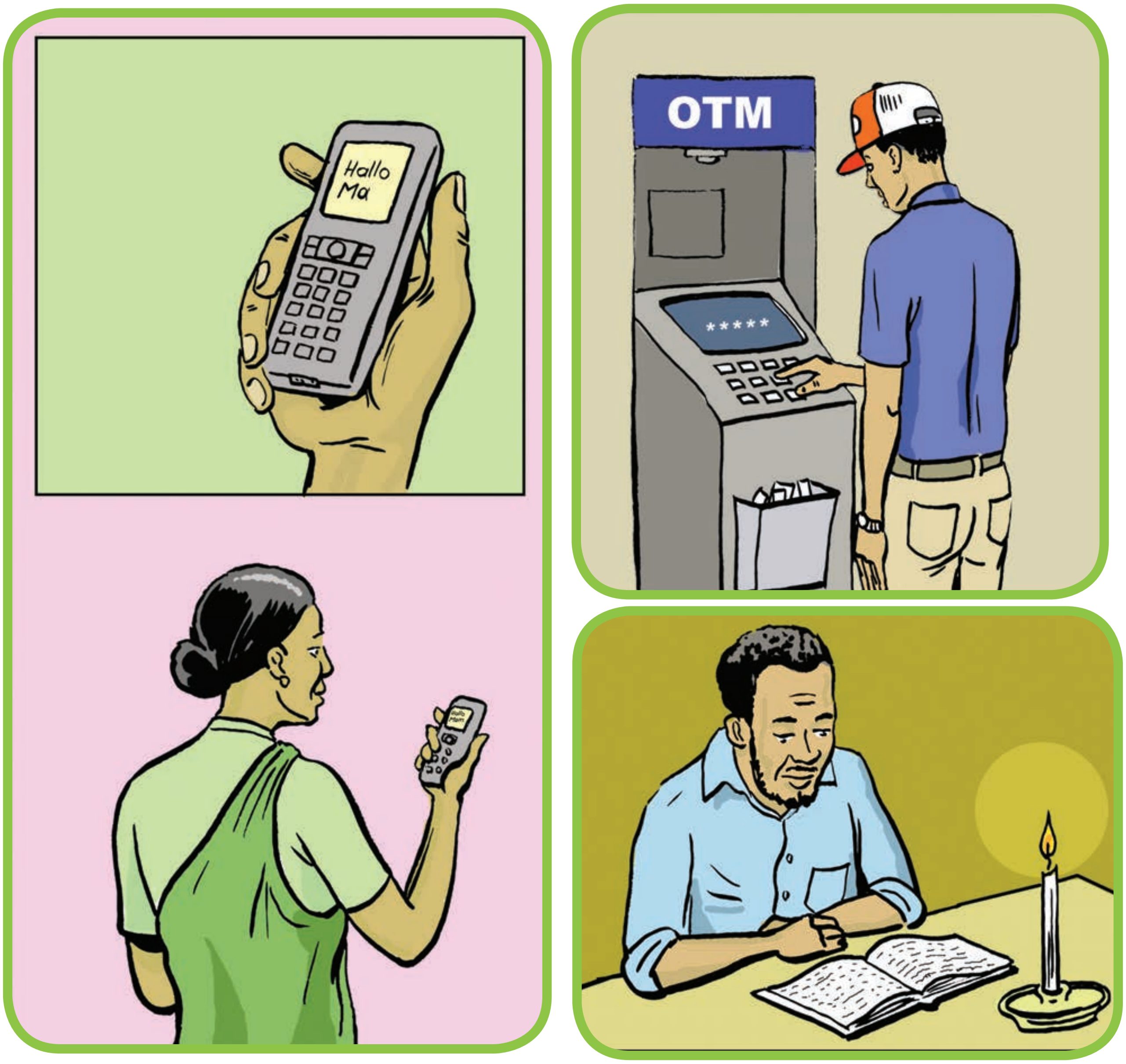

Kyk na die prentjie en gesels met mekaar daaroor.

1. Kom ons lees

Ek kan nou ook 'n boek lees.

2. Kom ons soek

Soek die klanke in die sinne hieronder en trek 'n sirkel om elke klank.

Voorbeeld 'n	Dit is 'n pen.
ou	Ek kan nou ook 'n boek lees.
o	Ek kan nou ook 'n boek lees.
b	Ek kan nou ook 'n boek lees.
l	Ek kan nou ook 'n boek lees.
'n	Ek kan nou ook 'n boek lees.

3. Kom ons vergelyk

Sit elke woordkaart onder die regte woord in die sin hieronder.

Ek	kan	nou	ook	'n

boek	lees.

Ek leer

4.

Kom ons skryf

Skryf die volgende sinne oor.

Ek kan nou ook 'n boek lees.

Ek kan nou ook 'n boek lees.

Ek lees graag die koerant.

Ek lees graag die koerant.

Ek wil ook graag vir my kinders lees.

Les 1.4

5. Kom ons lees

Lees die sinne hardop en trek 'n sirkel om die regte klank soos in die voorbeeld.

Voorbeeld o	Dit is vir ons lekker om te lees.
ou	Ek hou van ou boeke.
oo	Ek wil ook graag vir my kinders lees.
'n	Dit is 'n groot boek.
b	Die boeke is swaar.
l	Dit is te laat om te lees.
ou	Ek kan nou ook 'n boek lees.
'n	Dit is swaar as 'n mens nie kan lees nie.
ee	Dit is die moeite werd om te leer lees en skryf.
ou	Ek hou daarvan om te lees.

6.

Kha ri gudi

Kom ons skryf

Watter klanke is in die woorde weggelaat? Skryf die klank in die spasie.

Voorbeeld oo	My kinders wil __oo__k leer.
b	Die __ruin __oek is die een wat ek gelees het.
l	Ek het __ank __aas so __ekker gelag.
'n	Ek het __ koerant en __ tydskrif gekoop.
ou	My ____pa en my ____ma kon nie lees nie.
oo	Sy was net 'n kort ruk in die sk____l en het nooit ordentlik leer lees nie.
ou	My ____ma was al ____d toe sy leer lees het.

7.

Kom ons vergelyk

Trek 'n lyn van die woord na die regte prentjie.

Voorbeeld

boek

oupa

ouma

koerant

tydskrif

lees

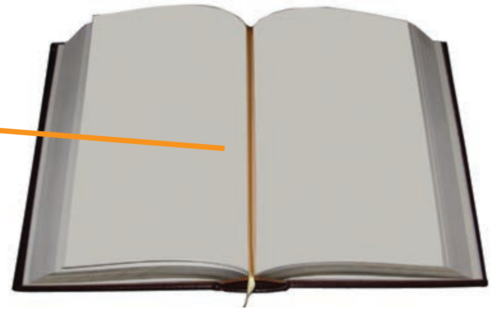

8.

Kom ons soek

Soek hierdie letters in die vierkant. Trek 'n sirkel om elkeen wat jy kry.

b k oo v r

b	oo	k	r	ea	v
a	n	s	m	s	t
oo	k	b	a	c	k
l	w	k	l	ea	d
w	e	oo	r	e	z
g	v	t	s	o	d

9.

Woordeskat

koud	oud	boom
stout	blou	kook
oupa	nou	skool
ouma	oop	oom

10. fun fun fun

Vir die pret

Kyk mooi na elke ry prente. Watter prent(e) in elke ry is presies dieselfde as die prent in die eerste blok?

Voorbeeld

Einde van les 1.4

Les 1.5

Ek leer nou weer

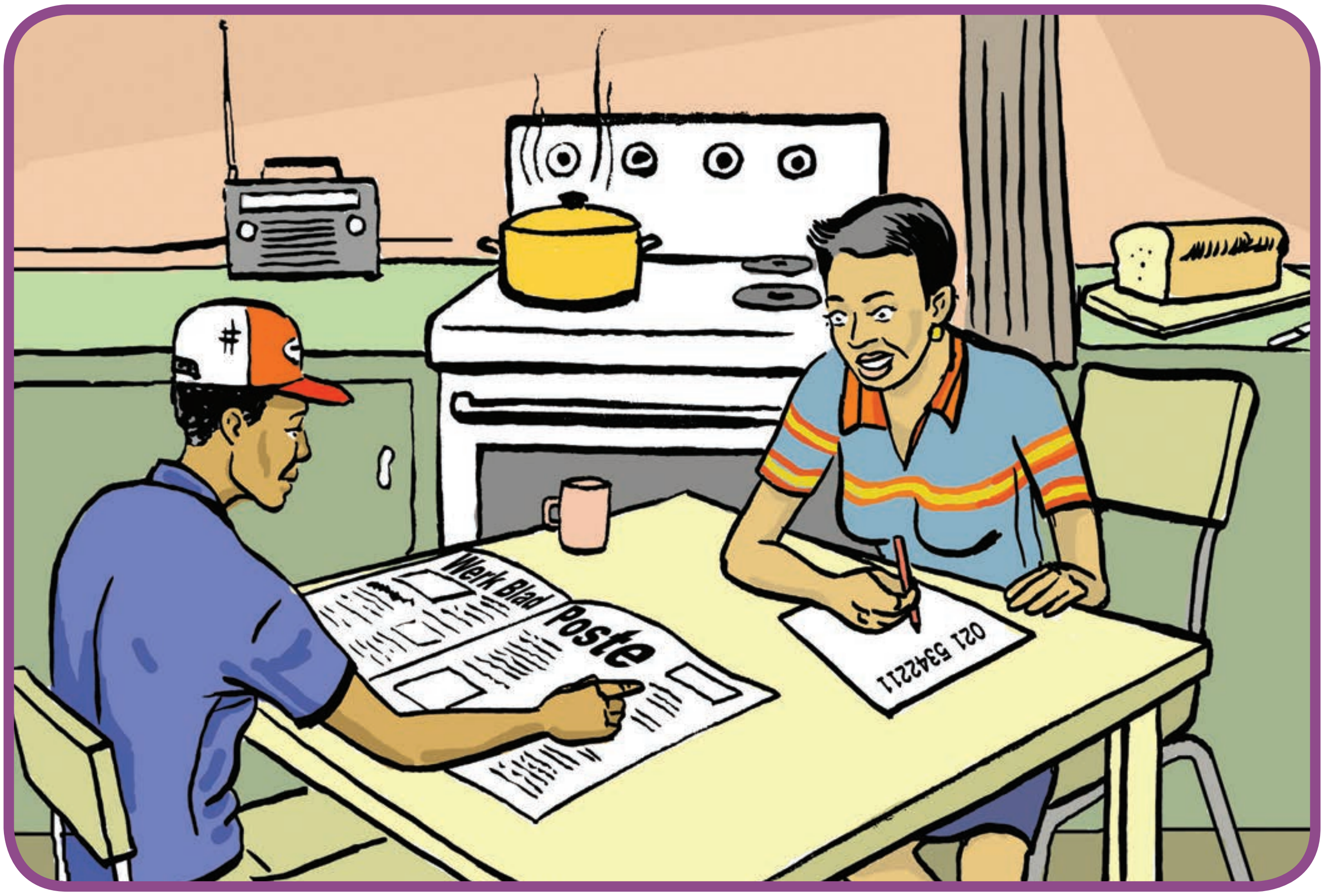

Kyk na die prentjie en gesels met mekaar daaroor.

1. Kom ons lees

Ek leer baie in die klas.

2. Kom ons soek

Soek die klanke in die sinne hieronder en trek 'n sirkel om elke klank.

Voorbeeld m	Die mark is elke Saterdag oop.
ai	Elke leer baie in die klas.
u	Ek het lus om baie te leer.
uu	Elke uur leer ek baie.
ie	Meer mense moet fiets ry.

3. Kom ons vergelyk

Sit elke woordkaart onder die regte woord in die sin hieronder.

Ek leer baie in die klas.

4.

Kha ri gudi

Kom ons skryf

Skryf die volgende sinne oor.

Ek leer baie in die klas.

Ek leer baie in die klas.

Ek hou baie van dans.

Ek

Party mense sê dit is te duur om te leer, maar onkunde is altyd duurder.

Party mense

Ek leer

5.

Kom ons lees

Lees die sinne hardop en trek 'n sirkel om die regte klank soos in die voorbeeld.

Voorbeeld ie	Meer mense moet fiets ry.
ai	Baie mense leer nou weer.
u	Ons het lus om elke dag te leer.
uu	Ek wil my buurman oortuig om ook te leer.
ee	Ek wil sorg dat my kinders meer lees.
ie	Die letters is in die vierkant.
w	Baie mense leer nou weer.
v	Die vet is in die vuur.
ie	Hy is die vyfde wiel aan die wa.
oe	Ek ry met my motorfiets werk toe.
uu, ui	Ek huur op die oomblik 'n voertuig en dit is baie duur.

6.

Kom ons skryf

Watter klanke is in die woorde weggelaat? Skryf die klank in die spasie.

Voorbeeld e	Ek is bly ons leer om te__ lees.
ai	"Ai, ____ die witborskraai" is 'n ou liedjie.
u	Ons is gel__kkig om te kan leer, en ons sal die vr__gte daarvan pl__k.
uu	Ek is nou v____r en vlam om te leer.
w	Ek __il ook graag leer somme maak.
v	'n Mens mag jou __ingers gebruik om te leer tel.
v	Ons is gelukkig om te kan leer, en ons sal die __rugte daarvan pluk.
ai,w	Daar is b____e __erksgeleenthede.
y	Ek is bl__ dat ek kon leer lees. Dit gaan m__ help om 'n goeie werk te kr__.

Ek leer

7.

Kom ons vergelyk

Trek 'n lyn van die woord na die regte prentjie.

Voorbeeld

vingers

witborskraai

vrugte

somme

huis

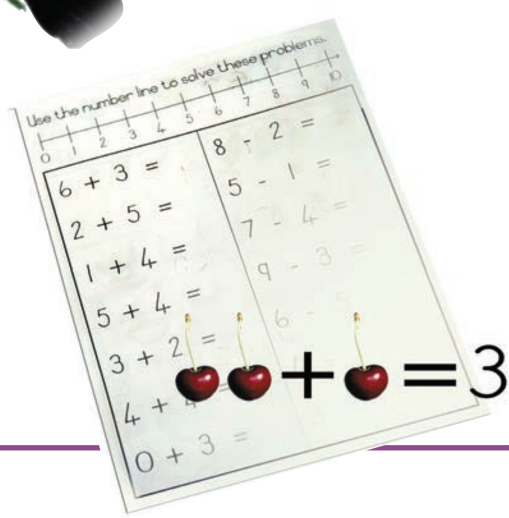

8.

Kom ons soek

Soek hierdie letters in die vierkant. Trek 'n sirkel om elkeen wat jy kry.

e s r f y j

b	oo	j	r	ea	d
f	or	m	s	e	l
oo	ch	ee	y	d	r
e	n	f	or	s	e
m	y	s	j	l	f
ch	ee	r	ing	w	e

9.

Woordeskat

sug	brug	suur
hut	hulle	duur
rus	skud	suurlemoen
rug	muur	vuurhoutjie

Ek leer

10.

Vir die pret

Lees

My naam is Grietjie. Ek gaan nou weer skool.
Ek het nie skool toe gegaan as 'n kind nie.
Ek kan nou lees.
Ek hou baie daarvan om te lees.
Ek kan nou gaan werk soek.
Ek lees nou vir my kinders.
My kinders hou daarvan as ek vir hulle lees.

Skryf

Skryf jou eie sinne oor hoe lees jou gehelp het.

Skryf 'n sin oor elk van die prente.

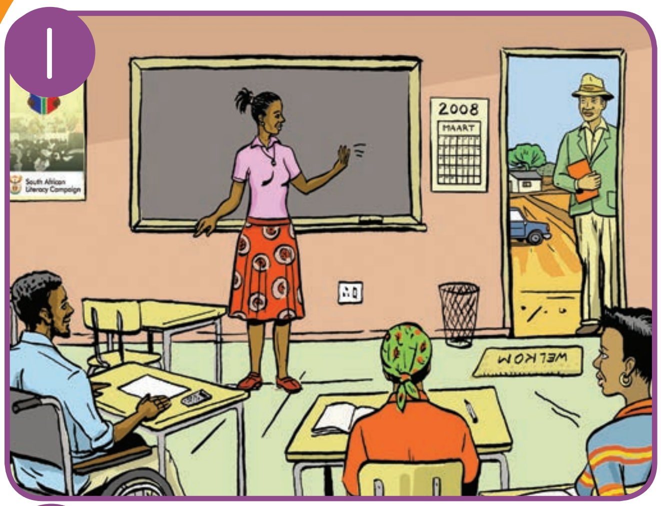

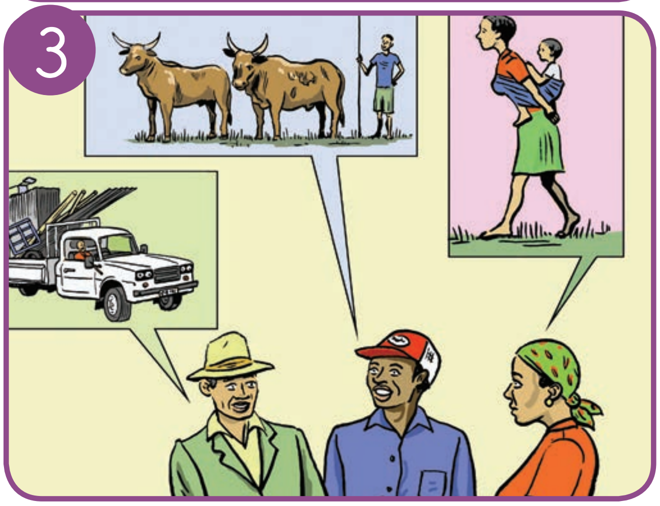

1

2

3

4

Einde van les 1.5

TEMA 2

My familie, my huis

Ek kom uit 'n groot familie uit

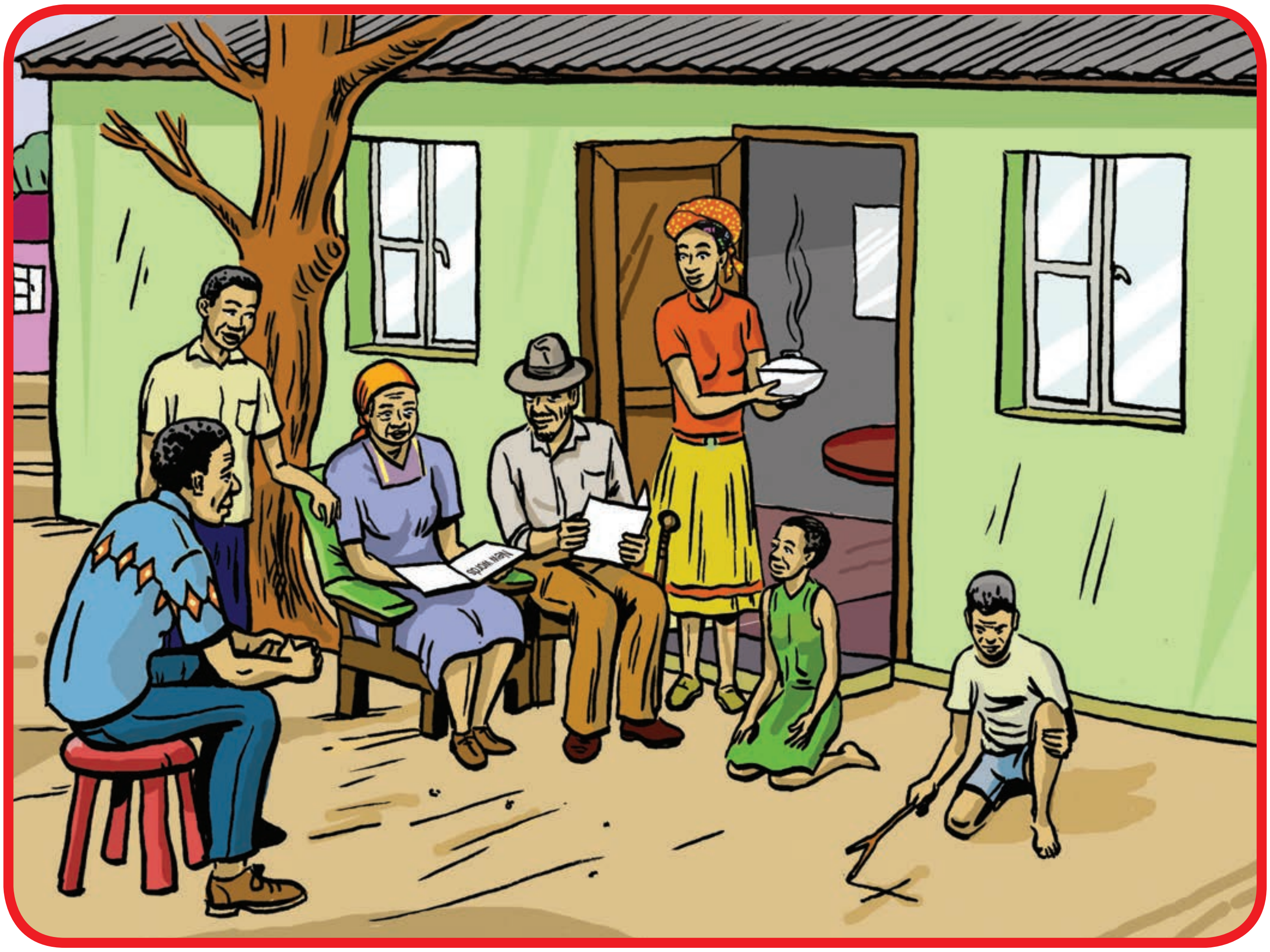

Kyk na die prentjie en gesels met mekaar daaroor.

1. Kom ons lees

Ons het baie vreugde in ons huis gehad.

2.

Kom ons soek

Soek die klanke in die sinne hieronder en trek 'n sirkel om elke klank.

aa	Die maan skyn helder as dit vol is.
eu	Ons het baie vreugde in ons huis gehad.
ui	Ons het baie vreugde in ons huis gehad.

3.

Kom ons vergelyk

Sit elke woordkaart onder die regte woord in die sin hieronder.

Ons	het	baie	vreugde

in	ons	huis	gehad.

4.

Kha ri gudi

Kom ons skryf

Skryf die volgende sinne oor.

Ons het baie vreugde in
ons huis gehad.

Ons het baie vreugde in
ons huis gehad.

Ek kom uit 'n groot familie uit.

Ek kom

Ons hou ook daarvan om na
musiek te luister.

Ons
musiek

5.

Kom ons lees

Lees die sinne hardop en trek 'n sirkel om die regte klank soos in die voorbeeld.

aa	Meeste aande het ons saam gekuier.
ui	Ons hou ook daarvan om na musiek te luister.
eu	Die deur het vir almal oopgestaan.
p	Ons het baie partytjies gehou.
d	Meeste van ons vriende het hulle goed gedra.
b	Ons het ook by ander vriende gekuier.
aa	Ek het gedans in die maanlig.
ui	Ons het almal gejuig toe ons span die wedstryd wen.
aa, ui, p	Ons het almal saam opgeruim na die partytjie.

6. Kom ons skryf

Watter klanke is in die woorde weggelaat? Skryf die klank in die spasie.

ui	Ons hou daarvan om na musiek te luister.
eu	Die d____r het vir almal oopgestaan.
p	Ons het baie __artytjies gehou.
ee	M____ste van ons vriende het hulle goed gedra.
d	Meeste van ons vrien__e het hulle goe__ ge__ra.
b, ui	Ons het ook __y ander vriende gek____er.
ie, ui	Ons het graag na pragtige mus____k gel____ster.
eu, ui, ee	Ons het baie vr____gde in ons h__s gehad, veral as ons h____rlik om die tafel gekuier het.

7.

Kom ons vergelyk

Trek 'n lyn van die woord na die regte prentjie.

huis	
musiek	
partytjie	
vriende	
gesin	
moeder	
vader	
kind	

8.

Kom ons soek

Soek hierdie letters in die vierkant.
Trek 'n sirkel om elkeen wat jy kry.

i y o i u v s

m	r	h	o	s	e
I	s	b	i	g	I
f	u	t	v	a	y
w	o	h	r	i	s
t	o	s	I	v	k
I	m	u	c	h	s

9.

Woordeskat

neus	geur	buite
deur	reuk	muis
seun	fluit	duik
kleur	buig	lui

10. fun fun fun

Vir die pret

Kyk mooi na prent 1 en dan na prent 2.
Sê wat ontbreek.

1

2

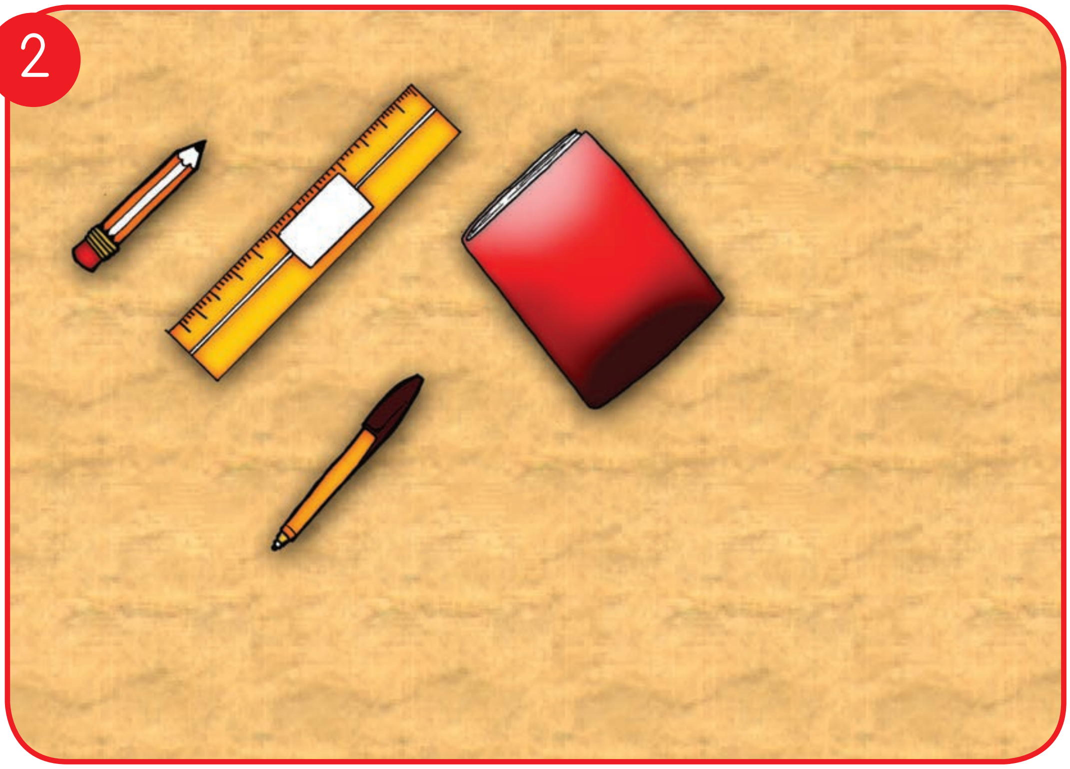

Einde van les 2.1

Ouma kook vir ons

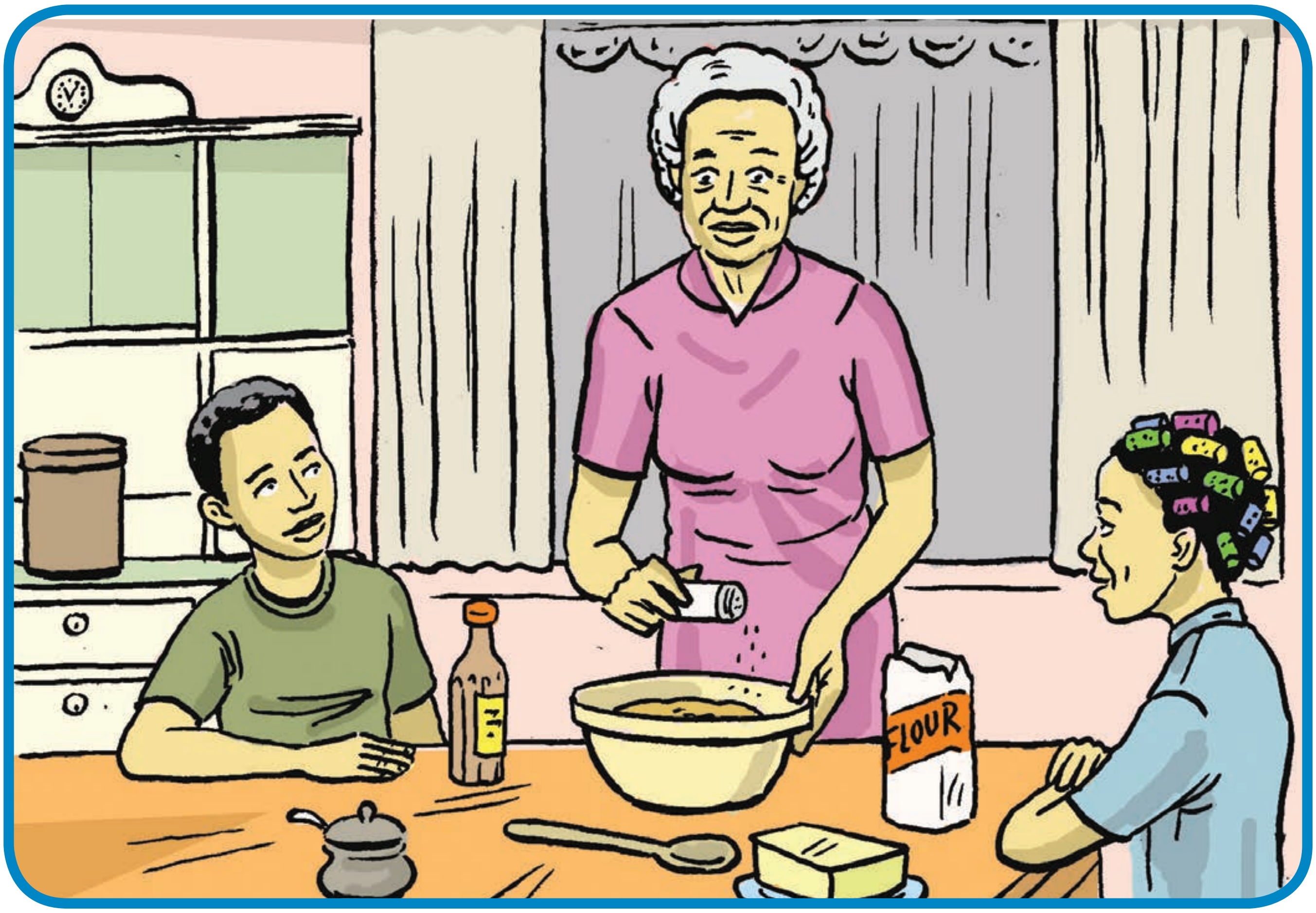

Kyk na die prentjie en gesels met mekaar daaroor.

1. Kom ons lees

Ouma het net mooi tafel gedek, toe hoor ons die geskreeu van die baba.

Kom ons soek

Soek die klanke in die sinne hieronder en trek 'n sirkel om elke klank.

ei	Die ete is vir ons voorberei.
ooi	Ouma het net mooi tafel gedek, toe hoor ons die geskreeu van die baba.
eeu	Ouma het net mooi tafel gedek, toe hoor ons die geskreeu van die baba.
Ou	Ouma het net mooi tafel gedek, toe hoor ons die geskreeu van die baba.
oo	Ouma het net mooi tafel gedek, toe hoor ons die geskreeu van die baba.

Kom ons vergelyk

Sit elke woordkaart onder die regte woord in die sin hieronder.

Ouma het net mooi tafel

gedek, toe hoor ons

die geskreeu van die baba.

4\.

Kharigudi

Kom ons skryf

Skryf die volgende sinne oor.

Ouma het net mooi tafel gedek,
toe hoor ons die geskreeu van die
baba.

Ouma
toe
baba.

'n Ou vriend het ook saam geëet.

'n Ou

In hierdie nuwe eeu bring
klimaatsverandering groot
uitdagings.

I
kl
uit

5.

Kom ons lees

Lees die sinne hardop en trek 'n sirkel om die regte klank soos in die voorbeeld.

ei	Dit sal goed wees as meer mense met die trein ry, mits dit veilig is.
ooi	My ouma het 'n rooi rok gedra.
eeu	Tydens die ete kon ons die geskreeu van die spreeus hoor.
oo	Die spreeus het so geraas, ons kon skaars die ander voëls hoor.
t	Tydens die ete kon ons die geskreeu van die spreeus hoor.
d	Die ete was baie lekker, en dit was goed om by ouma te eet.
ooi, ei	Ouma het soet pampoen en rooi beet voorberei.
eeu	Die meeu het 'n vis gevang.

Kom ons skryf

Watter klanke is in die woorde weggelaat? Skryf die klank in die spasie.

ooi	Ons het n ooi t besef dat ons ooit laat sou wees nie.
eeu	Tydens die ete kon ons die geskr____ van die spr____s hoor.
oo	Ek het nog nooit 'n meeu geh ____ r nie.
t of d	Die hon__ het my geby__.
t of d	Die olifan__ is groo__.
t of d	'n Mens het 'n voe__ en 'n hon__ het 'n poo__.
t of d	My tan__ , my mon__ en my har__ is seer.
ei, eeu	Ouma het 'n lekker ete voorber____, toe hoor ons die geskr____ van die baba.

7.

Kom ons vergelyk

Trek 'n lyn van die woord na die regte prentjie.

hond

tent

prent

perd

eend

olifant

spreeu

meeu

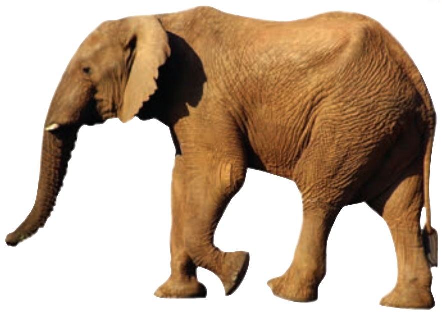

8. Kom ons soek

Soek hierdie letters in die vierkant. Trek 'n sirkel om elkeen wat jy kry.

t s

i a o i u m

m	y	h	o	s	w
I	s	b	i	g	i
n	a	t	r	a	m
k	o	h	e	i	s
t	g	s	a	t	a
i	m	u	o	c	s

9. Woordeskat

sneeu	mooi	wind
leeu	gooi	hand
eeu	strooi	hard
skreeu	hooi	woord

My familie, my huis

10. fun fun fun

Vir die pret

a) Hoeveel visse sien jy in die prent? Trek hulle buitelyne met jou vinger na.

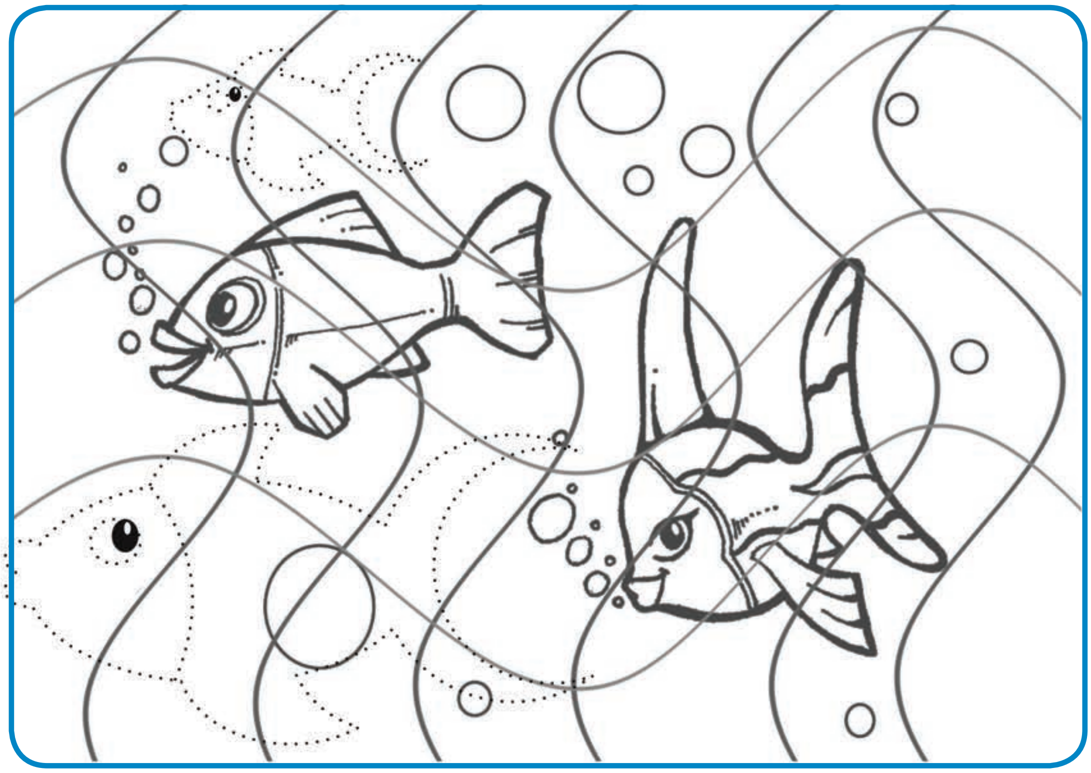

b) Teken nou die ander helfte van hierdie prente.

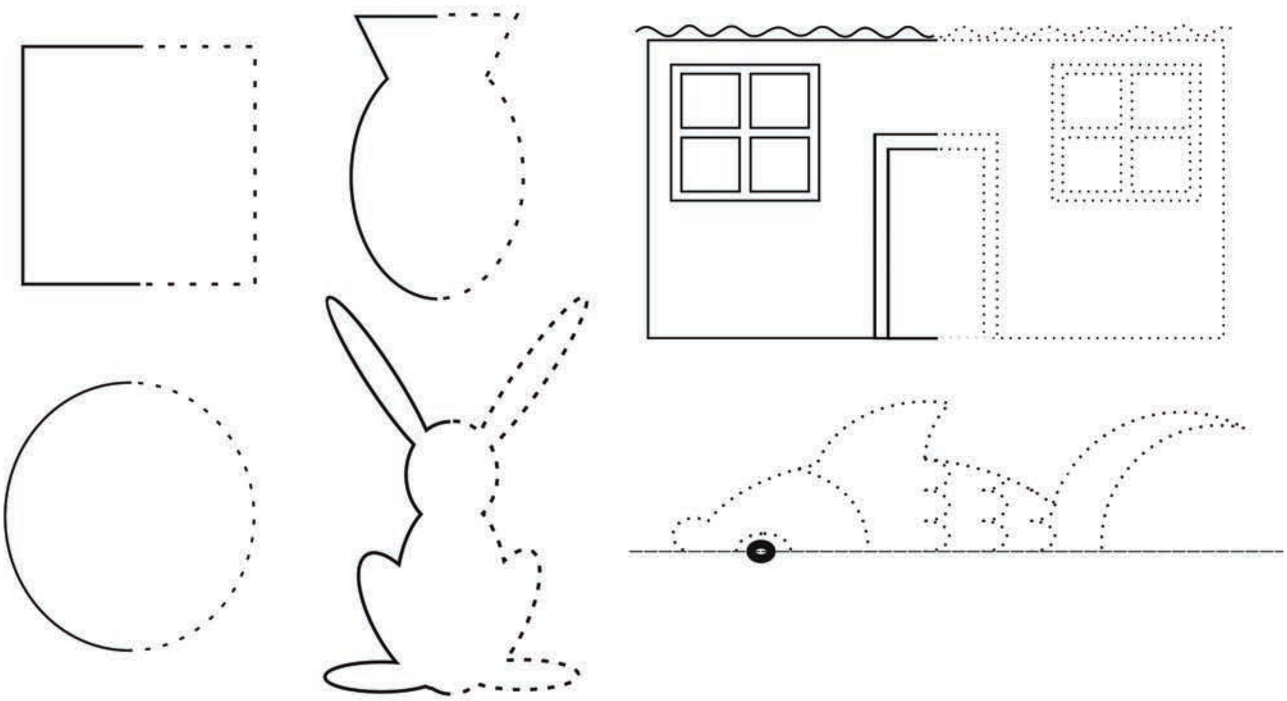

Einde van les 2.2

Pa lees vir sy kinders

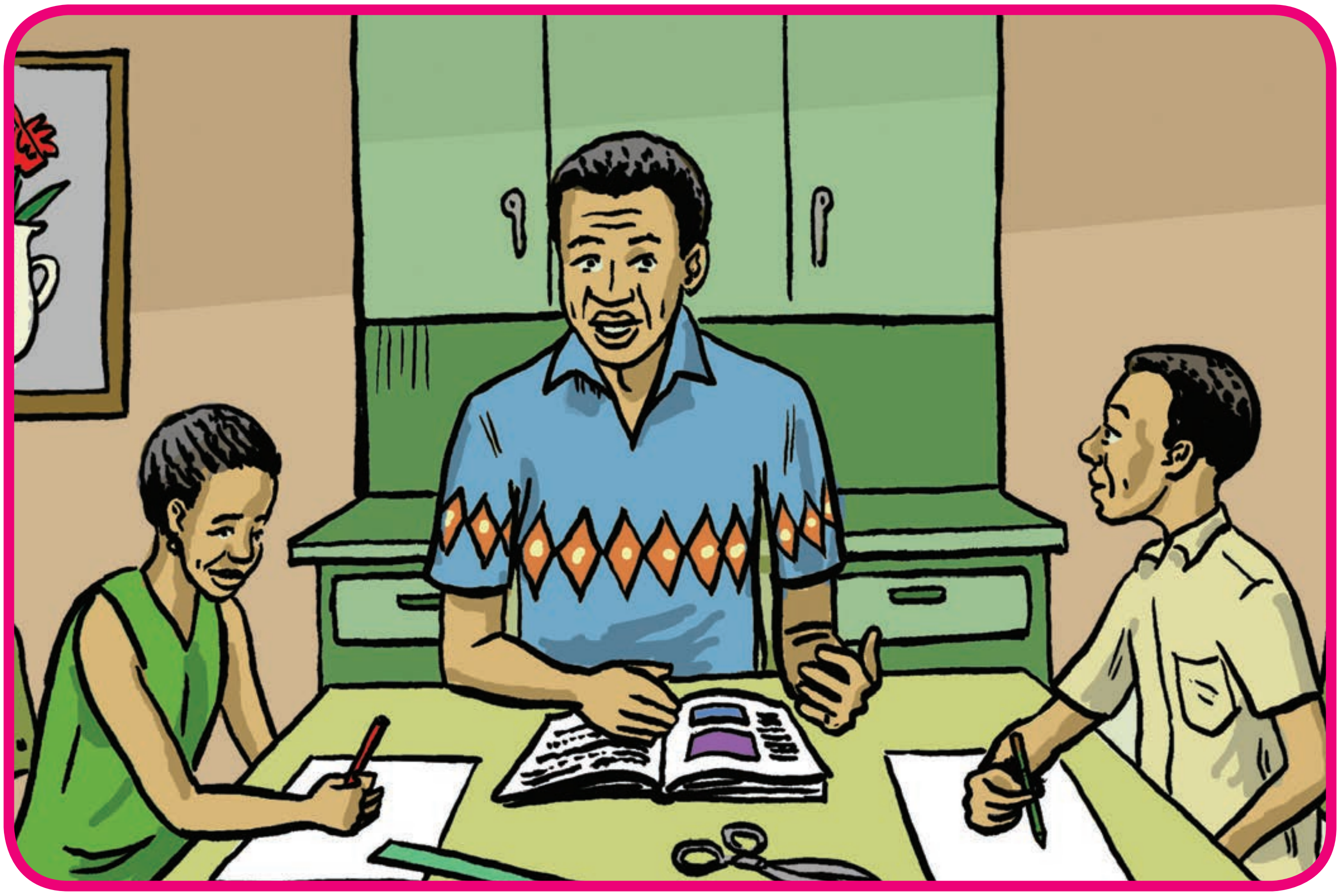

Kyk na die prentjie en gesels met mekaar daaroor.

1. Kom ons lees

Pa lees vir sy kinders van kleins af, want wat jy saai sal jy maai.

Kom ons soek

Soek die klanke in die sinne hieronder en trek 'n sirkel om elke klank.

ee	'n Mens leer baie as jy lees.
ei	Pa lees vir sy kinders van kleins af.
aai	Pa lees vir sy kinders van kleins af, want wat jy saai sal jy maai.
y	Pa lees vir sy kinders van kleins af, want wat jy saai sal jy maai.
j	Wat jy saai sal jy maai.

Kom ons vergelyk

Sit elke woordkaart onder die regte woord in die sin hieronder.

Pa lees vir sy kinders

van kleins af, want wat

jy saai sal jy maai.

4.

Khariaudi

Kom ons skryf

Skryf die volgende sinne oor.

Pa lees vir sy kinders van kleins af, want wat jy saai sal jy maai.

Pa

kleins

sal

Beide meisies en seuns moet goed kan lees.

Beide meisies en seuns moet

goed kan lees.

5. Kom ons lees

Lees die sinne hardop en trek 'n sirkel om die regte klank soos in die voorbeeld.

oe	Soms is ek te moeg om te lees.
aai	Party musiek klink soos lawaai.
ei	Ek glo ons moet van kleins af leer lees.
y, j	Ek en sy hou van musiek met 'n mooi deuntjie.
f, v	'n Goeie vriend aanvaar sy vriende met hulle foute.
y, j	Jy is 'n vriend duisend want ek kan jou vertrou en jy is altyd bereid om te help.
aai, y	As mens net raai watter bestanddele in die koek moet ingaan sal dit dalk nie rys nie.
ei, y	My pa bekyk die kaart altyd deeglik voordat ons op reis gaan.

6. Kom ons skryf

Watter klanke is in die woorde weggelaat? Skryf die klank in die spasie.

ui	Om te fluister kan ongeskik wees.
aai	As die haan begin kr____, dan is dit tyd om op te staan.
ei	B____de meisies en seuns moet goed kan lees.
f	Dit is aanvaarbaar om __oute te maak, mits jy daaruit leer.
v of f	Die gereg moet almal __oor die __oet dieselfde behandel.
aai	Die wind w____ my hare deurmekaar.
ei, y	My pa bek__k die kaart alt__d deeglik voordat ons op r____s gaan.
aai, y	Pa lees vir sy kinders van kleins af, want wat j__ s____ sal j__ m____.

7. **Kom ons vergelyk**

Trek 'n lyn tussen woorde wat dieselfde is.

naels		krans
haan		deuntjie
fluister		musiek
dans		naels
krans		vriende
kraai		haan
vriende		seuns
musiek		fluister
meisies		kraai
deuntjie		meisies
lawaai		dans
seuns		lawaai

8.

Kom ons soek

Soek hierdie letters in die vierkant. Trek 'n sirkel om elkeen wat jy kry.

aa ee oo uu ie oe

eu	ooi	Ie	Ei	ie	ui
aa	ee	ee	A	i	oo
h	o	G	F	eu	ui
b	ue	C	ie	d	j
n	y	aa	L	ee	oe
aai	s	V	F	t	k

9.

Woordeskat

klein	skei	jy
meisie	trein	my
eier	lei	sy
klei	ly	kry

10. fun fun fun Vir die pret

Vergelyk die twee prentjies.
Sê dan wat is weggelaat in die tweede een.

____

____

____

____

____

____

____

1

2

Einde van les 2.3

My ID is belangrik

Kyk na die prentjies en gesels met mekaar daroor.

1. Kom ons lees

Jy moet 'n ID kry as jy sestien word. Dit is soms moeilik, maar jy moet dit hê. As jy dit nie kry nie, kan jy dalk sukkel om werk te kry.

2. **Kom ons soek**

Soek doe klanke in die sinne hieronder en trek 'n sirkel om elke klank.

oe	Die doel van 'n ID is om jouself te kan identifiseer.
oei	Jy moet 'n ID kry as jy sestien word. Dit is soms moeilik, maar jy moet dit hê
ê	Jy moet 'n ID kry as jy sestien word. Dit is soms moeilik, maar jy moet dit hê
s	As jy dit nie kry nie, kan jy dalk sukkel om werk te kry.
nk	Hier is 'n wenk. 'n Mens het ook 'n ID-dokument nodig wanneer jy wil stem in 'n verkiesing.
ê, oei, oe	Bewaar jou ID op 'n veilige plek want mens kan dit maklik verlê, en dan is dit baie moeite om van voor af aansoek te doen.

3.

Kom ons vergelyk

Sit elke woordkaart onder die regte woord in die sinne hieronder.

Jy moet 'n ID kry as

jy sestien word. Dit is

soms moeilik, maar jy

moet dit hê.

As jy dit nie kry nie, kan

jy dalk sukkel om werk te kry.

4. **Kom ons skryf**

Skryf die volgende sinne oor.

Jy moet 'n ID kry as jy sestien word. Dit is soms moeilik, maar jy moet dit hê.

Jy mo

word.

moe

As jy dit nie kry nie, kan jy dalk sukkel om werk te kry.

As

suk

5. Kom ons lees

Lees die sinne hardop en trek 'n sirkel om die regte klank soos in die voorbeeld.

oei	Jy moet 'n ID kry as jy sestien word. Dit is soms moeilik, maar jy moet dit hê.
ê	Dit is soms moeilik, maar jy moet dit hê.
kk	As jy dit nie kry nie, kan jy dalk sukkel om werk te kry.
d	As jy dit nie kry nie, kan jy dalk sukkel om werk te kry.

6. Kom ons skryf

Watter klanke is in die woorde weggelaat? Skryf die klank in die spasie.

oei	Dit is soms baie m<u>oei</u>te om 'n ID te kry.
ê	Jy moet 'n ID h__.
nk	Ek di______ nie dit is te moeilik nie.
p	'n ID is soos 'n ____ermit, maar nie soos die ou dom____as nie.
ê	Die koerante s____ ons gaan 'n nuwe ID-stelsel kry.

nk	Ek weet party mense wag al te la_____ vir hulle ID.
oei	Soms moet jy met amptenare st_____ om jou ID te kry.

7\.

Kom ons vergelyk

Trek 'n lyn van die woord na die regte prentjie.

ID

permit

toustaan

aansoekvorm

ID-foto

lisensie

paspoort

stem

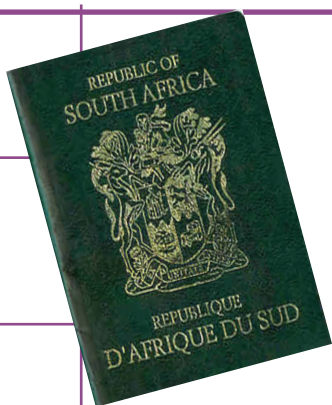

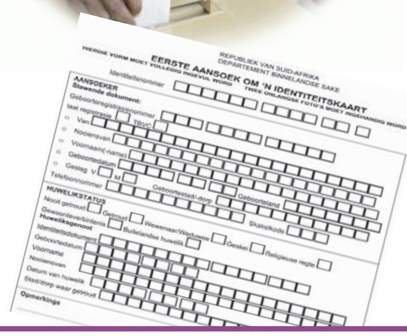

8.

Kom ons soek

Soek hierdie letters in die vierkant. Trek 'n sirkel om elkeen wat jy kry.

D d A a B b C c

A	B	C	d	a	E
I	S	rd	I	G	I
F	A	c	k	A	M
b	c	B	er	I	S
T	o	a	D	T	A
C	M	b	O	t	S

9.

Woordeskat

groei	hê	dink
koei	sê	sink
moeite	lê	bank
goeie	skêr	drink

10\. fun fun fun

Vir die pret

Kopieer die inligting uit jou ID in die oop spasies van hierdie ID.

Thusong-dienssentrum

Het jy geweet? Jy kan by jou plaaslike Thusong-dienssentrum aansoek doen om 'n ID, 'n kindertoelae of 'n pleegsorgtoelae te ontvang.

Einde van les 2.4

Ons hou ons huis skoon

Kyk na die prentjies en gesels met mekaar daaroor.

1. Kom ons lees

By toilette is daar dikwels vlieë.
'n Vuil huis kan jou verleë maak.
Skoon naels skep 'n goeie indruk.

2. Kom ons soek

Soek hierdie klanke in die sinne hieronder en trek 'n sirkel om elke klank.

ooi	'n Mooi skoon huis is gesonder as 'n vuil een.
oi	By toilette is daar dikwels vlieë.
ieë	By toilette is daar dikwels vlieë.
eë	'n Vuil huis kan jou verleë maak.
ae	Skoon naels skep 'n goeie indruk.

3. Kom ons vergelyk

Sit elke woordkaart onder die regte woord in die sinne hieronder.

By toilette is daar

dikwels vlieë.

Skoon naels skep 'n goeie indruk.

Kom ons skryf

Skryf die volgende sinne oor.

By toilette is daar dikwels vlieë.

'n Vuil huis kan jou verleë maak.

Skoon naels skep 'n goeie indruk.

Kom ons lees

Lees die sinne hardop en trek 'n sirkel om die regte klank soos in die voorbeeld.

nk	Ek dink dit is goed om gereeld water te drink.
oi	Die toilet is nou skoon.
ieë	Vlieë kom orals voor, en ons weet hulle versprei kieme.
eë	'n Mens voel verleë as iemand jou vermy omdat jou asem sleg ruik.
ae	As jou naels baie sag is, kan jy 'n tekort hê aan kalsium.

6. Kom ons skryf

Watter klanke is in die woorde weggelaat? Skryf die klank in die spasie.

oi	Ons kan 'n goiingsak gebruik om goed in te dra.
ieë	Ons kan 'n sp_____l gebruik om boodskappe te stuur.
eë	As dit r____n is ons meestal bly, maar dit kan ook te veel r____n.
ae	Sw____ltjies maak dikwels nes in huise se dakke.

7. Kom ons vergelyk

Trek 'n lyn van die woord na die regte prentjie.

swaeltjie
goiingsak
spieël
voëlnes
vlieg
tandeborsel
kraan

8.

Kom ons soek

Soek hierdie letters in die vierkant. Trek 'n sirkel om elkeen wat jy kry.

B b C c D d

A	B	c	D	k	E
I	S	Ou	I	G	I
F	b	w	Ee	A	M
M	C	g	ee	I	S
T	D	B	I	b	c
I	M	a	d	T	s

9.

Woordeskat

dae	vlieë	leë
swaer	drieë	reël
maer	knieë	breë
lae	spieël	oë

10. Vir die pret

fun fun fun

Lees

Ek kom uit 'n groot familie. Ons is baie gelukkig. Ons ouma is al oud. Sy hou daarvan om vir ons te kook. Na ete sit ons by die etenstafel en gesels lekker. Ons leer ook ons kinders om die huis netjies te hou. Hulle moet ook elke dag hulle tande borsel en hulle hande was voordat hulle eet. As hulle sestien word, moet hulle 'n ID kry. Die kinders hou daarvan om saam met pa te lees.

Skryf

Skryf jou eie sinne oor jou familie.

Skryf 'n sin oor elk van die prente.

1 ______________________________

2 ______________________________

3 ______________________________

4 ______________________________

Einde van les 2.5

TEMA 3
Ons pragtige land

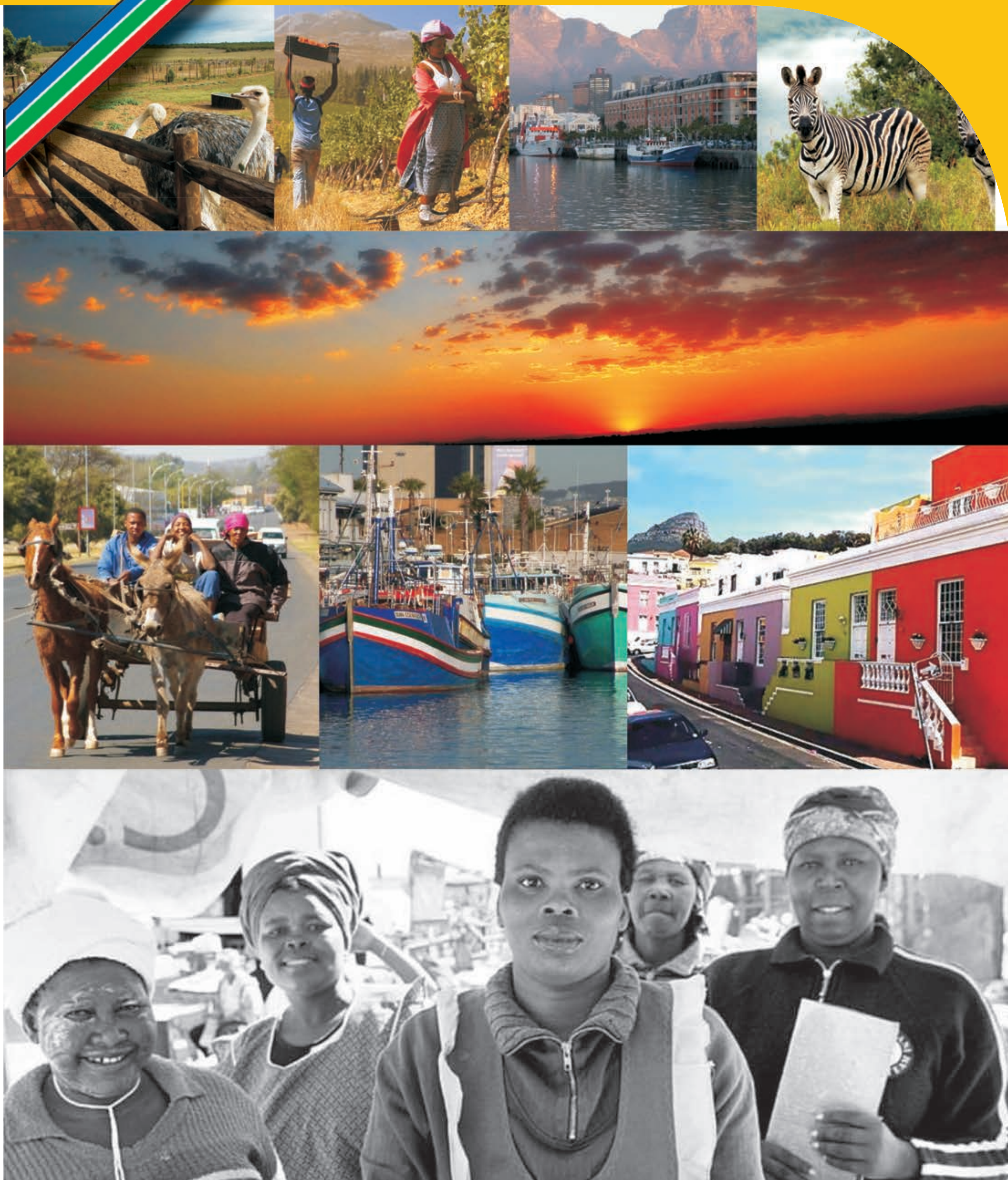

Les 3.1

Ons leef saam in 'n pragtige land

Kyk na die prentjie en gesels met mekaar daaroor.

1. Kom ons lees

Ons land het pragtige varings en blomme. Dit bring baie toeriste na ons land. Dit dra by tot die land se welvaart. Dis dwaas om die plante te vernietig.

2. Kom ons soek

Soek die klanke in die sinne hieronder en trek 'n sirkel om elke klank.

ng	Ons land het pragtige varings.
bl br	Ons blomme bring baie toeriste na ons land.
nd	Ons blomme bring baie toeriste na ons land.
dr	Die toeriste dra by tot ons land se welvaart .
dw	Dis dwaas om die plante te vernietig.

3. Kom ons vergelyk

Sit elke woordkaart onder die regte woord in die sinne hieronder.

Ons	land	het	pragtige	varings.

Ons	blomme	bring	baie	toeriste.

Dit	dra	by	tot	die	land	se	welvaart.

4. Kom ons skryf

Skryf die volgende sinne oor.

Ons blomme bring baie toeriste. Dit dra by tot die land se welvaart.

Ons bl

dra

Ons land het pragtige varings.

Ons lan

Dis dwaas om die plante te vernietig.

Dis

5. Kom ons lees

Lees die sinne hardop en trek 'n sirkel om die regte klank.

ng	Ons land het pragtige varings.
bl	Ons blomme bring baie toeriste.
br	Ons blomme bring baie toeriste.
dr	Dit dra by tot die land se welvaart.
dw	Dis dwaas om die plante te vernietig.

6. Kom ons skryf

Watter klanke is in die woorde weggelaat? Skryf die klank in die spasie.

ng	Baie vari____s het blare soos fraii____s.
bl	Party ____omme se ____are ____ink.
br	Veld____ande vernietig baie van ons inheemse plante.
dr	Die vernietiging van ons plante be____eig ons natuurlewe.
dw	Ons het baie pragtige ____ergpalms en ____ergrose.

7. Kom ons vergelyk

Trek 'n lyn van die woord na die regte prentjie.

varing	
dwergrose	
dwergpalm	
veldbrand	
boom	

8.

Kom ons soek

Soek hierdie letters in die vierkant. Trek 'n sirkel om elkeen wat jy kry.

F f

T t B b D d

E	F	t	B	b	E
D	S	O	b	G	I
D	A	F	E	A	M
B	C	F	e	I	S
T	B	B	I	d	A
I	D	a	d	t	s

9.

Woordeskat

sing	blêr	broek
vinger	bloei	dwars
dwing	brein	dwaas
blom	breek	dwergie

10. fun fun fun

Vir die pret

Praat gebaretaal. Oefen hoe om te sê:

Einde van les 3.1

Ons woon 'n gemeenskap-vergadering by

Kyk na die prentjie en gesels met mekaar daaroor.

1. Kom ons lees

Die flou vergadering het die voorsitter laat frons. Toe hy egter sien dit word 'n groot byeenkoms, het hy begin glimlag. Ons het geklap toe 'n knewel van 'n man begin praat met kragtige woorde.

2.

Kom ons soek

Soek die klanke in die sinne hieronder en trek 'n sirkel om elke klank.

fl	Ons vergadering het flou begin.
fr, gl, gr	Die frons op ons voorsitter se gesig het 'n glimlag geword toe hy sien dit word 'n groot byeenkoms.
kl, kn	Ons het hande geklap toe die voorsitter 'n knewel van 'n man aan die woord stel.
kr	Die spreker het met kragtige woorde begin praat.

3.

Kom ons vergelyk

Sit elke woordkaart onder die regte woord in die sinne hieronder.

Die	flou	vergadering	het	die

voorsitter	laat	frons.

Toe hy egter sien dit

word 'n groot byeenkoms, het

hy begin glimlag.

Ons het geklap toe 'n

knewel van 'n man begin praat

met kragtige woorde.

4.

Khariqudi

Kom ons skryf

Skryf die volgende sinne oor.

Les 3.2

Die flou vergadering het die voorsitter laat frons.

Die flou

Toe hy egter sien dit word 'n groot byeenkoms, het hy begin glimlag.

Toe

Ons het geklap toe 'n knewel van 'n man begin praat met kragtige woorde.

Ons het

5.

Kom ons lees

Lees die sinne hardop en trek 'n sirkel om die regte klank.

fl	Ons vergadering het flou begin.
fr	Die frons op ons voorsitter se gesig het verander.
gl, gr	Hy het begin glimlag toe hy sien dit word 'n groot byeenkoms.
kl, kn	Ons het geklap toe 'n knewel van 'n man begin praat met kragtige woorde.
kr	Die spreker het met kragtige woorde begin.

6.

Kom ons skryf

Watter klanke is in die woorde weggelaat? Skryf die klank in die spasie.

fl	Die vriende het saam gaan ____iek.
Fr	Die Springbokke het die ____anse span geklop.
gl	Die voorsitter het ge____imlag toe daar baie mense opdaag.
gr	Die deur was ge____endel toe ons by die saal opdaag.

kl	Ons het gekom met ____agtes oor die swak diens wat ons kry.
kn	Dit mag die gevolg wees van die ____oeiery van party amptenare.
kr	Ons moet ook party amptenare ____ediet gee vir hulle toegewydheid.

7. Kom ons vergelyk

Trek 'n lyn van die woord na die regte prentjie.

grendel	
springbok	
fliek	
glimlag	
vlag	
gloeilamp	
kleingeld	

8.

Kom ons soek

Soek hierdie letters en leestekens in die vierkant.
Trek 'n sirkel om elkeen wat jy kry.

G g H h

I i J j ? .

G	h	i	j	k	l
L	K	O	b	G	I
D	?	F	H	I	Z
T	.	,	I	d	A
H	G	b	n	I	m
I	D	a	?	t	.

9.

Woordeskat

flikker	klavier	gloeilamp
fraai	kneg	graaf
gloed	fluister	klimaat
grens	frokkie	kners

10. Vir die pret

a) Kies die vorms wat by mekaar pas.
b) Kleur die vierkante rooi in, die sirkels blou en die driehoeke groen.

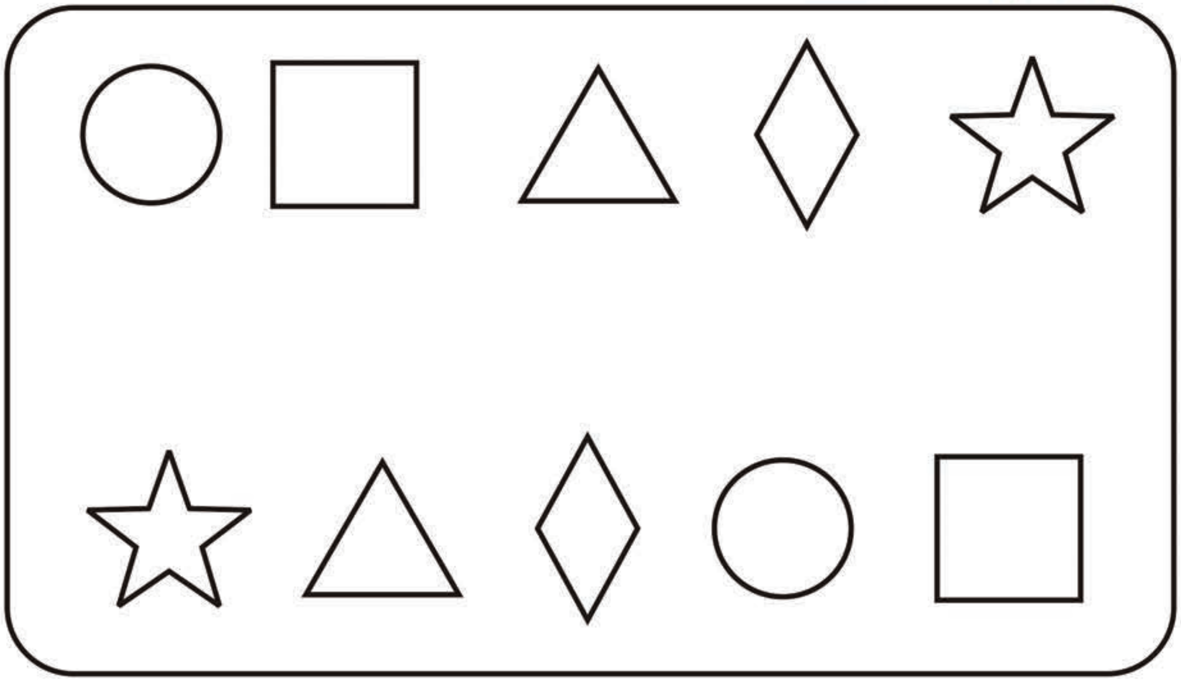

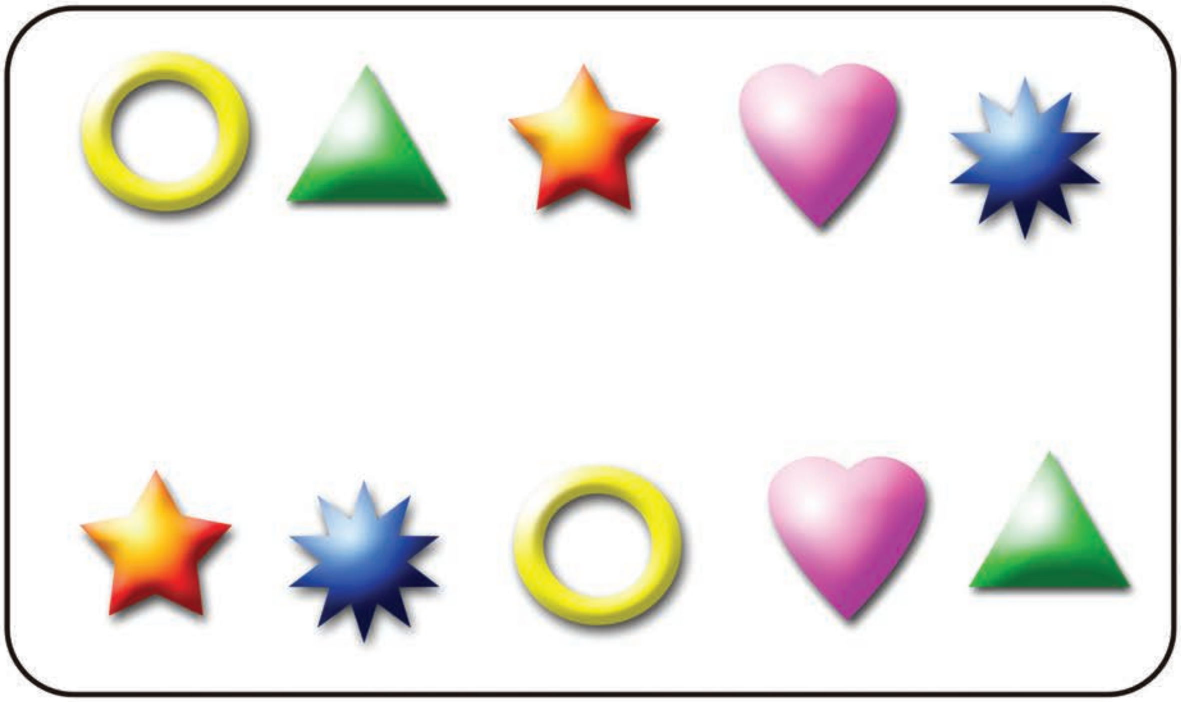

Einde van les 3.2

Ons moet misdaad saam beveg

Kyk na die prentjies en gesels met mekaar daaroor.

1. Kom ons lees

Ons is kwaad oor die hoë misdaadsyfer. 'n Plan moet gemaak word om ons pragtige land te red. Misdaad word ook bevorder deur onwettige sjebeens. Om toe te slaan op misdaad moet die gemeenskap saamstaan. Ons moet geweld in die kiem smoor.

2. Kom ons soek

Soek die klanke in die sinne hieronder en trek 'n sirkel om elke klank.

kw	Ons is kwaad oor die hoë misdaadsyfer.
Pl, pr	'n Plan moet gemaak word om ons pragtige land te red.
sj	Misdaad word ook bevorder deur onwettige sjebeens.
sl	Om toe te slaan op misdaad moet die gemeenskap saamstaan.
sm	Ons moet geweld in die kiem smoor.

3. Kom ons vergelyk

Sit elke woordkaart onder die regte woord in die sinne hieronder.

Ons	is	kwaad	oor	die

hoë	misdaadsyfer.

'n Plan moet gemaak word om

ons pragtige land te red.

Misdaad word ook bevorder deur

onwettige sjebeens.

Om toe te slaan op misdaad

moet die gemeenskap saamstaan.

Ons moet geweld in

die kiem smoor.

4.

Khari gudi

Kom ons skryf

Skryf die volgende sinne oor.

Ons is kwaad oor die hoë misdaadsyfer.

Ons is kwaad oor die hoë misdaadsyfer.

'n Plan moet gemaak word om ons pragtige land te red.

Misdaad word ook bevorder deur onwettige sjebeens.

Om toe te slaan op misdaad moet die gemeenskap saamstaan.

Ons moet geweld in die kiem smoor.

Kom ons lees

Lees die sinne hardop en trek 'n sirkel om die regte klank.

kw	Ons is kwaad oor die hoë misdaadsyfer.
Pl, pr	'n Plan moet gemaak word om ons pragtige land te red.
sj	Misdaad word ook bevorder deur onwettige sjebeens.
sl	Om toe te slaan op misdaad moet die gemeenskap saamstaan.
sm	Ons moet geweld in die kiem smoor.

Kom ons skryf

Watter klanke is in die woorde weggelaat? Skryf die klanke in die spasie.

kw	Ons lewens____aliteit word benadeel deur misdaad.
pl	Die ____aag van geweld moet gestop word.
pr	Ons ____ogram steun op die samewerking van almal.
sj	Die ____ef by die ____ebeen het dwelms verkoop.

sl	Ons moet skelms en boewe agter ___ot en grendel hou.
sm	Meeste mense ___ag om in vrede te lewe.
sn	Misdadigers is gewoonlik ___ags aktief.

7. Kom ons vergelyk

Trek 'n lyn van die woord na die regte prentjie.

slot	
sjebeen	
sjef	
regter	
polisieman	
hek	
sleutel	

8.

Kom ons soek

Soek hierdie woorde in die vierkant. Trek 'n sirkel om elkeen wat jy kry.

stop	polisie	boef
regter	tronk	vrede

s	t	o	p	r	m
P	r	v	o	e	a
F	o	r	l	g	n
G	n	e	i	t	o
A	k	d	s	e	l
S	f	e	i	r	c
H	b	o	e	f	y

9.

Woordeskat

kwagga	slang	sjirurg
plaas	snert	smart
prinsipaal	kwarts	slaai
smal	praat	snoei

10. Vir die pret

Skryf die volgende nommers neer.

	Ambulans:
	Brandweer:
	Polisie:

Noodnommers:

____

____

____

____

____

Einde van les 3.3

Les 3.4

Ek woon naby 'n taxistaanplek

Kyk na die prentjie en gesels met mekaar daaroor.

1. Kom ons lees

Jy moet spring as jy 'n plek in 'n taxi wil hê. Dis onwettig om in 'n taxi te staan. 'n Mens kan baie sweet in 'n taxi. Ons bly meestal tjoepstil as die bestuurder swak bestuur, omdat ons bang is. Meeste taxibestuurders is traag om na ons te luister. Ons moenie hierdie twak verduur nie. Ons moet die moed vind en ons stemme dik maak.

2.

Kom ons soek

Soek die klanke in die sinne hieronder en trek 'n sirkel om elke klank.

sp	Jy moet spring as jy 'n plek in 'n taxi wil hê.
st	Dis onwettig om in 'n taxi te staan.
sw	'n Mens kan baie sweet in 'n taxi.
tj	Ons bly meestal tjoepstil as die bestuurder swak bestuur.
tr	Meeste taxibestuurders is traag om na ons te luister.
tw	Ons moenie hierdie twak verduur nie.
vi	Ons moet die moed vind en ons stemme dik maak.

3.

Kom ons vergelyk

Sit elke woordkaart onder die regte woord in die sinne hieronder.

Jy	moet	spring	as	jy

'n plek in 'n taxi wil hê.

Dis onwettig om in 'n taxi te staan.

'n Mens kan baie sweet in 'n taxi.

Ons bly meestal tjoepstil as die bestuurder

swak bestuur, omdat ons bang is.

Meeste taxibestuurders is traag om

na ons te luister.

Ons moenie hierdie twak verduur nie.

4.

Kom ons skryf

Skryf die volgende sinne oor.

Jy moet spring as jy 'n plek in 'n taxi wil hê.

Jy moet spring as jy 'n plek in 'n taxi wil hê.

Dis onwettig om in 'n taxi te staan.

Dis

'n Mens kan baie sweet in 'n taxi.

'n Mens

Ons bly meestal tjoepstil as die bestuurder swak bestuur, omdat ons bang is.

Ons bly meestal

Meeste taxibestuurders is traag om na ons te luister.

Meeste

Ons moenie hierdie twak verduur nie.

Ons

5. Kom ons lees

Lees die sinne hardop en trek 'n sirkel om die regte klank.

sp	Jy moed spring as jy 'n plek in 'n taxi wil hê.
sw	As dit warm is, kan 'n mens baie sweet.
tj, st	Ons bly tjoepstil as die bestuurder onverskillig bestuur.
tr	Meeste taxibestuurders is traag om na ons te luister.
tw	Ons hoef nie hierdie twak te verduur nie.
vi	Ons moet die moed vind om ons stemme dik te maak.

6. Kom ons skryf

Watter klanke is in die woorde weggelaat? Skryf die klanke in die spasie.

sp	Die hoë ___oed van die taxi's kan ongelukke veroorsaak.
st	Hulle ___eek ander motors ook onwettig verby.
sw	Om te ___yg oor die ___ak padmaniere van alle bestuurders is dwaas.
st	Die ___ampvol taxi het swaar weggetrek.
tr	Stadige ___ekkers op hoofpaaie is soms 'n probleem.

tw	Ons ___yfel of padveilighed verbeter sal kan word, tensy almal meer verdraagsaam bestuur.
vi	Ons moet padveiligheid ___nnig verbeter.

7. Kom ons vergelyk

Trek 'n lyn van die woord na die regte prentjie.

trekker	
taxi	
gevaarlike verbysteek	
taxibestuurder	
donkiekar	
ongeluk	
stopteken	

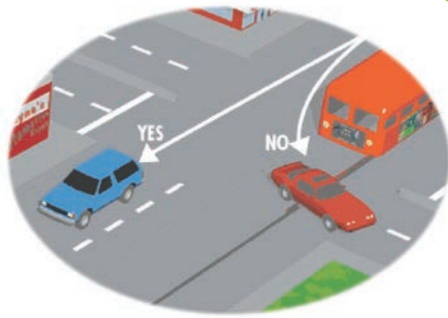

8. Kom ons soek

Soek hierdie woorde in die vierkant. Trek 'n sirkel om elkeen wat jy kry.

taxi

ongeluk motor wet

veilig veg geen

O	r	P	s	v	p	s
m	f	l	w	a	b	l
o	n	g	e	l	u	k
t	A	e	t	d	j	p
o	v	e	i	l	i	g
r	e	n	v	M	w	R
T	g	t	a	x	i	a

9. Woordeskat

spoeg	twyn	tjello
storie	vlermuis	tralies
swakte	speek	twyfel
tjank	staar	vlooi
trom	swendel	rooi

10. fun fun fun

Vir die pret

Vind jou pad van die huis na die winkel, die skool en die taxistaanplek. Gaan by die polisiestasie en die hospitaal verby en steek die rivier oor. Trek jou roete eers met jou vinger na. Trek jou roete dan met 'n potlood.

Einde van les 3.4

Les 3.5

Ek werk elke dag

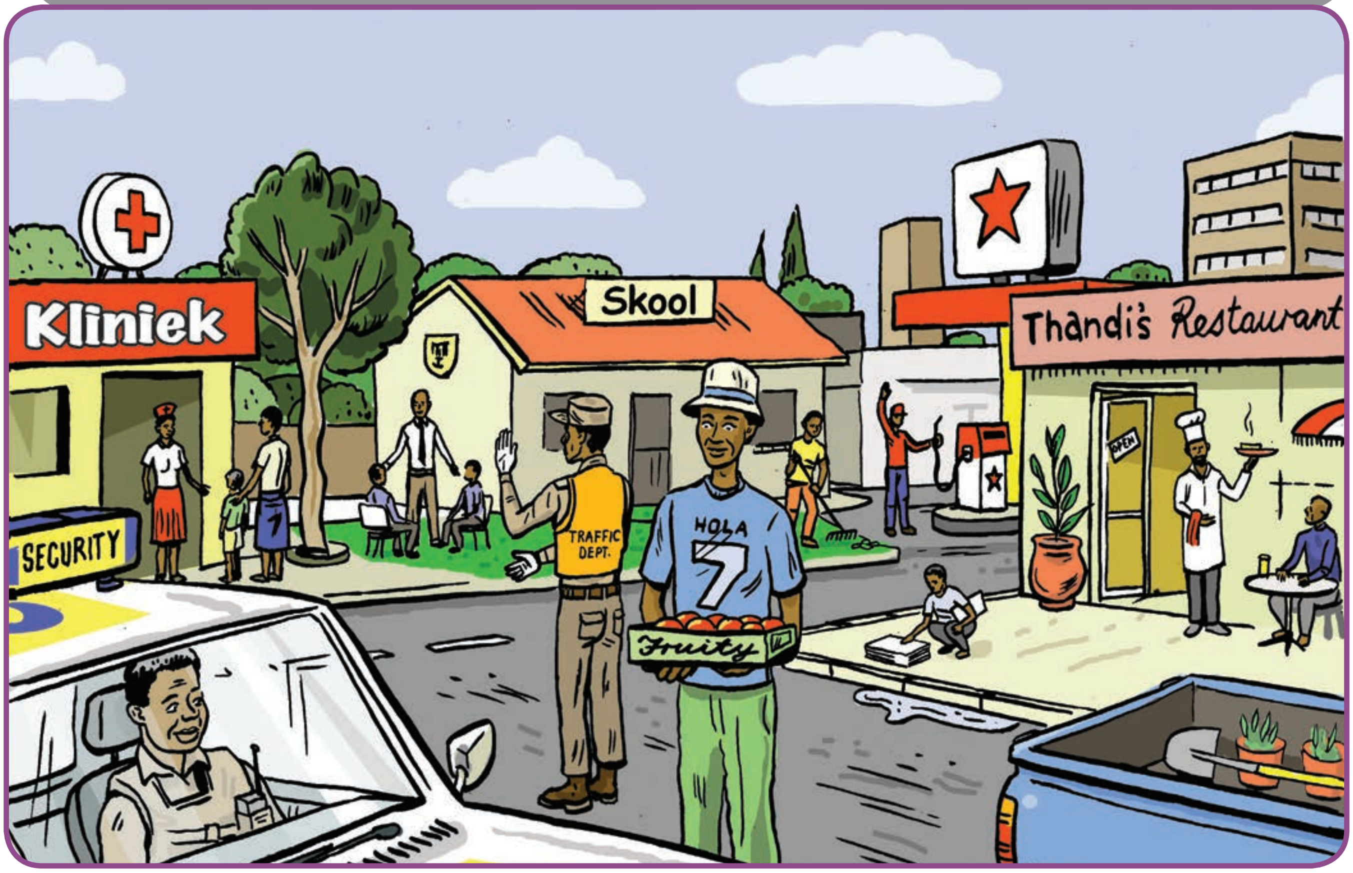

Kyk na die prentjie en gesels met mekaar daaroor.

1. Kom ons lees

Dis vreugde om te kan werk. Ons moet raap en skraap om genoeg geld te kry. Ons moet aan die werk spring en ons bes doen. Ons kan maklik 'n klomp skuld maak. Ons moet selfdissipline hê en binne ons vermoë leef.

2.

Kom ons soek

Soek die klanke in die sinne hieronder en trek 'n sirkel om elke klank.

vr	Dis vreugde om te kan werk.
skr	Ons moet raap en skraap om genoeg geld te kry.
spr	Ons moet aan die werk spring en ons bes doen.
ld	Ons kan maklik 'n klomp skuld maak.
lf	Ons moet selfdissipline hê en binne ons vermoë leef.

3.

Kom ons vergelyk

Sit elke woordkaart onder die regte woord in die sinne hieronder.

Dis vreugde om te kan werk.

Ons moet raap en skraap om

genoeg geld te kry.

Ons moet aan die werk spring

en ons bes doen.

Ons kan maklik 'n klomp

skuld maak.

4. Kom ons skryf

Skryf die volgende sinne oor.

Dis vreugde om te kan werk.

Dis vr

Ons moet raap en skraap om genoeg geld te kry.

Ons

Ons moet aan die werk spring en ons bes doen.

Ons

Ons kan maklik 'n klomp skuld maak.

Ons moet selfdissipline hê en binne ons vermoë leef.

5.

Kom ons lees

Lees die sinne hardop en trek 'n sirkel om die regte klank.

vr	Dit is 'n vreugde om te kan werk.
skr	Ons moet soms raap en skraap om genoeg geld te kry.
spr	Ons moet aan die werk spring en ons bes doen.
ld	Ons kan maklik 'n klomp skuld maak.
lf	Ons moet selfdissipline hê en binne ons vermoë leef.

6.

Kom ons skryf

Watter klanke is in die woorde weggelaat? Skryf die klanke in die spasie.

vr	Ons moet ook ____ywillige werk doen in ons gemeenskap.
skr	Elke vierde jaar is 'n ____ikkeljaar. Dit beteken daar is 366 dae in plaas van 365 in die jaar.
spr	As jy vir iemand werk, moet jy ____ankel in jou take.

str ld	Ons moet daarna ___eef om goeie diens te lewer, en swak diens moet nie gedu___ word nie.
lf, lk	As ons se___sugtig lewe, maak dit ons vo___ armer.

7. Kom ons vergelyk

Trek 'n lyn van die woord na die regte prentjie.

kolf
strykyster
skropborsel
skild
gholfbal
melk
slak

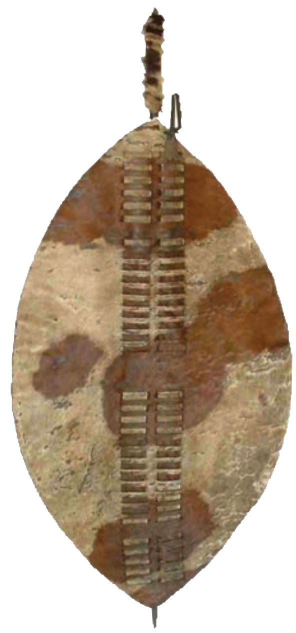

8.

Kom ons soek

Soek hierdie woorde in die vierkant. Trek 'n sirkel om elkeen wat jy kry.

sprokie skroef struik

melk wolf beeld

s	k	r	o	e	f	d
p	s	h	j	k	l	s
r	t	w	o	l	f	b
o	r	f	g	r	U	e
k	u	m	e	l	K	e
I	i	p	t	w	b	l
e	k	a	e	u	I	d

9.

Woordeskat

vark	veld	skrif	wolk
skreeu	elf	sprong	tolk
sprake	balk	streek	balk
streef	vrugte	speld	kalk

10.

Vir die pret

Lees die volgende paragraaf.

My naam is Grietjie. Ek werk in 'n fabriek in Upington. Ek is baie bly ek woon in Suid-Afrika. Ek woon ook naby 'n kliniek, en elke dag ry ek met 'n taxi om by die werk te kom. My man werk by die huis. Hy maak tuin, hou die huis skoon, help die kinders met huiswerk en probeer om los werkies in die buurt te kry. Party aande woon ons gemeenskapvergaderings by. Ons praat oor dinge soos hoe om geweld te bekamp en hoe om mense te help om werk te kry.

Skryf jou eie paragraaf in vier tot vyf sinne oor jou eie lewe.

Skryf 'n sin oor elk van die prente.

1

2

3

4

1 ____

____

2 ____

____

3 ____

____

4 ____

____

Einde van les 3.5

TEMA 4
Leef gesond

Oupa Arendse kry 'n inspuiting

Kyk na die prentjies en gesels met mekaar daaroor.

1. Kom ons lees

Oupa, jy moet kalm bly. Die inspuiting sal jou help, en daar is nie nagevolge nie. Ek trek jou broek net so effens af sodat ek jou kan inspuit in jou boud. Binne omtrent tien minute sal die pyn beter word.

2.

Kom ons soek

Lees die sinne hardop, en trek 'n sirkel om al die klanke wat dieselfde is as die klanke in die linkerkolom.

lm	Oupa, jy moet kalm bly.
lp, lg	Die inspuiting sal jou help, en daar is nie nagevolge nie.
mp, nd	Trek net jou hempsmou op, en gee my jou hand.
nt, rd	Binne omtrent tien minute sal die pyn beter word.
lm, nt	Oupa, as jy kalm bly sal die pyn binne tien minute beter wees.

3.

Kom ons skryf

Breek die woorde op deur strepe tussen die lettergrepe te trek.

Voorbeeld ka/lm	inspuiting	nagevolge
hempsmou	omtrent	minute

4. Skryf – woordorde

Rangskik die woorde in die regte volgorde om sinne te maak.

man ou siek is die

____

hou van dokter ek die

____

siek ek voel

____

5. Kom ons lees

Dokter Amina:	Mnr. Arendse, jy het 'n hoë temperatuur, en jy het griep.
Mnr. Arendse:	Ja dokter, ek voel baie warm en ek voel nie goed nie.
Dokter Amina:	Ek gaan vir jou pille gee om by die huis te drink. Jy moet die instruksies op die dosie noukeurig navolg.
Mnr. Arendse:	Dankie dokter, ek sal. Ek weet ek moet alles drink.
Dokter Amina:	Goed, nou moet ek jou 'n inspuiting gee.
Mnr. Arendse:	Nee, nee, doktertjie, ek haat inspuitings.
Dokter Amina:	Ek weet meeste mense hou nie van inspuitings nie. Trek asseblief jou broek effens af. Ek moet die inspuiting in jou boud gee.
Mnr. Arendse :	Doktertjie, jy wil hê ek moet my broek uittrek voor jou, 'n jong vrou. Nee, nooit gesien nie!

6.

Rolspel

Rolspeel die bostaande toneel.

7.

Kom ons skryf

Bespreek die volgende sinne met jou maat en maak 'n regmerkie om te sê of elke sin waar (ja) of onwaar (nee) is, soos in die voorbeeld.

	Ja	Nee
Mnr. Arendse het die dokter besoek.	✓	
Mnr. Arendse het 'n hoë temperatuur.		
Die dokter se naam is Sannie.		
Mnr. Arendse wil graag 'n inspuiting hê.		
Die dokter is 'n ou man.		

8.

Kom ons gesels

Vertel vir jou maat wat met jou gebeur het toe jy laas siek was, en toe jy 'n dokter moes besoek, of toe jy na die kliniek moes gaan.

9.

Kom ons skryf

Skryf 'n paar sinne oor jou ervaringe by die dokter of kliniek.

10. fun fun fun

Vir die pret

Kyk na die volgende padtekens en kyk of jy dit kan benoem. Praat in jou groep oor waar mens elkeen vind.

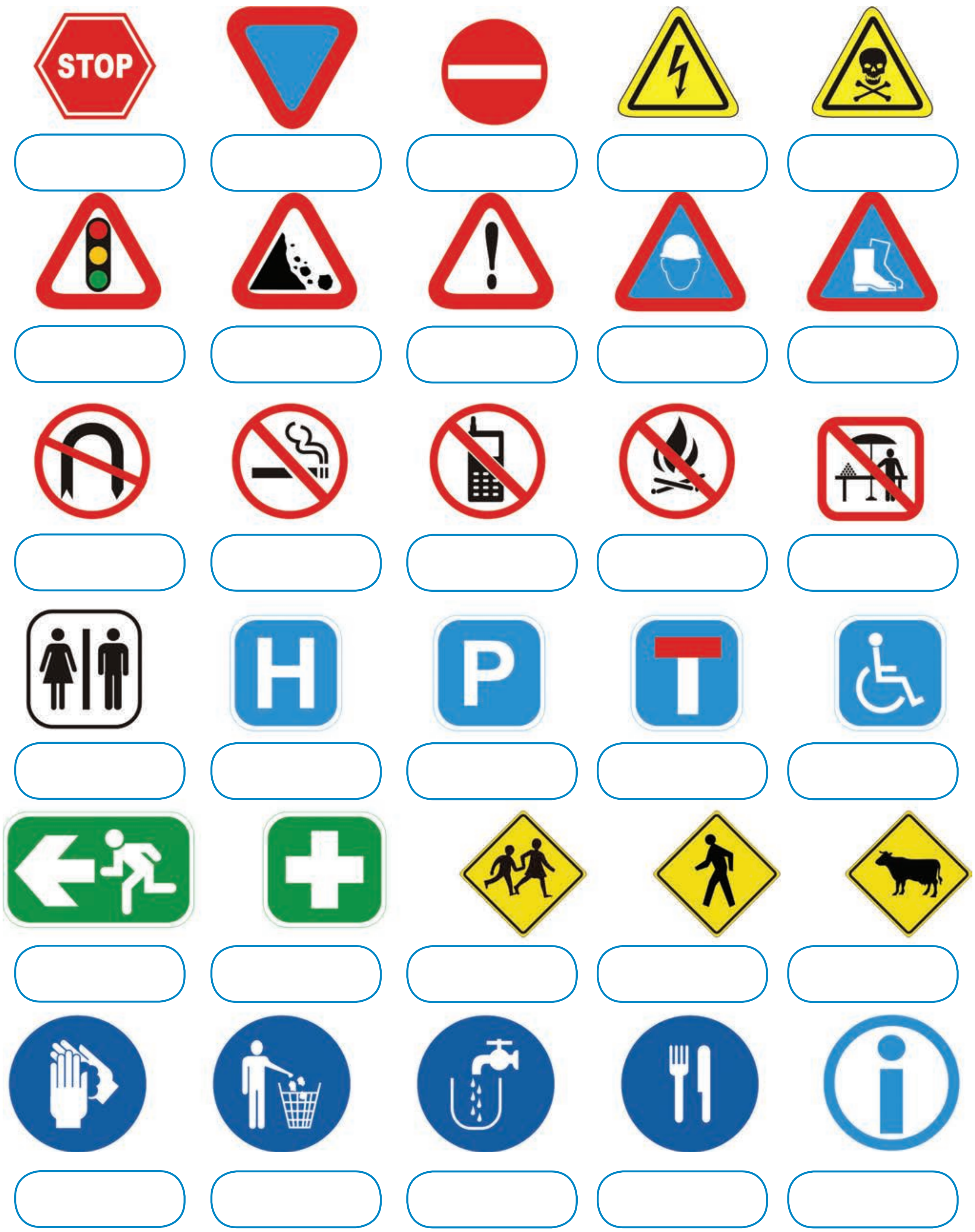

Einde van les 4.1

Oupa Arendse gaan byna dood

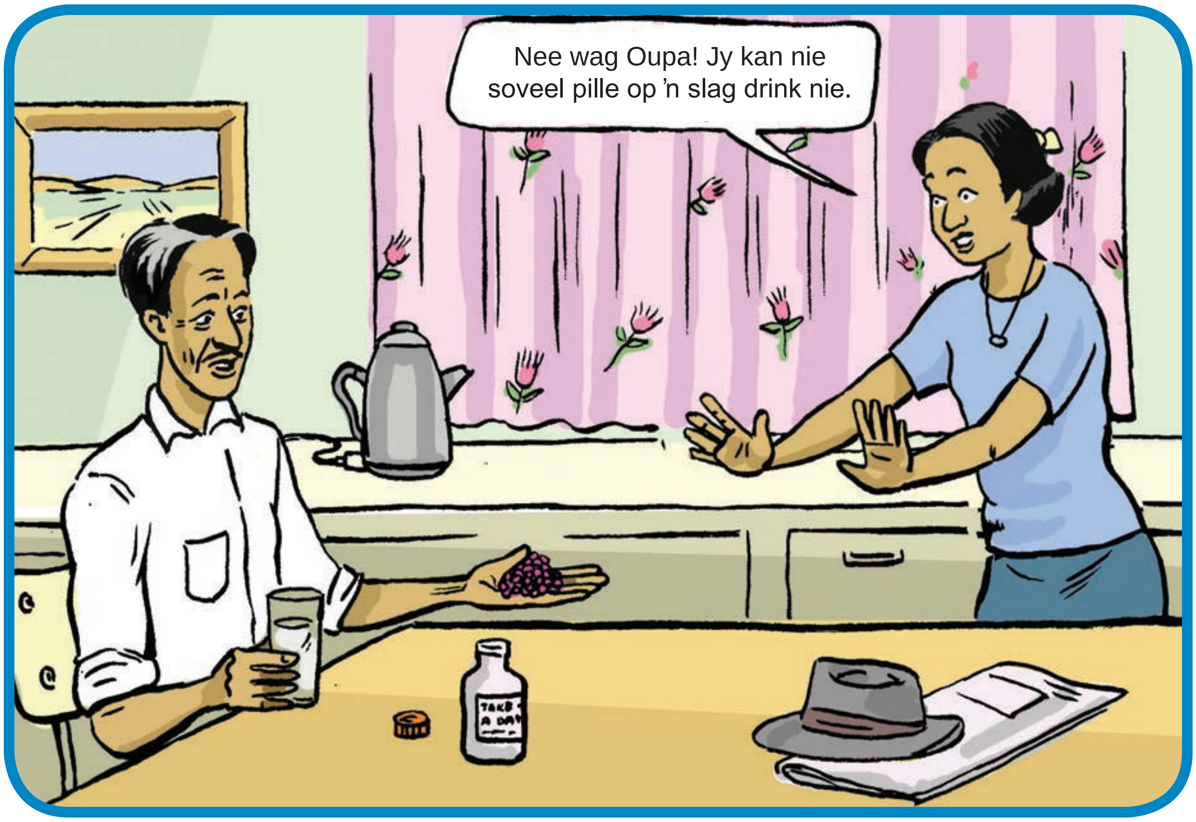

1. Kom ons lees

Ons durf nie die instruksies op die dosie verontagsaam nie. Dit verg werklik aandag om nie 'n klomp pille met een slag te drink nie.
Ons behoort te sorg dat ons die instruksies goed verstaan.

2. Kom ons soek

Lees die sinne hardop, en trek 'n sirkel om al die klanke wat dieselfde is as die klanke in die linkerkolom.

rf	Ons durf nie die instruksies op die pilledosie verontagsaam nie.
rg, rk, rm	Dit verg werklik aandag om nie 'n klomp pille met een slag te drink nie.
rs	Ons behoort te sorg dat ons die instruksies goed verstaan.
rt, ts	'n Mens behoort nie sommer vir enigiets pille te drink nie.

3. Kom ons skryf

Breek die woorde op deur strepe tussen die lettergrepe te trek.

do/sie	instruksies	verontagsaam
werklik	aandag	behoort

4. Skryf – woordorde

Rangskik die woorde in die regte volgorde om sinne te maak.

moet ek pille drink my

---

instruksies medisyne- die lees

---

siek ek nie te daarvan hou nie wees om

---

5. Kom ons lees

6\.

Rolspel

Rolspeel die bostaande toneel.

7\.

Khari gudi

Kom ons skryf

Bespreek die volgende sinne met jou maat en maak 'n regmerkie om te sê of elke sin waar (ja) of onwaar (nee) is, soos in die voorbeeld.

	Ja	Nee
Mnr. Arendse het een pil gedrink.		✓
Grietjie het vir mnr. Arendse gesê hy moet nie al die pille met een slag drink nie.		
Grietjie is 'n man.		
Grietjie het die instruksies gelees.		
Mnr. Arendse is siek.		

8.

Kom ons gesels

Vertel jou maat wat die instruksies beteken.

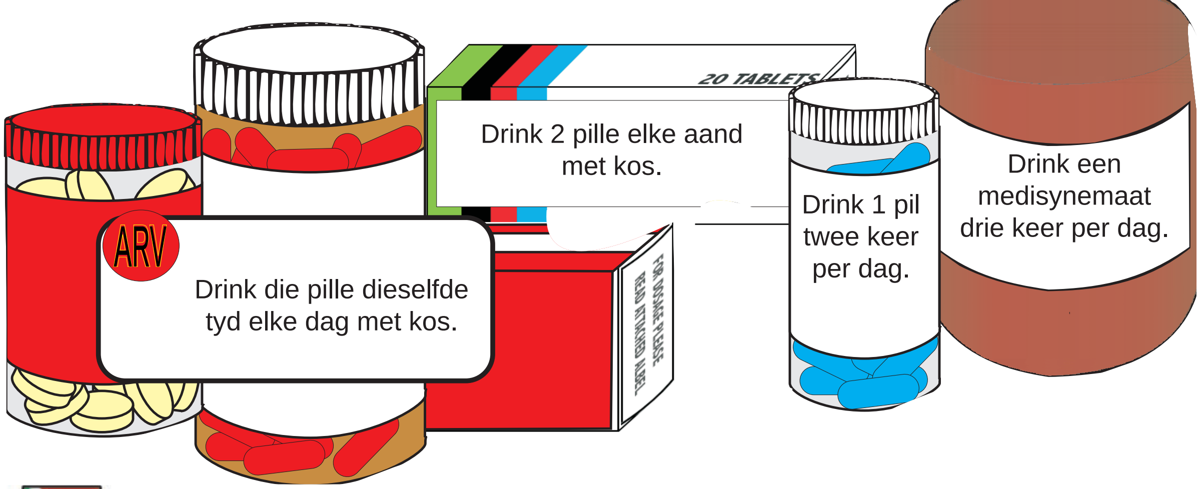

9.

Kom ons pas

Skryf langs elke letter 'n naam wat met die letter begin.

A	Andries	N	
B		O	
C		P	
D		Q	
E		R	
F		S	
G		T	
H		U	
I		V	
J		W	
K		X	
L		Y	
M		Z	

fun fun fun

10.

Vir die pret

Kyk na die kaart. Soek die kliniek, die hospitaal en ander plekke op die kaart. Gee jou maat aanwysings na en van verskillende plekke. Gebruik woorde soos "draai regs", "draai links" en "hou reguit aan".

Vind jou pad van jou huis af na vyf verskillende plekke op hierdie kaart. Trek die roete eers met jou vinger, en dan met 'n potlood.

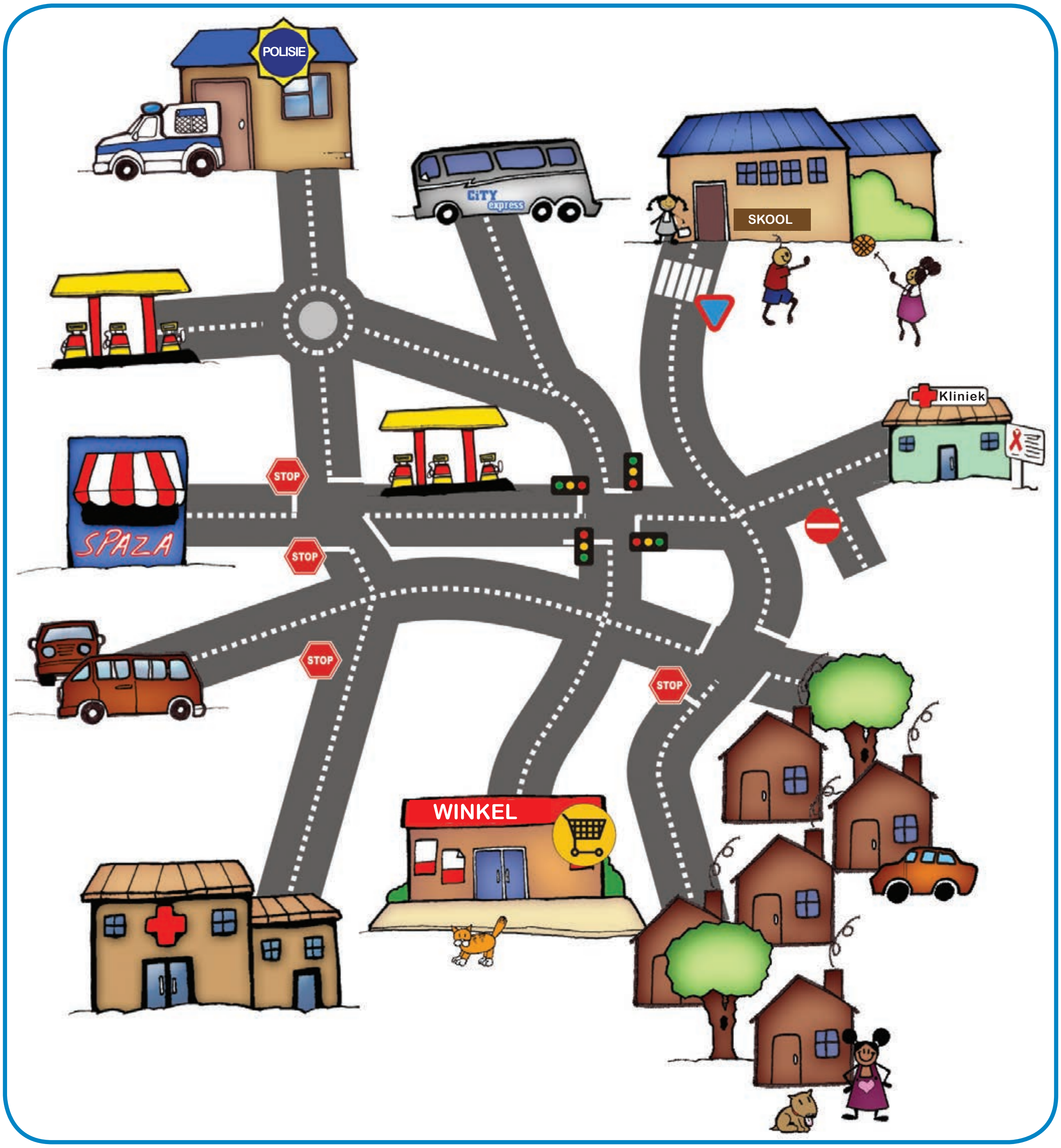

Einde van les 4.2

Ek besoek die kliniek as ek siek is

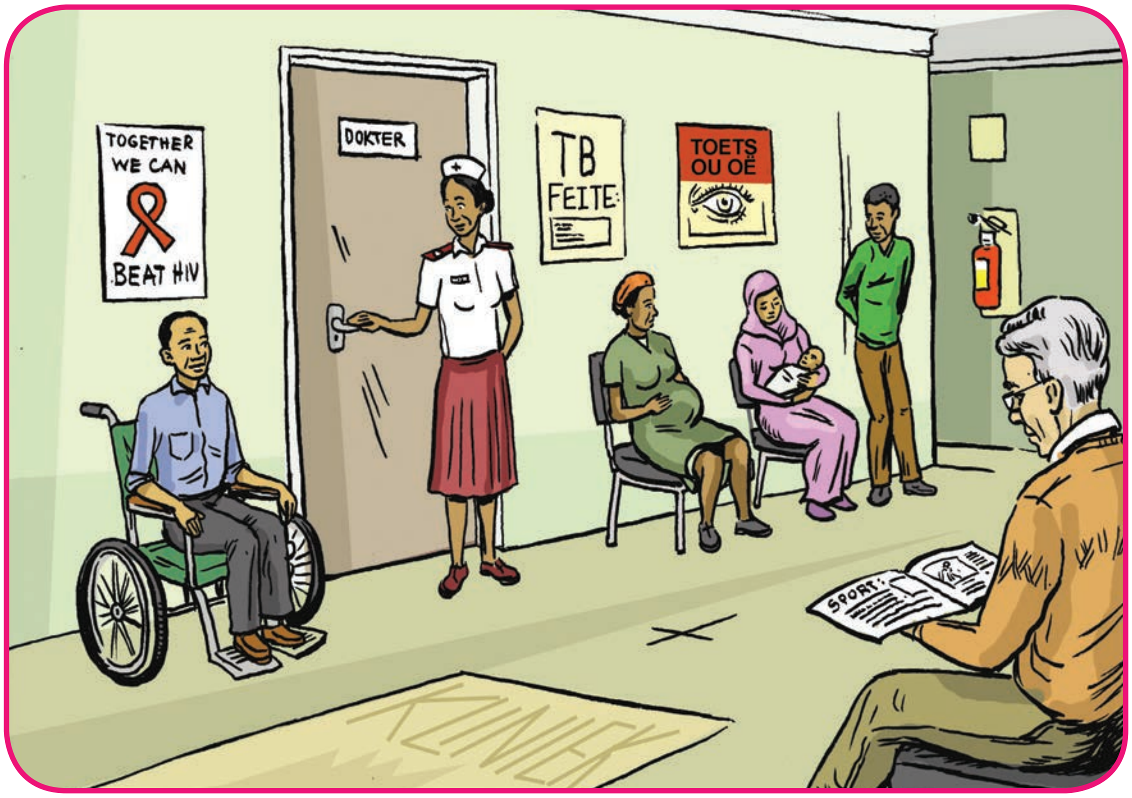

1. Kom ons lees

As jy dink jy verwag, moet jy die kliniek besoek vir 'n swangerskaptoets en nie teenstribbel nie. As 'n mens vermoed dat jy MIV-positief is, moet jy onmiddellik getoets word. Alhoewel knoffel en uie goed is vir 'n mens, is dit nie 'n geneesmidel vir vigs nie. Mense wat swanger is, sukkel dikwels soggens met naarheid. Hulle sukkel ook dikwels met moegheid. Die pille wat MIV-positiewe mense drink, moet gereeld geneem word. 'n Mens is geneig om jammer te voel vir mense wat MIV-positief is, maar hulle moet gehelp word om hulleself te help.

2.

Kom ons soek

Lees die sinne hardop, en trek 'n sirkel om al die klanke wat dieselfde is as die klanke in die linkerkolom.

bb	As jy dink jy verwag, moet jy die kliniek besoek vir 'n swangerskaptoets en nie teenstribbel nie.
dd	As 'n mens vermoed dat jy MIV-positief is, moet jy onmiddellik getoets word.
ff	Alhoewel knoffel en uie goed is vir 'n mens, is dit nie 'n geneesmidel vir vigs nie.
gg	Mense wat swanger is, sukkel dikwels soggens met naarheid.
kk	Hulle sukkel ook dikwels met moegheid.
ll	Die pille wat MIV-positiewe mense drink, moet gereeld geneem word.
mm	'n Mens is geneig om jammer te voel vir mense wat MIV-positief is, maar hulle moet gehelp word om hulleself te help.

3.

Kom ons skryf

Breek die woorde op deur strepe tussen die lettergrepe te trek.

teen/strib/bel	gehelp	moegheid
onmiddellik	dikwels	kliniek

4. Skryf – woordorde

Rangskik die woorde in die regte volgorde om sinne te maak.

gegaan het ek vir toets MIV- 'n

---

is nie verwagtend ek nie

---

moegheid sukkel dikwels hulle met ook

---

5. Kom ons lees

6.

Kom ons gesels

Bestudeer die prentjies hierbo en gesels oor wat die dokter of die verpleegster sê.

7.

Kom ons skryf

Bespreek die volgende sinne met jou maat en maak 'n regmerkie om te sê of elke sin waar (ja) of onwaar (nee) is.

	Ja	Nee
Ons kan by die kliniek getoets word vir TB en om te sien of ons MIV-positief is.		
Kondome verhoed vigs.		
Ons moet ons ARV-pille elke dag op dieselfde tyd drink.		
Jy kan vigs kry deur kos te eet.		
Ons moet goed omsien na mense wat MIV-positief is.		

8. Kom ons gesels

Bespreek hoe ons na mense moet omsien wat siek is.

9. Kom ons soek.

Soek die telefoonnommers van die volgende mense.

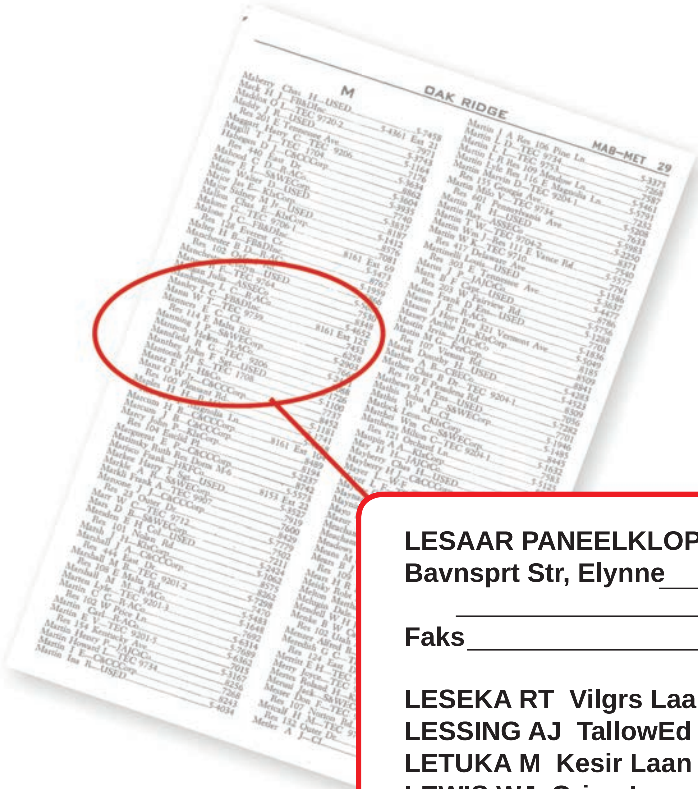

LESAAR PANEELKLOPPERS: Wllnd Sentrum
Bavnsprt Str, Elynne ______ 012 800 1406
______ 012 800 4963
Faks ______ 012 800 1406

LESEKA RT Vilgrs Laan 48, Eerstrst ____ 012 806 5491
LESSING AJ TallowEd Laan 10, Hwlrd____ 012 656 9136
LETUKA M Kesir Laan 114, Brmmria_____ 012 804 87 84
LEWIS WJ Orion Laan 382, Wtrklf _______ 012 347 1556

Naam	Nommer
LESAAR PANEELKLOPPERS	
LESEKA RT	
LESSING AJ	
LETUKA M	

10. fun fun fun

Vir die pret

Praat met jou maat oor hoe 'n baba tydens swangerskap groei.

Die fetus se groei en ontwikkeling

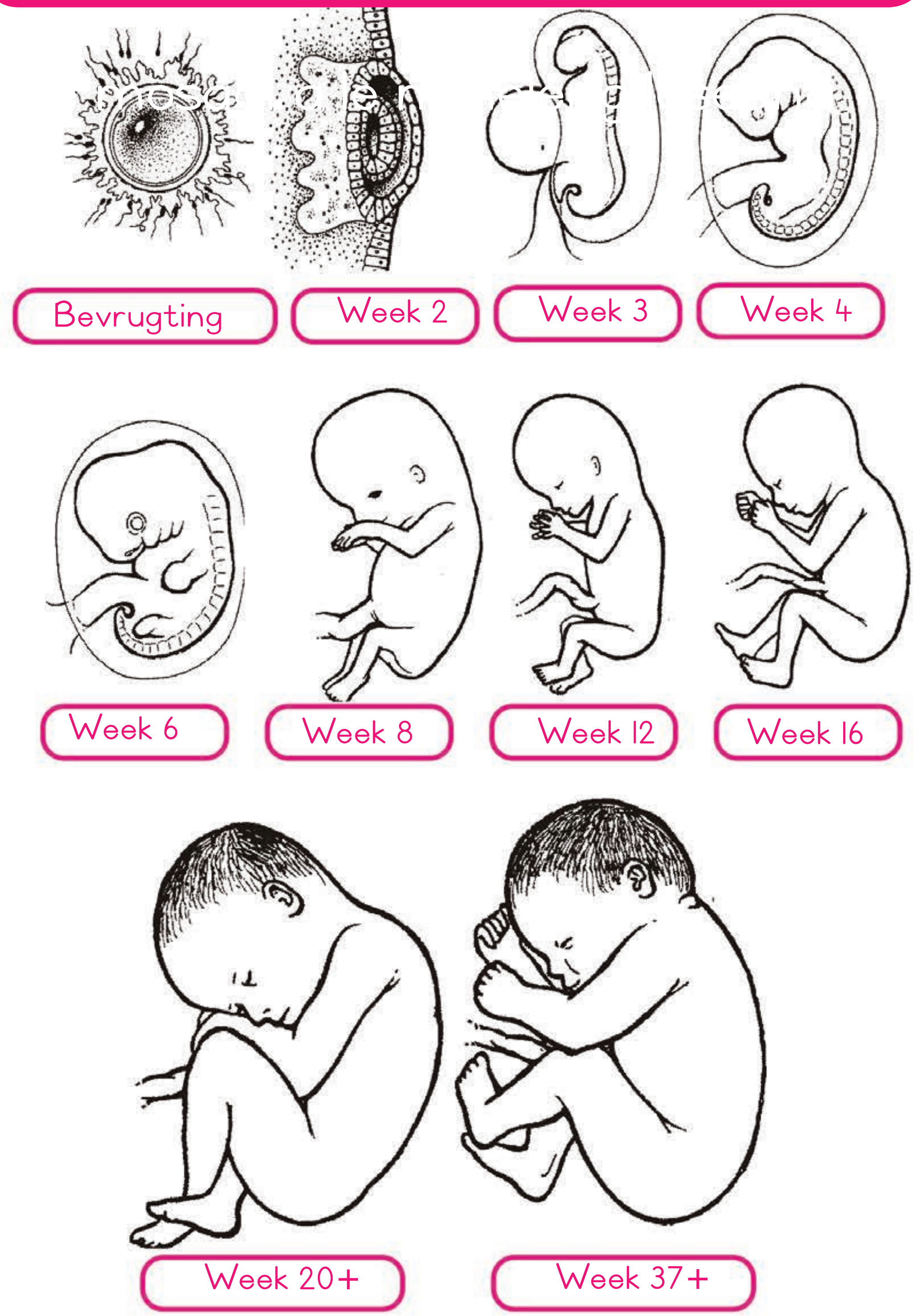

Einde van les 4.3

Gesonde mense eet groente

1. Kom ons lees

Elke druppel kennis oor gesond eet help ons om gesond te bly. Meeste van ons moet onderrig word oor die gifstowwe wat in ons liggame versprei as ons MIV-positief is, en oor hoe groente ons kan help. Daar is 'n massa mense wat nog nie weet van gesond eet nie. Dit bly bitter moeilik vir iemand wat aan vigs ly.

2.

Kom ons soek

Lees die sinne hardop en trek 'n sirkel om al die klanke wat dieselfde is as die klanke in die linkerkolom

pp, nn	Elke druppel kennis oor gesond eet help ons om gesond te bly.
rr, ww	Meeste van ons moet onderrig word oor die gifstowwe wat in ons liggame versprei as ons MIV-positief is, en oor hoe groente ons kan help.
ss	Daar is 'n massa mense wat nog nie weet van gesond eet nie.
tt	Dit bly bitter moeilik vir iemand wat aan vigs ly.

3.

Kom ons skryf

Breek die woorde op deur strepe tussen die lettergrepe te trek.

el/ke	gesonde	positief
groente	onderrig	bitter

4. Skryf – woordorde

Rangskik die woorde in die regte volgorde om sinne te maak.

boontjies hou van ek

____

tamaties plant ek

____

verkoop groente ek

____

5. Kom ons lees

Gedurende die somermaande verkoop Grietjie blomme, vrugte en groente by haar stalletjie. Ons sien haar by die mark besig om haar kleurvolle blomme en vrugte te verkoop.

Grietjie ry na haar stalletjie toe in 'n bakkie wat sy en 'n paar ander stalletjie-eienaars huur om hulle goedere te vervoer. Dit is vroeg in die oggend, want sy moet reg wees as die werksdag begin om haar blomme, vrugte en groente aan mense te verkoop.

Grietjie werk om haar stalletjie reg te kry vir die dag se besigheid. Sy is besig om haar blomme, vrugte en groente uit te pak.

Baie getroue klante koop gereeld by Grietjie. Sy verkoop al jare lank blomme, vrugte en groente. Grietjie is gelukkig en sy lag en gesels met haar kliënte. Sy is bly, want haar besigheid maak dit vir haar moontlik om vir haar familie te sorg.

Dit is die einde van nog 'n dag. Grietjie is bly en dankbaar dat sy weereens nog 'n dag blomme, vrugte en groente kon verkoop.

6.

Kom ons gesels

Groente is ook baie belangrik vir mense wat aan vigs ly. Gesels oor hoe gemeenskappe meer groente en vrugte kan kweek sodat almal gesond kan eet.

Kom ons skryf

Bespreek die volgende sinne met jou maat en maak 'n regmerkie om te sê of elke sin waar (ja) of onwaar (nee) is.

	Ja	Nee
Grietjie koop blomme, groente en vrugte by die mark.		
Sy werk elke dag behalwe Saterdae en Sondae.		
Haar werksdag begin vroeg.		
Sy het baie mense om haar te help in die stalletjie.		
Grietjie kry nie baie klante nie, en sy voel maar ongelukkig.		

Kom ons gesels

Bestudeer die volgende skets and gesels oor hoeveel verskillende kossoorte ons elke dag behoort te eet.

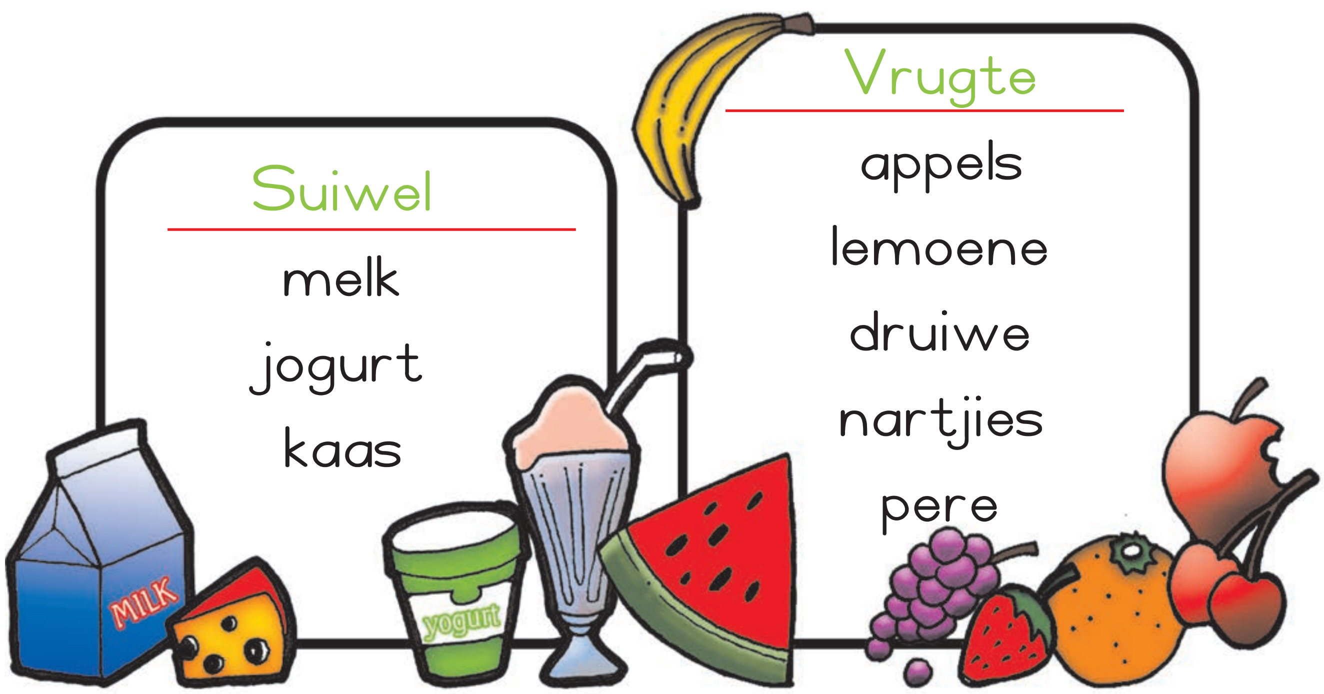

Suiwel

melk
jogurt
kaas

Vrugte

appels
lemoene
druiwe
nartjies
pere

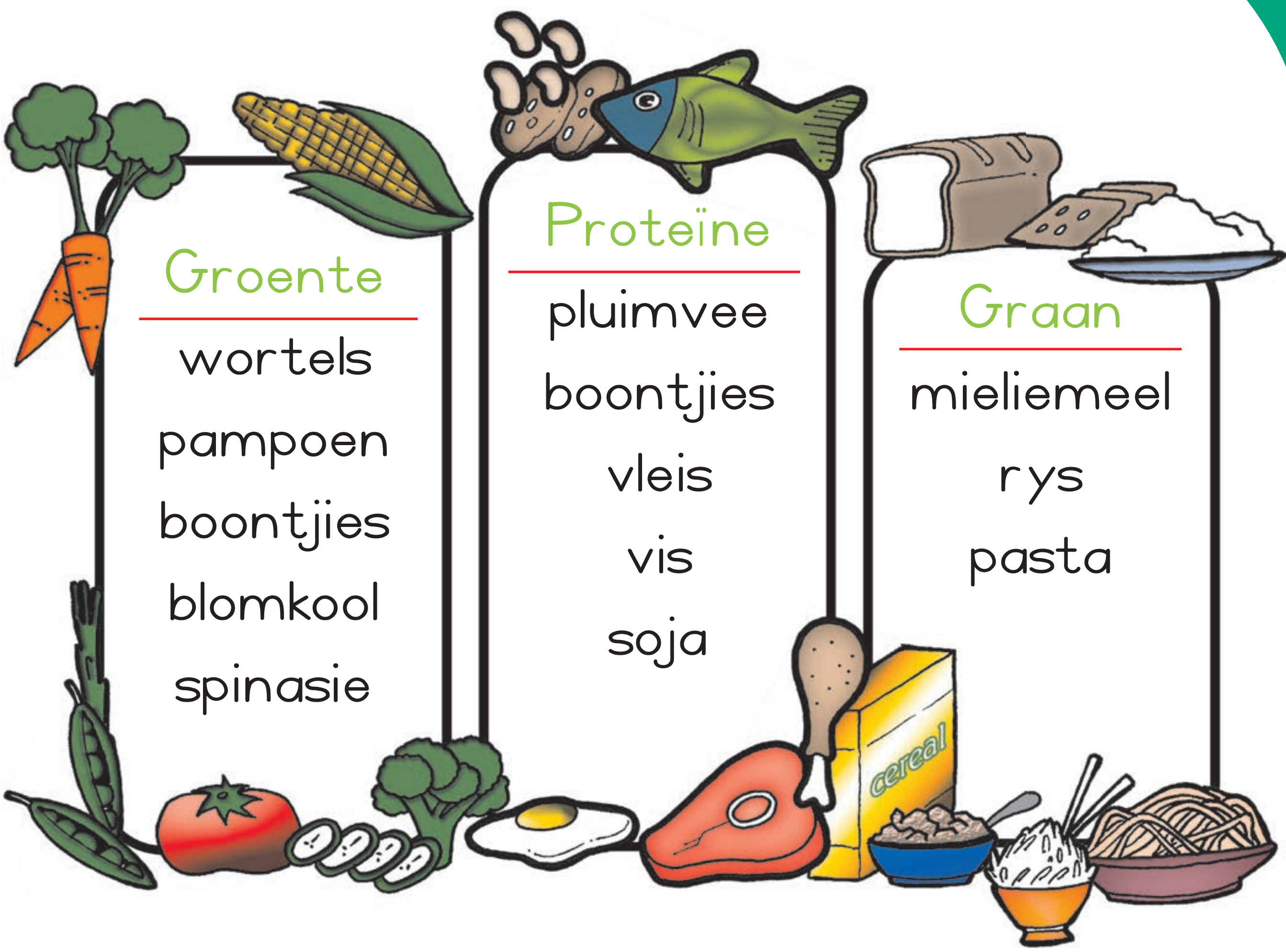

9. Kom ons skryf

Sit die kommas in die volgende sinne.

Voorbeeld

Ek het brood, botter, melk en eiers gekoop.

Ek kweek tamaties uie boontjies en aartappels in my groentetuin.

Grietjie verkoop blomme soos rose angeliere tulpe en waterblommetjies.

10. Vir die pret

Kyk na die items hieronder.
Lees die stafiekode-prys vir elke item, en soek die pryse op die kasregister-strokie.

Kyk mooi na hierdie kasregister-strokie. Jy sal sien dat dit baie inligting bevat.

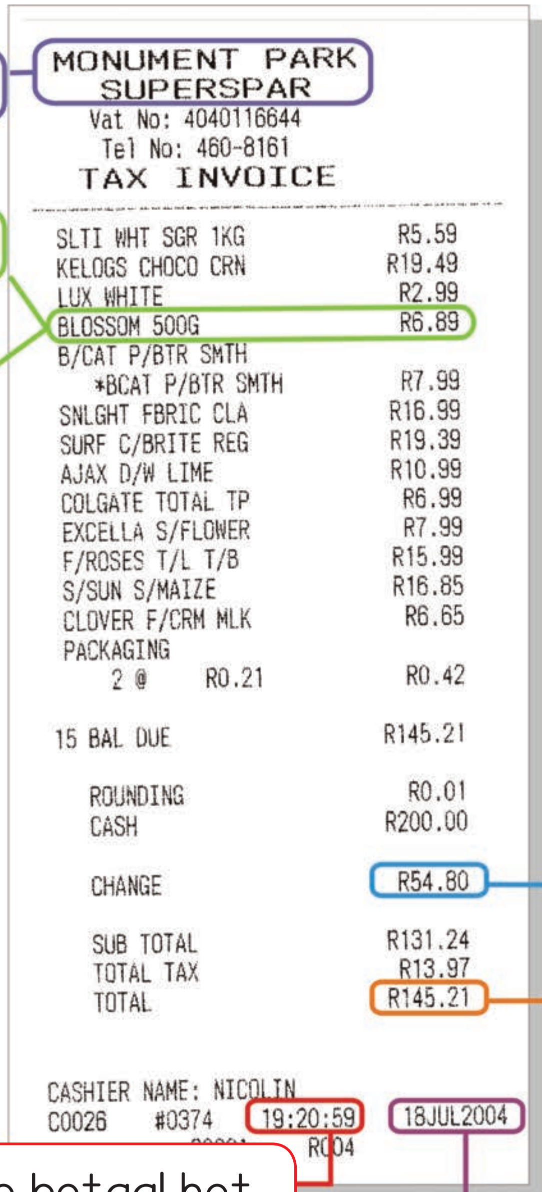
MONUMENT PARK
SUPERSPAR
Vat No: 4040116644
Tel No: 460-8161
TAX INVOICE

SLTI WHT SGR 1KG	R5.59
KELOGS CHOCO CRN	R19.49
LUX WHITE	R2.99
BLOSSOM 500G	R6.89
B/CAT P/BTR SMTH	
*BCAT P/BTR SMTH	R7.99
SNLGHT FBRIC CLA	R16.99
SURF C/BRITE REG	R19.39
AJAX D/W LIME	R10.99
COLGATE TOTAL TP	R6.99
EXCELLA S/FLOWER	R7.99
F/ROSES T/L T/B	R15.99
S/SUN S/MAIZE	R16.85
CLOVER F/CRM MLK	R6.65
PACKAGING	
2 @ R0.21	R0.42
15 BAL DUE	R145.21
ROUNDING	R0.01
CASH	R200.00
CHANGE	R54.80
SUB TOTAL	R131.24
TOTAL TAX	R13.97
TOTAL	R145.21

CASHIER NAME: NICOLIN
C0026 #0374 19:20:59 18JUL2004
R004

Die naam van die winkel

Die prys van die items

Hoe laat jy vir die goedere betaal het

Die datum

Die totale bedrag wat jy betaal het

Die kleingeld wat jy gekry het

Einde van les 4.4

Les 4.5

Dis ons reg om in 'n gesonde omgewing te leef

1. Kom ons lees

Ons moet bedagsaam wees en gereeld aandag gee aan die toestand van die omgewing. Derhalwe moet ons herken wanneer mense die omgewing besoedel en met die natuur mors. Ons moet nie verbaas wees as mense siek word van besoedelde riviere en boorgatwater nie. Die besoedeling is nie 'n skielike verskynsel nie; ons is al lank besig om die natuur te verniel.

2. Kom ons soek

Lees die sinne hardop, en trek 'n sirkel om al die klanke wat dieselfde is as die klanke in die linkerkolom.

be, ge	Ons moet bedagsaam wees en gereeld aandag gee aan die toestand van die omgewing.
der, her	Derhalwe moet ons herken wanneer mense die omgewing besoedel en met die natuur mors.
ver	Ons moet nie verbaas wees as mense siek word van besoedelde riviere en boorgatwater nie.
sk	Die besoedeling is nie 'n skielike verskynsel nie; ons is al lank besig om die natuur te verniel.

3. Kom ons skryf

Breek die woorde op deur strepe tussen die lettergrepe te trek.

ge/reeld	derhalwe	verbaas
bedagsaam	herken	skielike

4. Skryf – woordorde

Rangskik die woorde in die regte volgorde om sinne te maak.

bome baie behoort plant te ons

riviere beskerm besoedeling teen ons moet alle

5. Kom ons lees

Soos 'n koerantartikel

Die groot skoonmaak

Tydens die laaste gemeenskapsvergadering het ons besluit om ons omgewing skoon te maak.

- Die vrouegroep het gesê hulle sal groente by die skool begin kweek.
- Die skool het gesê hulle sal die kinders kry om die rommel in die strate te verwyder.
- Die wykskomitee het besluit om die rivier skoon te maak, en om die rommel van die oewer te verwyder.
- Elke persoon het 'n taak en 'n verpligting
- 'n Skoon omgewing is 'n gesonde omgewing.

6. Kom ons skryf

Bespreek die volgende sinne met jou maat en maak 'n regmerkie om te sê of elke sin waar (ja) of onwaar (nee) is, soos in die voorbeeld.

	Ja	Nee
Die vrouegroep sal groente kweek.		
Die wykskomitee sal die skool verf.		
Die kinders sal die strate skoon hou.		
Skooldogters sal toilette bou.		
Die wykskomitee sal die rivier skoon hou.		

Leef gesond

7.

Kom ons gesels

Het julle rommel en gemors in julle omgewing? Bestudeer die prente aan die die begin van hierde les. Gesels met jou maat en sê wat julle dink gedoen kan word om die omgewing skoon te maak.

8.

Kom ons skryf

Ons gebruik hoofletters vir die name van mense, dae van die week, verskillende maande en plekname. Skryf die woorde wat jy dink met 'n hoofletter moet begin.

bone	
maandag	
pretoria	
jacobs	
julie	
pen	

9.

Kom ons skryf

Maak 'n lys van al die dinge wat jou gemeenskap kan doen om die omgewing skoon te maak en skoon te hou.

fun fun fun

10. Vir die pret

Skryf 'n sin oor elk van die prente.

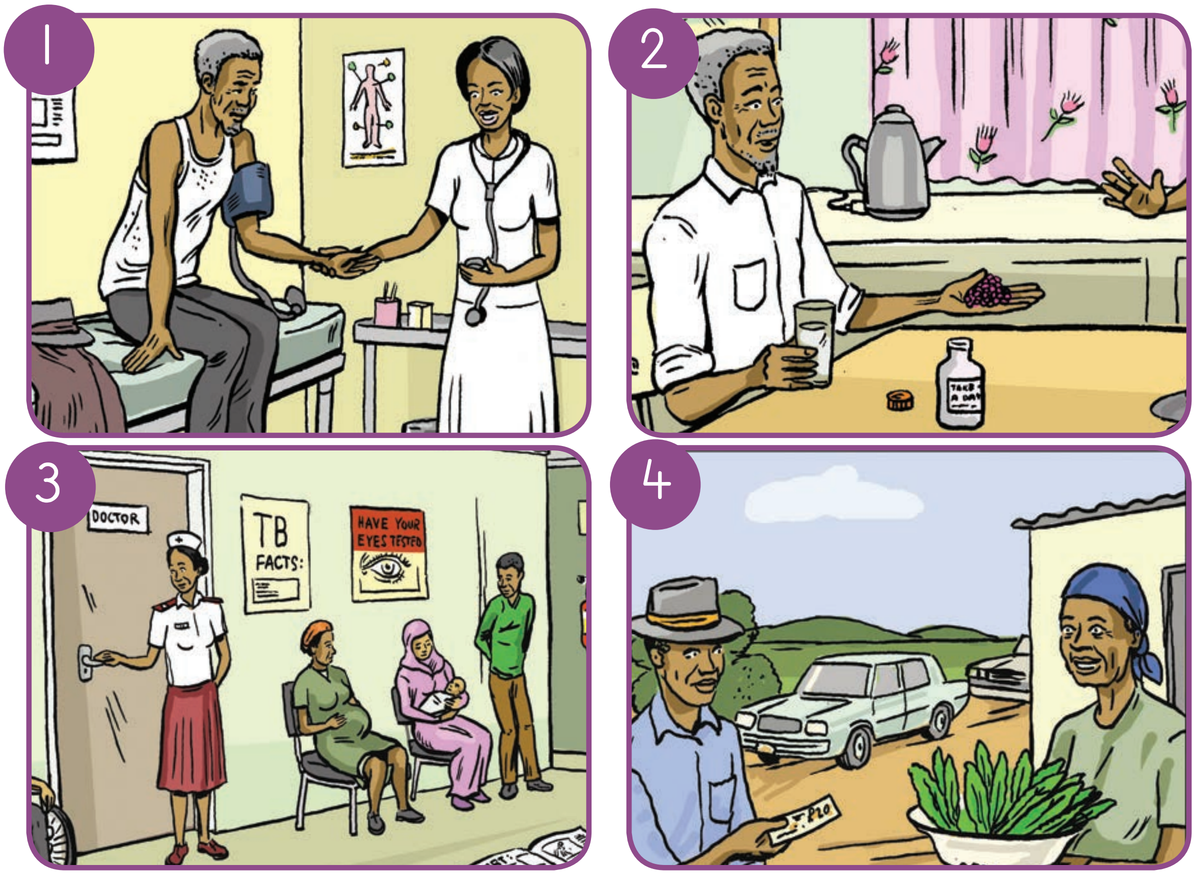

1 ______________________________

2 ______________________________

3 ______________________________

4 ______________________________

Einde van les 4.5

TEMA 5

Ons werksomgewing

Les 5.1

Ons werk

1\. Kom ons gesels

- Watter tipe werk word in elke prentjie gedoen?
- Vir wie werk hierdie mense?
- Watter tipe werk doen die mense in jou gemeenskap?

2. Kom ons lees

Andries en sy vrou Liesbet het hulle eie snoepwinkel. Hulle verkoop vrugtesappe, koekies en Coke. Elke oggend bak Liesbet koekies. Die winkel is altyd netjies en skoon. Elke dag kom hul gereelde klante die vars koekies koop.

3. Kom ons soek

Lees hierdie sinne hardop en trek 'n sirkel om die woorde wat aangewys word in die kolom aan die linkerkant.

woon/dorp	Ons woon in die dorp.
voel/snoepwinkel/goed	Andries en Liesbet voel hulle snoepwinkel vaar goed.
verkoop/ook	Hulle verkoop ook vrugtesappe en Coke.
oggend/koekies	Elke oggend bak Liesbet koekies.
skoon/netjies	Hulle winkel is altyd skoon en netjies.
wakker/vars	Wanneer Liesbet wakker word, bak sy vars koekies.
klante/gereelde	Hulle gereelde klante koop hulle koekies.

4. Kom ons skryf

Rangskik die woorde in die regte volgorde om sinne te maak.

Coke koekies van hou en ek

plaas werk 'n loon op ek vir 'n

werk hy 'n in fabriek

5. Kom ons lees

Anna

Ek werk in 'n kantoor. Ek beantwoord die telefoon en werk op 'n rekenaar. Ek moet ook fakse uitstuur. My werksdag is gewoonlik lank. Ek het by die Thusong-sentrum geleer hoe om 'n rekenaar te gebruik.

Koos

Ek werk vir 'n boer. Ek werk net in die somermaande. Gedurende die winter is daar nie werk nie. Dan verkoop ek maar vuurmaakhout om aan die lewe te bly. Miskien moet ek die Thusongsentrum besoek om te sien of ek werk kan kry.

Dawid

Ek is 'n sanger in 'n orkes. Ek werk saans en dan slaap ek bedags. Ek verdien genoeg geld om my gesin te onderhou.

Martha

Ek werk vir myself. Ek verkoop kos by die taxi-staanplek. Daar is altyd kos oor vir my gesin. Gedurende die somermaande is dit baie warm in die son.

6.

Kom ons gesels

Lees weer wat elke persoon in aktiwiteit 5 doen en bespreek dan die volgende vrae.

- Hoe verdien elke persoon sy of haar geld?
- Wie werk vir iemand, en wie werk nie vir iemand anders nie?
- Watter probleme het hulle by hulle werk?

7.

Kom ons skryf

Bespreek hierdie sinne met jou maat, en maak 'n regmerkie (✓) om te sê of elke sin waar (ja) of onwaar (nee) is. .

	Ja	Nee
Martha gebruik 'n rekenaar by haar werk.		
Dawid gebruik 'n trekker in sy werk.		
Koos is 'n plaaswerker.		
Sommige tipes werk word deur die seisoene beïnvloed.		
Party mense werk snags.		
Anna het by die Thusong-sentrum geleer hoe om 'n rekenaar te gebruik.		

8.

Kom ons gesels

- Wanneer is dit vir ons nodig om vorms in te vul?
- Watter tipe inligting word gewoonlik gevra?

9.

Kom ons skryf

Vul hierdie vorm in.

Voornaam:

Van:

ID-nommer:

Adres:

Poskode:

Telefoon (h):

Telefoon (w):

Handtekening:

Dit is baie moeilik om werk te kry. As jy werk het, dan moet jy sorg dat jy geregistreer is vir die Werkloosheidversekeringsfonds (WVF). Jy kan dan hulp kry as jy jou werk verloor of as jy siek word. As jy sou sterf, dan sal die WVF jou gesin help. Die WVF sal ook jou salaris betaal vir jou kraamverlof.

Jy kan 'n Arbeidsentrum besoek om 'n werk te probeer kry. Die Arbeidsentrum kan ook mense help om 'n klein besigheid te begin. As jy in 'n landelike gebied woon wat ver van 'n Arbeidsentrum is, moet jy op die uitkyk wees na die Mobiele Abeidsentrum. Hulle kan jou met enige werksaangeleentheid help.

Vir die pret

Kyk na die volgende horlosies en kyk watter van hulle pas by watter digitale horlosies. Skryf die tyd in die spasies wat voorsien is, soos in die voorbeeld.

Nege-uur

Einde van les 5.1

Ek werk vir myself

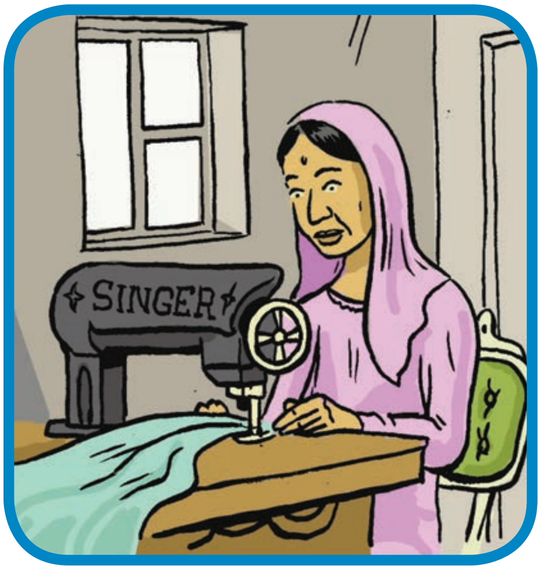

1. Kom ons gesels

- Watter tipe werk doen die mense in die prentjies?
- Vir wie werk hierdie mense?
- Ken jy mense wat vir hulleself werk? Vertel vir mekaar wat hulle doen.

2. Kom ons lees

Elke dag doen ek haarvlegsels. Ek werk onder 'n groot boom langs die pad. Mense betaal my kontant vir my werk. Ek kan na donker werk as ek 'n sterk lig het, maar ek kan nie werk as dit reën nie.

Kom ons soek

Lees hierdie sinne hardop en trek 'n sirkel om die woorde wat aangewys word in die kolom aan die linkerkant.

haarvlegsels/haar/maar	Ek doen haar haarvlegsels, maar sy betaal te min.
boom/groot/voor	Ek werk onder die groot boom voor die poskantoor.
lig/donker/skerp	As ek 'n skerp lig het, kan ek na donker werk.
reën/pla	As dit reën pla dit my, want ek kan nie werk nie.
groet/ontmoet	As ons mekaar in die straat ontmoet, groet ons mekaar.
weet/wys/traag	Ek weet ek is traag om my kuns vir iemand te wys.
pyn/leiding	As ek my pyn wil verlig, moet ek self die leiding neem.
wakker/tee/koek	As hy wakker word, sal ek vir hom tee en koek gee.

Kom ons skryf

Rangskik die woorde in die regte volgorde om sinne te maak.

hy pyn ervaar weer

____

verkoop kraalborduur werk ek my

betaal my vandag moet hy

5. Kom ons lees

Tembeka se lewende kraalborduurwerk

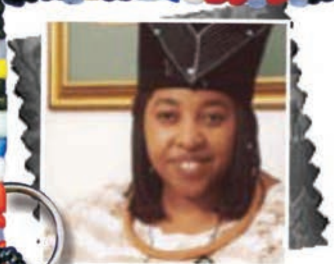

'n Aantal jare gelede het Tembeka Nkamba-van Wyk twee vroue gesien wat vetkoek in die straat verkoop. Sy het hulle gevra of hulle ook iets anders maak. Een vrou het gesê, "Ek doen ook kraalborduurwerk, maar ek het nie genoeg geld om krale te koop nie. "Sy gee toe vir die vrou R200 en vra haar om iets te maak wat sy kan verkoop.

Die volgende dag was die vroue terug. Hulle het 'n baie mooi pop gemaak. Toe kry Tembeka gou baie bestellings vir hierdie tipe kraalborduurwerk. Tembeka het toe 'n besigheid begin met die naam Talking Beads.

Sy het vroue opgelei om handwerkitems te maak en dit te verkoop. Die vroue was baie bly want hulle kon nou van hulle huise af werk. Die vroue het baie daarvan gehou om in groepe te werk.

Vandag voer baie vrouens 'n bestaan uit kraalborduurwerk. Terwyl hulle werk, leer Tembeka die vrouens ook oor MIV/vigs. Sy weet 'n goeie sakevrou moet omgee vir haar werkers.

6. Kom ons gesels

- Watter tipe besigheid het Tembeka begin?
- Wat word deur hierdie besigheid verkoop?
- Wie werk vir hierdie besigheid?

7. Kom ons skryf

Bespreek hierdie sinne met jou maat, en maak 'n regmerkie (✓) om te sê of elke sin waar (ja) of onwaar (nee) is.

	Ja	Nee
Tembeka het Talking Beads begin.		
Sy werk alleen.		
Sy het duisende vroue in haar diens.		
Thembeka gee om vir die vroue.		
Die vroue hou baie daarvan om vir Talking Beads te werk.		
Tembeka lig die vroue in oor MIV/vigs.		

8. Kom ons gesels

- Ken jy iemand wat 'n suksesvolle besigheid begin het?
- Indien wel, vertel jou groep daarvan.
- Watter soort werk doen hulle?
- Hoeveel geld verdien hulle?

9.

Khari gudi

Kom ons skryf

Skryf 5 sinne oor mense wat vir hulleself werk. Watter tipe werk doen hulle? Hoeveel geld verdien hulle?

fun fun fun

10.

Vir die pret

Neem 'n telefoonboodskap

Rolspeel 'n telefoonoproep met jou maat, en skryf dan 'n boodskap op die korrekte plekke in die boodskapboek.

Boodskapboek

Boodskap vir: ______________________

Boodskap van:

Naam: ______________________

Van: ______________________

Telefoonnommer: ______________________

Tyd: ______________________

Datum: ______________________

Boodskap: ______________________

____

____

Boodskap geneem deur: ______________________

Handtekening: ______________________

Einde van les 5.2

Ons soek werk

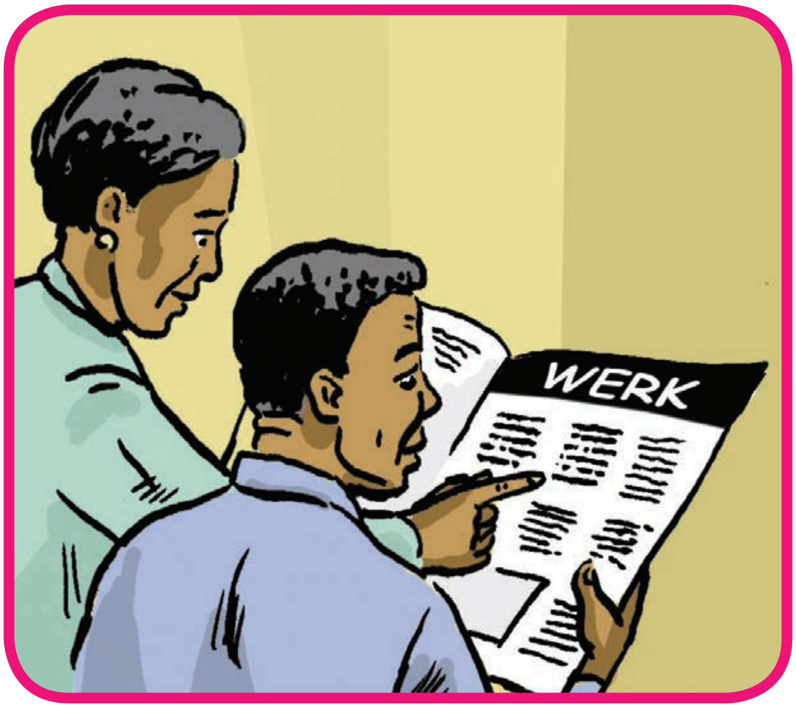

1. Kom ons gesels

- Wat se werksvaardighede het jy?
- Het jy al ooit om 'n werk aansoek gedoen?
- Indien wel, vertel die groep van jou ervarings.

2. Kom ons lees

Ek het in die koerant gelees van 'n werk wat beskikbaar is. Nadat ek 'n aansoekbrief gestuur het, het ek gegaan vir 'n onderhoud. Ek was skoon en netjies. Ek het betyds opgedaag. Ek het seker gemaak dat ek my ID by my het.

Kom ons soek

Lees hierdie sinne hardop en trek 'n sirkel om die woorde wat aangewys word in die kolom aan die linkerkant.

angstig/kragtig	Ek was angstig in die onderhoud omdat die man se stem so kragtig was.
aansoekbrief/raad	Ek het by 'n vriend raad gevra oor hoe om 'n aansoekbrief te skryf.
verg/regte	Dit verg beplanning om op die regte tyd by die onderhoud op te daag.
vandag/salaris	My salaris moet vandag betaal word.
ervaring/egter	Ek het egter ervaring as 'n kelner.
rook/koolstoof	My man rook soos 'n ou koolstoof.
leeu/sneeu	Daar is 'n dier soos 'n sneeuluiperd maar nie 'n sneeuleeu nie.

Kom ons skryf

Rangskik die woorde in die regte volgorde om sinne te maak.

werk soek ek gaan

____

verkoop Coke ek vrugtesap en

____

werk snags ek

____

5. Kom ons lees

Lees die volgende advertensies oor beskikbare werk.

VRAGMOTORBESTUURDER BENODIG IN KIMBERLEY.

Moet beskik oor ’n geldige rybewys. Moet kan lees en skryf. **Stuur aansoeke voor 17 September.**

KELNER BENODIG IN KAAPSTAD.

Vorige ervaring noodsaaklik. Moet kan lees en skryf. **Bel voor 12 Junie om** ’n **onderhoud te reël.**

HUISHULP BENODIG IN DURBAN.

Versorg eenjarige kind. Kwalifikasies: Vrou met ervaring in kindersorg. **Kontak: Mev. Naidoo, tel: 031 34 5678**

KASSIER BENODIG.

Supermarkervaring noodsaaklik. SUPER STORE in Rustenburg. **Voltooi aansoekvorms beskikbaar by SUPER STORE voor 3 Junie.**

KLEUTERSKOOL ASSISTENT BENODIG IN NELSPRUIT.

Is jy lief vir kinders? Kan jy lees en skryf? **Indien wel, bel asseblief vir Martie by die BUSY BEE-kleuterskool. Nelspruit, tel: 013 34 5678**

6.

Kom ons gesels

- Watter tipe werk word geadverteer?
- Watter tipe ervaring is nodig vir elke tipe werk?
- Hoe kan 'n persoon om elke vakature aansoek doen?

7.

Kom ons skryf

Kies een van die beskikbare betrekkings, en beantwoord die volgende vrae:

Watter tipe werk word geadverteer?

____

Waar is die werk beskikbaar?

____

____

Watter tipe ervaring word benodig?

____

____

____

8.

Kom ons gesels

- Voer 'n onderhoud met jou maat oor een van die vakatures.

9.

Kom ons skryf

Vul hierdie vorm in. Dit staan bekend as 'n CV. 'n CV bevat inligting oor 'n persoon se vaardighede en ervaring.

Curriculum Vitae (CV)

Van
Voornaam
Telefoonnommer
Adres
Ouderdom
Geboortedatum
Geslag ☐ Manlik ☐ Vroulik
Tale wat u praat
ID-nommer ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐
Die tipes werk wat u kan doen
Die vaardighede waaroor u beskik
Stokperdjies/belangstellings
Naam van referent
Telefoonnommer van referent

10. fun fun fun

Vir die pret

Wat het Johan in sy onderhoud verkeerd gedoen?

Einde van les 5.3

Geldinsameling

1. Kom ons gesels

- Behoort jy aan 'n geldinsamelingskomitee of stokvelgroep?
- Waarvoor samel julle geld in?
- Hoe dikwels vergader julle?
- Hoeveel lede is daar in die groep?

2. Kom ons lees

Ons komitee sien om na bejaardes. Ons moet geld insamel sodat ons vir die bejaardes kan sorg.

3. Kom ons soek

Lees hierdie sinne hardop en trek 'n sirkel om die woorde wat aangewys word in die kolom aan die linkerkant.

komitee/orgidee	Die komitee het besluit dat die rooi orgidee die wenner is.
perd/stert	'n Perd gebruik sy stert om insekte weg te hou.
ou/vrou	Die ou vrou se kinders sorg goed vir haar.
grimering/kostumering	Grimering en kostumering is twee belangrike aspekte van toneelspel.
gee/meer	Ons moet almal meer gee aan die gemeenskap.

4. Kom ons skryf

Rangskik die woorde in die regte volgorde om sinne te maak.

geld ons insamel moet

moeilik mense vra geld is dit soms te vir om

gemeenskappe baie mense ou het nood groot met

5. Kom ons lees

Die geldinsamelingskomitee vergader een keer per maand. Daar is baie bejaardes in hulle gemeenskap wat behoeftig is, en hulle moet versorg word. Daar is drie tuisversorgers wat die bejaardes versorg en hulle help as hulle alleen is. As hulle siek is, word die bejaardes na die kliniek geneem.

Die komitee samel geld in om te betaal vir die voedsel en vir die tuisversorgers.

Komiteereëls:

- Ons vergader een keer per maand.
- Elke huishouding moet R10 per maand bydra.
- 'n Kwitansie word uitgereik vir alle geld wat ingesamel word.
- Elke persoon kry 'n beurt om die geld in die bank te deponeer.
- Die voorsitter beheer die bankboekie.

Wanneer geld ingesamel word, moet daar geskrewe reëls wees om te verhoed dat die geld deur iemand gesteel word.

6. Kom ons gesels

- Behoort jy aan 'n groep wat geld moet bestuur?
- Vertel vir mekaar van die probleme wat julle ervaar of wat jy dink so 'n groep kan ondervind.

7\.

Kom ons skryf

Bespreek hierdie sinne met jou maat, en maak 'n regmerkie (✓) om te sê of elke sin waar (ja) of onwaar (nee) is.

	Ja	Nee
Die komitee vorder geld in vir bejaardes.		
Hulle vergader elke twee weke.		
Hulle vorder R100 per huishouding in.		
Die geld word onder die bed gehou.		
Die komitee het reëls.		

8\.

Kom ons gesels

- Watter soort rekords hou julle vir julle vergaderings?
- Hou julle 'n rekord van wie die vergaderings bywoon?
- Gee julle kwitansies aan mense wat betaal?

9.

Kom ons skryf

Vul hierdie kwitansie vir die Bejaardesorgklub in.

BEJAARDESORGKLUB

K W I T A N S I E

Ontvang R

Van

Datum

Vir

Handtekening

Skryf nou twee sinne om te verduidelik aan wie die kwitansie gegee word, en waarom dit gegee word.

10. fun fun fun

Vir die pret

Lees en bespreek Aalwyn se betaalstaat.

SUPER-BAKKERY

BETAALSTAAT

Naam: Aalwyn Fortuin **Personeelnommer:** 203

Pos: Drywer **Datum:** 30 November 2008

Verdienste			**Aftrekkings**
Basiese salaris	R3 120.00	Belasting betaal Voorsorgfonds WVF Mediese Fonds	R1104.00 R210.00 R31.20 R100.80
Oortyd 18 uur	R2 160.00		
		Totale aftrekkings	R1446.00
Maand tot op datum			
Bruto salaris Totale aftrekkings Netto salaris	R5 280.00 R1 446.00 R3 834.00		
		Netto salaris	**R3834.00**

Einde van les 5.4

Geldsake

1. Kom ons gesels

- Wat gebeur in hierdie prentjies?
- Het jy 'n bankrekening?
- Hoekom is dit goed om 'n bankrekening te hê?
- Was jy al ooit by 'n matsjonisa of woekeraar?

2.

Kom ons lees

My ma se pensioen word in haar bankrekening inbetaal. Aan die begin van elke maand gaan haal sy haar geld. Ek spaar my geld in die bank, omdat dit veilig is. Ek is so bly ek kan lees, want ek kan die bankvorms invul, en ek kan die Outomatiese Tellermasjien (OTM) gebruik.

3.

Kom ons soek

Lees hierdie sinne hardop en trek 'n sirkel om die woorde wat aangewys word in die kolom aan die linkerkant.

pensioen/inbetaal	My ouma se pensioen word in haar bankrekening inbetaal.
begroot	Elke persoon moet begroot, dan weet jy hoe om jou geld te spandeer.
spaar/veilig	Jy kan jou geld veilig by die bank spaar.
PIN/OTM	Ek gebruik 'n PIN by die OTM.
leen	Jy kan geld by 'n bank leen.
rekening	Ek het 'n rekening by die bank oopgemaak.
handtekening	Ek kan nou my eie handtekening maak.

4. Kom ons skryf

Rangskik die woorde in die regte volgorde om sinne te maak.

bank ek moet gaan toe

_ _

bankkaart ek nou het 'n

_ _

geld my is by huis gesteel my

_ _

5. Kom ons lees

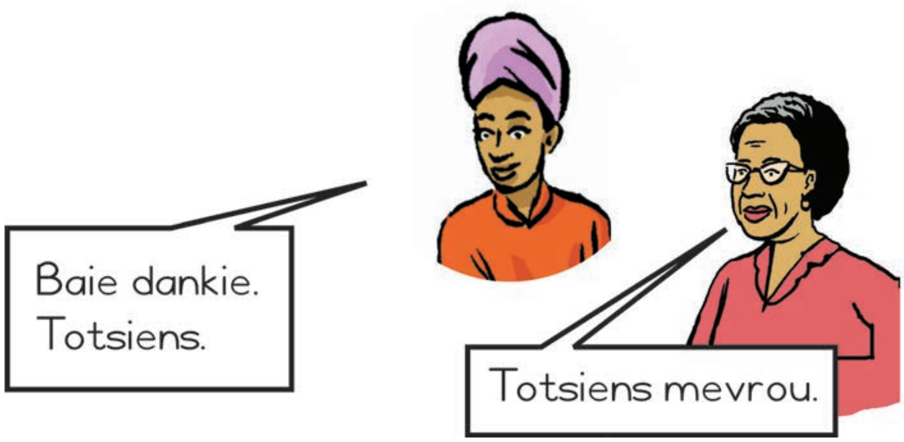

6. Rolspel

Vertolk die bostaande dialoog in 'n rolspel.

7.

Kom ons skryf

Bespreek hierdie sinne met jou maat, en maak 'n regmerkie (✓) om te sê of elke sin waar (ja) of onwaar (nee) is.

	Ja	Nee
Mev. Hendriks het bank toe gegaan.		
Sy kry elke maand 'n pensioen en 'n pleegkindtoelaag.		
Sy moet haar PIN vir ander mense gee.		
Sy moet haar ID en bewys van vaste verblyf vir die bank gee.		
Die bank sal alleenlik vir haar geld leen as sy dit kan terugbetaal.		

8.

Kom ons gesels

- Hoeveel geld kom maandeliks in jou huishouding in?
- Hoe kan ons beplan om ons geld te spandeer?

9. Kom ons skryf

'n Begroting is 'n plan oor hoe ons ons geld kan spandeer. Vul hierdie begroting self in.

INKOMSTE: Hoeveel geld ontvang jou gesin maandeliks?	R
UITGAWES: Hoeveel geld spandeer jy aan:	
Huur/verband	R
Skoolgeld	R
Klere	R
Vervoer	R
Spaarrekening	R
Spaar	R
Water en elektrisiteit	R
Erfbelasting	R
Totale maandelikse uitgawe	R
Hoeveel geld bly oor?	R
	R

10. Vir die pret

fun fun fun

Skryf 'n sin oor elk van die prente.

1

2

3

4

1 ______________________________

2 ______________________________

3 ______________________________

4 ______________________________

Einde van les 5.5

TEMA 6
Moeder Aarde

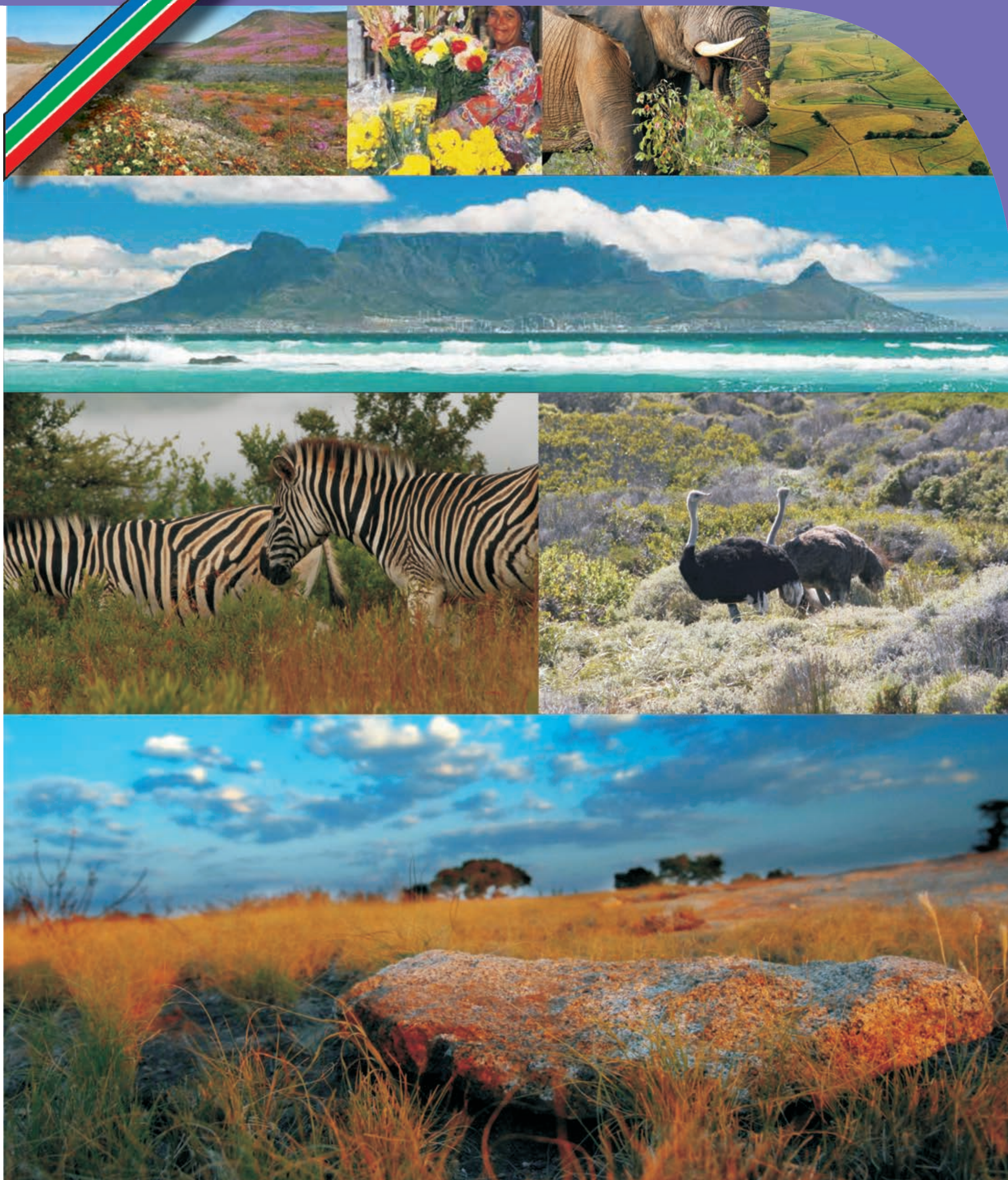

Voedsel en bome vir Afrika

1. Kom ons gesels

- Wat gebeur in die prentjie?
- Watter plante en bome kweek julle tuis?
- Waarom is dit belangrik dat elke gesin 'n groentetuin moet hê?
- Waarom verwys ons na die aarde as 'Moeder Aarde'?

2. Kom ons lees

Ons leef op Moeder Aarde. Ons sê 'Moeder Aarde' omdat die aarde ons voedsel verskaf om te leef. Ons benodig skoon lug en water sodat plante kan groei om kos te verskaf, soos tamaties, mielies, boontjies en vrugte. Al die mense op die aarde sal doodgaan as ons nie voedsel kan plant nie.

3. Kom ons skryf

Rangskik die woorde in die regte volgorde om sinne te maak.

ek kweek in my vrugte groente en tuin

____

Moeder gee Aarde aan lewe ons

____

leef lug aan benodig ons water vars en

____

4.

Kom ons lees

Hoe om te plant

Begin deur alle onkruid uit te haal en die area skoon te maak.

Hark die grond.

Grawe 'n gat vir die plant. Die gat moet groter as die plant wees.

Meng die kunsmis met die grond en plaas dit in die gat.

Plaas die plant in die gat en bedek die wortels met grond.

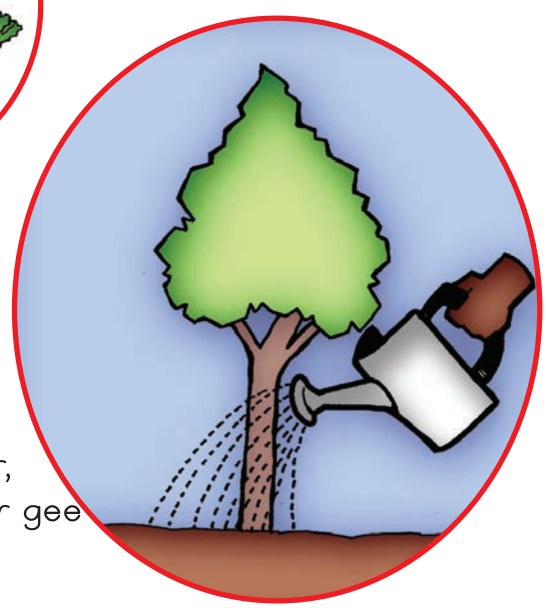

Gee die plant vroeg elke oggend water, maar moet nie te veel of te min water gee nie.

5. Kom ons gesels

Lees die instruksies oor hoe om te plant. Verduidelik aan jou maat hoe om die grond voor te berei.

6. Kom ons vind

Vul die ontbrekende woorde in die volgende sinne in. Die woorde in die raam sal jou help.

hark	groter	smiddae	oggend
kunsmis	onkruid	boom	wortels

Ons sal die ____________________ moet verwyder wanneer ons 'n stuk grond skoonmaak.

Nadat ons die onkruid uitgehaal het, moet ons die grond ____________________.

Die gat moet ____________________________ wees as die plant.

Die ______________________ moet met die grond gemeng word.

Die beste tyd on die tuin nat te maak, is in die ________________.

Die ____________________ moet met die grond bedek word en dan liggies vasgedruk word.

7. Kom ons lees vir die genot daarvan

Die maroelaboom

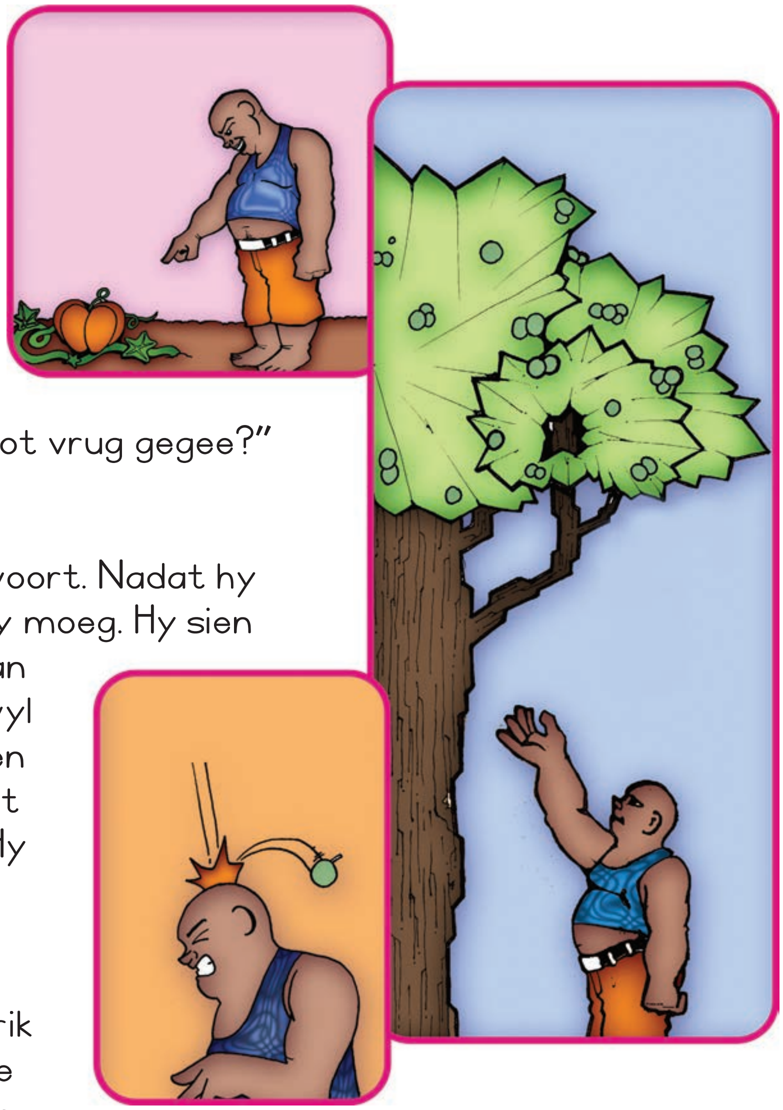

Eendag was daar 'n man op reis. Langs die pad het hy 'n pampoenplant gesien. Hy was verbaas om so 'n klein plantjie met so 'n groot vrug te sien. "Hoekom het God so 'n klein plant so 'n groot vrug gegee?" wonder hy.

Hy skud sy kop en sit sy reis voort. Nadat hy 'n tyd lank gestap het, voel hy moeg. Hy sien 'n groot maroelaboom en gaan in die skadu daarvan lê. Terwyl hy lê, kyk hy op in die boom, en wonder hy hoekom so 'n groot boom sulke klein vrugte dra. Hy raak aan die slaap.

Terwyl hy slaap, val 'n maroelavrug op sy kop. Hy skrik wakker en besef dat God baie slim was om die maroelaboom klein vrugte te gee en die pampoenplant groot vrugte. As maroelavrugte so groot soos 'n pampoen was, sou hy ernstige beserings opgedoen het.

8. Kom ons skryf

Skryf 'n paragraaf oor die soort tuin wat jy graag sou wou hê. Gebuik 'n paar van die volgende woorde.

blomme	plante	groente	vrugte
hark	water	vars	groente
verwyder	onkruid	kweek	gesonde
kos	kinders	help	

9.

Vir die pret

Baie dinge lyk anders wanneer ons dit van bo af sien. Trek strepe van die dinge wat dieselfde in albei die prente is na die woorde regs. Die eerste een is alreeds vir jou gedoen.

1

2

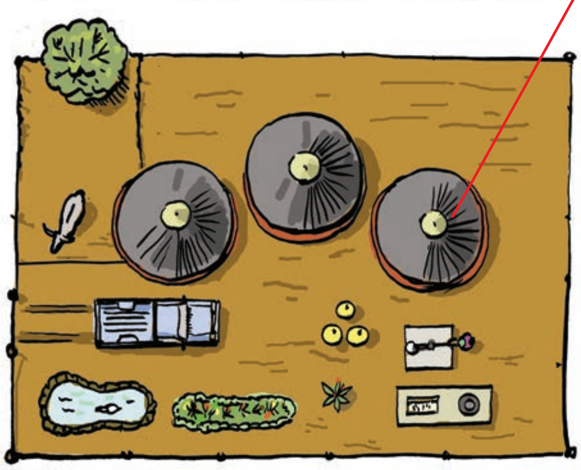

- hutte
- bakkie
- waterpomp
- tuin
- boom
- dammetjie
- koei
- dromme water
- heining
- dam

Einde van les 6.1

Les 6.2

Ons omgewing

1. Lank gelede

2. Vandag

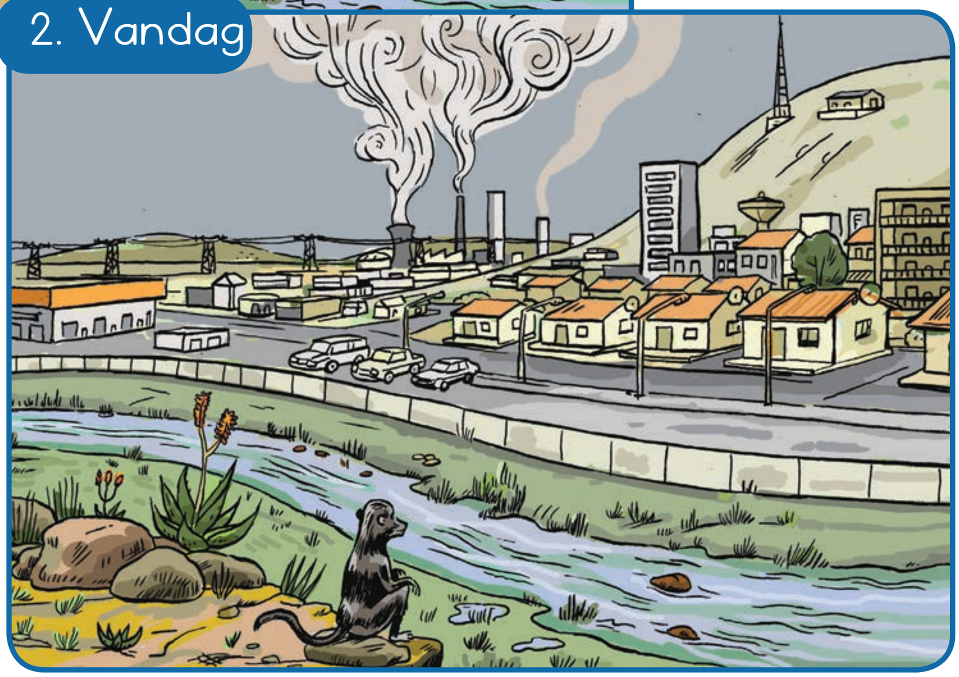

1.

Kom ons gesels

Kyk na die prente en verduidelik hoe die plek verander het.

- Wat is na jou mening die oorsaak van die verskille tussen prent 1 en prent 2?
- Wat was beter vir mense in prent 1?
- Wat is beter vir mense in prent 2?
- Watter probleme sal die mense in prent 2 in die toekoms ervaar?

2. Kom ons lees

Wat is die omgewing? Dit is die lug wat ons inasem en die water wat ons drink. Dit is die plante, die diere en ander lewende dinge. Selfs nielewende dinge soos klippe en rotse maak deel van die omgewing uit. Die omgewing is alles om ons.

3. Kom ons skryf

Maak 'n lys van sommige van die lewende en nielewende dinge waaraan jy kan dink. Ons het met die lys begin.

Lewende	Nielewende
plante	klippe

4. Kom ons lees

Ons lewens vandag is nie dieselfde as dié van ons voorouers nie. Ons het die wêreld verander om ons lewens te vergemaklik. Ons woon nou in huise en nie grotte nie. Ons dra klere en gebruik voertuie en elektrisiteit. Al hierdie dinge is mensgemaak.

In die verlede het mense van die natuurlike omgewing gebruik gemaak - van natuurlike dinge soos water, diere, plante en lug.

5. Kom ons gesels

- Wat is mensgemaakte dinge?
- Wat is natuurlike dinge?
- Watter mensgemaakte dinge gebruik jy?
- Watter dinge uit ons natuurlike omgewing gebruik jy?

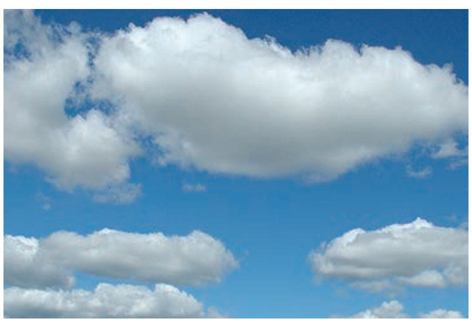

6. Kom ons skryf

Beantwoord die volgende vrae.

Hoe verskil die manier waarop ons vandag lewe van die manier waarop ons voorouers geleef het?

Noem vyf natuurlike items wat jy in die omgewing naby jou huis kan aantref.

Noem vyf mensgemaakte items jy in die omgewing naby jou huis kan aantref.

7. Kom ons skryf

Gebruik die volgende kodes om die boodskap hieronder te ontsyfer.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
@	(	)	&	$	*	<	>	^	#	+	=	/

N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
?	\	|	[	]	{	}	.	~	‘	“	:	;

‘ \ = + $	WOLKE

Kode:

\ ? { /\ $ } & ^ $? @ } , ,] ($ { + $] /

Antwoord:

8.

Kom ons doen

Maak 'n plakkaat om vir mense te wys hoe om vir hulle omgewing te sorg. Jou plakkaat kan oor plante, bome, diere en geboue handel. Wanneer jy klaar is, verduidelik jou plakkaat aan die klas.

9.

Kom ons skryf

Skryf 'n sin oor die grootste omgewingsprobleem in jou area. Verduidelik dan hoe dit na jou mening opgelos kan word.

10\.

Vir die pret

My jaarbeplanner: Vul die belangrike gebeurtenisse in wat jy vir elke maand beplan.

Januarie	Februarie	Maart
April	Mei	Junie
Julie	Augustus	September
Oktober	November	Desember

Einde van les 6.2

Les 6.3

Van besoedeling tot die oplossing

1.

Kom ons gesels

Kyk na die prente en verduidelik die volgende:

- Wat is fout met die prente hierbo?
- Is daar enige besoedeling in die area waar jy woon?
- Indien wel, watter soorte besoedeling?

2. Kom ons lees

Lugbesoedeling word veroorsaak deur die rook en damp van motors en fabrieke. Ons moet ook geen rommel strooi nie. Rommel besoedel die omgewing en laat die omgewing lelik lyk. Waterbesoedeling word veroorsaak wanneer mense rommel en afval in die riviere gooi.

3. Kom ons skryf

Rangskik die woorde in die regte volgorde om sinne te maak.

mense besoedeling veroorsaak

____

noodsaaklik is omgewing om te hou die dit skoon

____

te dit om hou omgewing is maklik die skoon

____

4. Kom ons gesels

- Is daar lug-, water-, geraas- of grondbesoedeling waar jy woon?
- Watter plekke in jou gemeenskap het die meeste besoedeling?
- Watter soorte besoedeling is daar in jou gemeenskap?

5. Kom ons lees

Lees hierdie koerantartikel en beantwoord die vrae wat daarop volg.

Die Dagblad

"Mense wat rommel strooi, sal beboet word," sê raadslid Blake. "Die munsipaliteit mors jaarliks baie geld om die rommel op te ruim wat mense in die strate, by taxistaanplekke en by sokker- en rugbyvelde neergooi. Die strate van ons dorp is 'n gemors. Die meeste mense sal nie rommel in hulle eie huise neergooi nie, maar hulle strooi al hierdie rommel en afval in openbare plekke. Sindelikheid is 'n deug. Dit is ons almal se reg om in 'n skoon omgewing te woon. Oor die feesseisoen sal 50 besoedelingspolisiemanne en -vroue op die uitkyk wees na mense wat rommel strooi."

6. Kom ons skryf

Wat is die naam van die raadslid?

____

Hoeveel besoedelingspolisiemanne en -vroue sal mense dophou vir rommel-strooiing?

____

Wat sal gebeur met die mense wat betrap word terwyl hulle rommel strooi?

____

Waar word die meeste besoedeling aangetref?

____

____

7.

Kom ons lees

Afval in die huis

Wanneer ons artikels meer as een keer gebruik in plaas daarvan om dit weg te gooi, noem ons dit herwinning. Kan jy dink aan drie dinge wat jy weggooi maar wat jy weer sou kon gebruik?

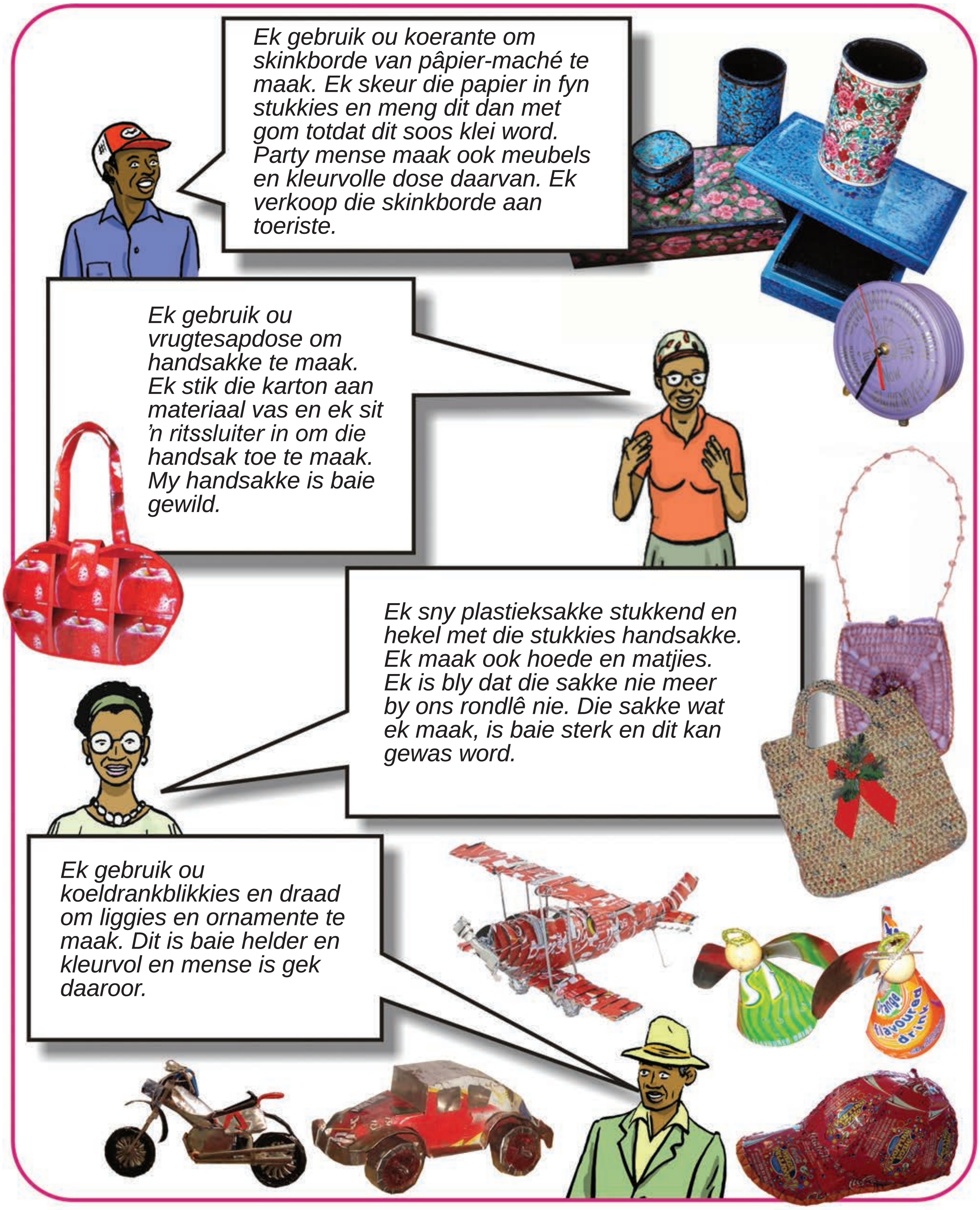

8.

Kom ons gesels

- Gesels oor hoe hierdie mense huishoudelike afval hergebruik.
- Wat gebeur met blikkies en papier as dit nie herwin word nie?
- Vertel jou groep hoe julle dinge by die huis herwin.
- Kan jy dink aan enige ander produkte wat herwin kan word van rommel?

9.

Kom ons skryf

Skryf 'n brief aan jou raadslid waarin jy kla oor die rommel in jou omgewing. Noem ook 'n paar ideas oor hoe mense hulle rommel kan herwin.

____

____

____

____

Geagte ____________________

____

____

____

____

____

____

Die uwe

Naam ____________________

Handtekening ____________________

10.

Vir die pret

a) Voltooi die tekeninge.

b) Verbind die kolletjies om uit te vind wat die prent voorstel.

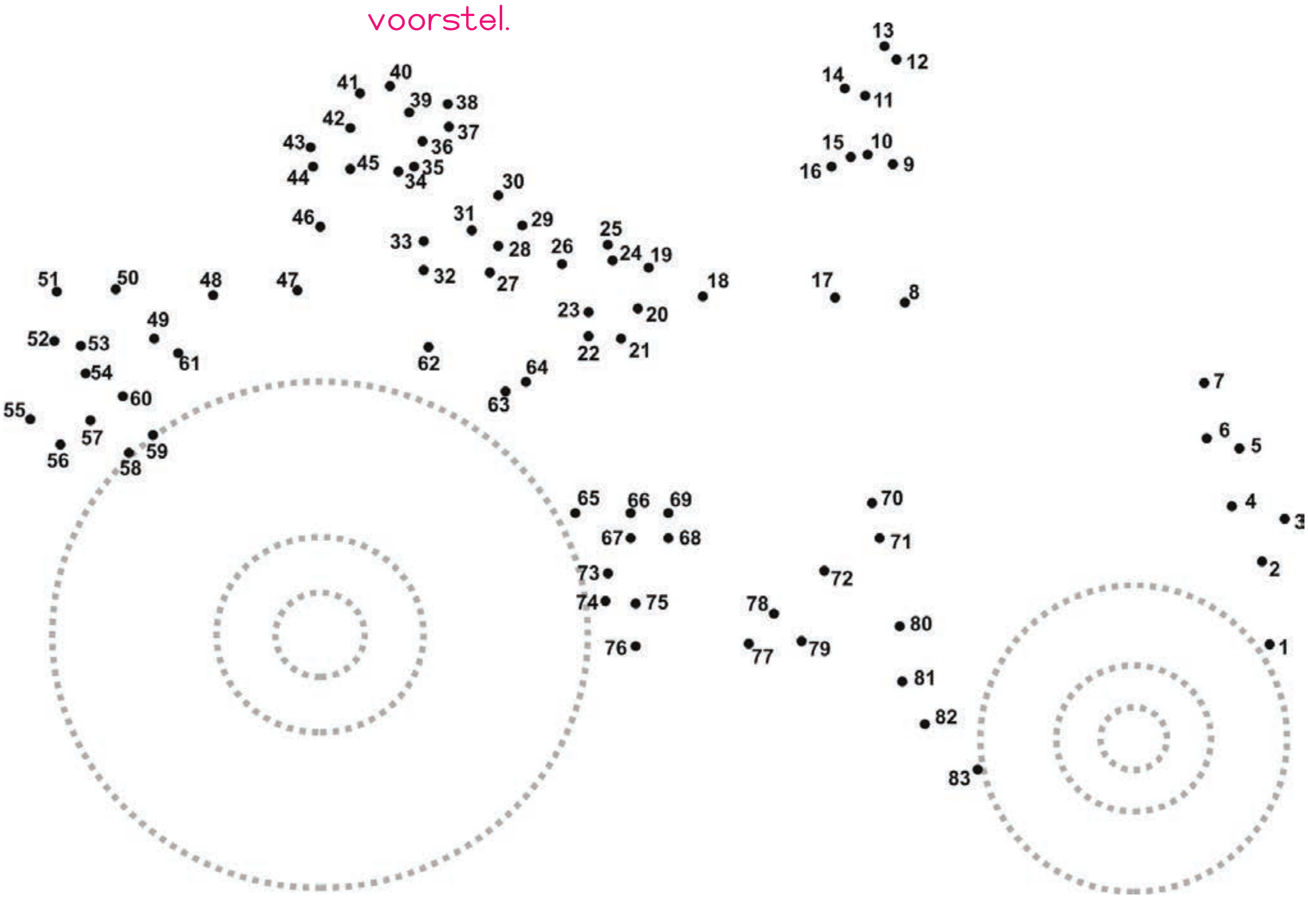

Einde van les 6.3

Les 6.4

By ons huis

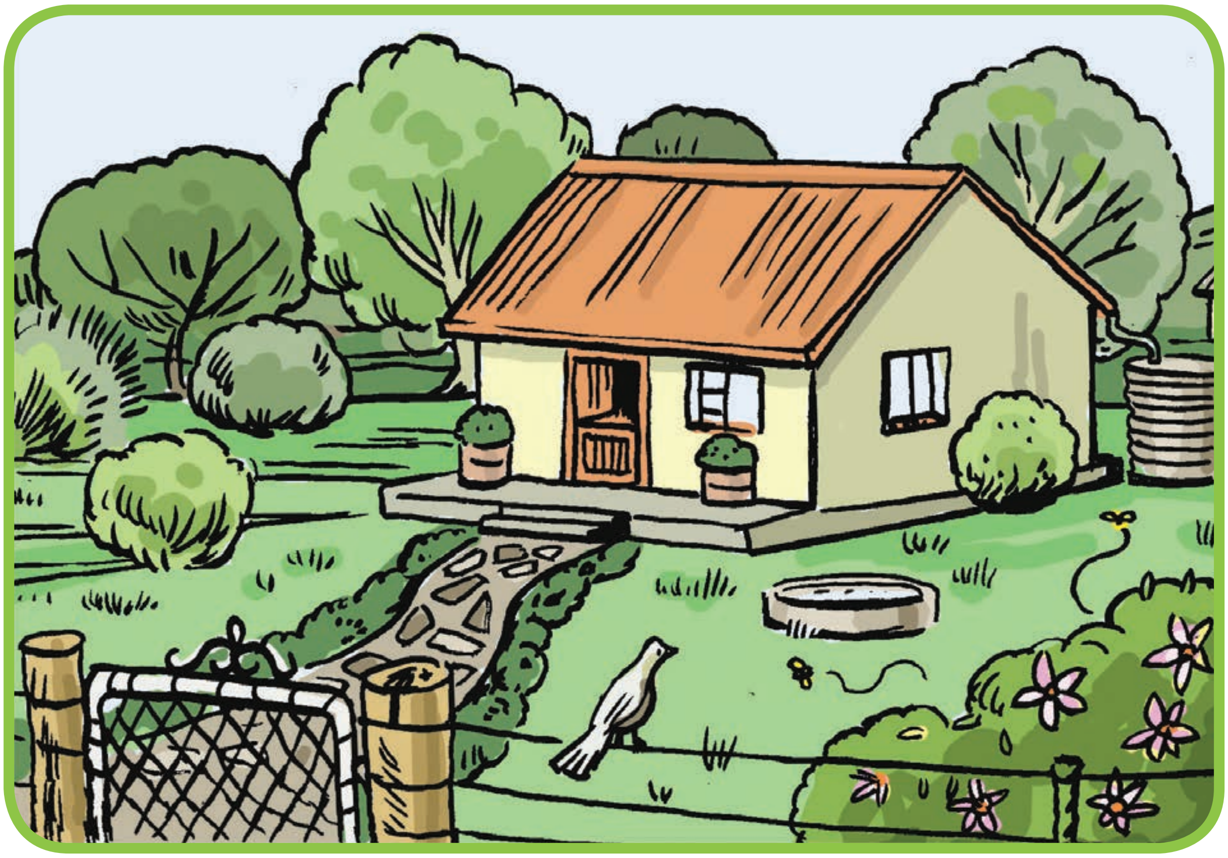

1. Kom ons gesels

- Wat sien jy in die prent?
- Is jou omgewing so skoon soos die een in die prent?
- Watter tipes omgewingsprobleme ondervind jy in jou area?

Kom ons skryf

Kyk na die lys hieronder. Merk die tipes probleme wat jy in jou area ondervind.

Tipes probleme:

baie rommel	☐	brande	☐
stilstaande water en muskiete	☐	geen afvalverwydering	☐
oorbevolking	☐	vuil riviere	☐
vuil water naby jou huis	☐	vlieë	☐
rook	☐	geen toilette	☐
geen bome	☐	baie geraas	☐
fabrieksdampe	☐	kinders wat swem in die drinkwater	☐
geen plante	☐	mense wat hulle was in die drinkwater	☐

Kom ons soek

Teken 'n kaart van waar jy woon. Dui die volgende op jou kaart aan:

krane | parke | dierelewe
landbou | bome | fabrieke | verkeer
water | skole | rook
baie rommel | taxistaanplekke

My omgewing

4.

Kom ons skryf

Wat is die die toestand van die water, lug, grond, woude, dierelewe en landbou in jou area? Merk die korrekte kolom.

Omgewingsrapport

	Goed	Gemiddeld	Swak
water			
lug			
grond			
bome			
dierelewe			
plaaslike landbou			

5.

Kom ons gesels

Watter omgewingsprobleme het jy in jou gemeenskap?
Wat kan jy doen om jou omgewing te verbeter?

6.

Kom ons skryf

Vul die ontbrekende woorde in die sinne hieronder in. Die woorde in die raam sal nuttig te pas kom.

bome, groente, rommel strooi, besoedel, riviere, leer

Ons moet nie ______________________________ nie.

Ons moet ______________________________ plant.

Ons moet ______________________________ skoonmaak.

Ons moet kinders ______________________________ van die omgewing.

7. Rolspel

Mev. Olifant:	Ek lees ons moet meer bome plant.
Mnr. Olifant:	Ja, die mense gebruik soveel bome om papier en meubels te maak en vir vuurmaakdoeleindes. As ons nie oppas nie, sal daar geen bome oorbly nie.
Mev. Olifant:	Vir elke boom wat ons afkap, moet ons drie nuwe bome plant.
Mnr. Olifant:	As ons dit nie doen nie, sal ons in die toekoms nie genoeg hout hê nie.
Mev. Olifant:	Waar gaan ons al die bome vandaan kry om te plant?
Mnr. Olifant:	Sommige bome kan van 'n saadjie geplant word. Ons kan ook bome kry van die munisipaliteit, van kwekerye, en van Trees for Africa. Ons kan ook saadpakkies kry van ons gemeenskapsontwikkelingswerker.
Mev. Olifant:	Nou ja, waarvoor wag ons?

8. Kom ons skryf

Beantwoord die volgende vrae.

Waarvoor gebruik mense bome?

___

Waar kan mense bome kry om te plant?

___

Wat sal gebeur as ons nie bome plant nie?

___

___

9\.

Kom ons skryf

Kyk na die weerkaarte en beantwoord die vrae.

DIE WEERKAART VIR DIE VOLGENDE 48 UUR

SO Middag	SO Aand	SO Nag	MA Oggend	MA Middag	MA Aand	MA Nag	DI Oggend
29 °C	26 °C	26 °C	28 °C	29 °C	25 °C	20 °C	22 °C
Gedeeltelik bewolk	Motreën, gedeeltelik bewolk	Motreën, meestal bewolk	Soms sonnig en soms bewolk	Enkele buie, meestal bewolk	Enkele buie, meestal bewolk	Ligte reën, meestal bewolk	Enkele buie, meestal bewolk

Hoe gaan die weer Sondagaand lyk? ______________________________

Hoe gaan die weer Maandagmiddag lyk? ______________________________

Hoe gaan die weer Dinsdagoggend lyk? ______________________________

Weer vir Richardsbaai, 16 – 22 Desember

Lees die kaart hieronder, en beantwoord dan die volgende vrae:

Dag	Temp.	Hoog/Laag
16 So	Motreën, minder wolke.	28 | 23 °C
17 Ma	Buie, meestal bewolk.	27 | 20 °C
18 Di	Motreën, bewolk in die oggend.	26 | 20 °C
19 Wo	Motreën, hoë wolke.	26 | 20 °C
20 Do	Ligte reën, meestal bewolk.	25 | 20 °C
21 Vr	Bewolk in die middag.	30 | 20 °C
22 Sa	Meestal bewolk.	30 | 23 °C

Hoe sal die weer Maandag 17 Desember lyk?

____

Op watter dae gaan dit liggies reën?

____

Watter dae sal die warmste wees?

________________________ en ________________________

Watter dae sal die koudste wees?

________________________ en ________________________

fun fun fun

10. Vir die pret

Kyk na hierdie tekening.

- Wat is naby en wat is ver?
- Waarom lyk die man groter as die spaza?
- Waarom word die pad breër?
- Waarom lyk die boom groter as die berg?

Einde van les 6.4

Voed die nasie

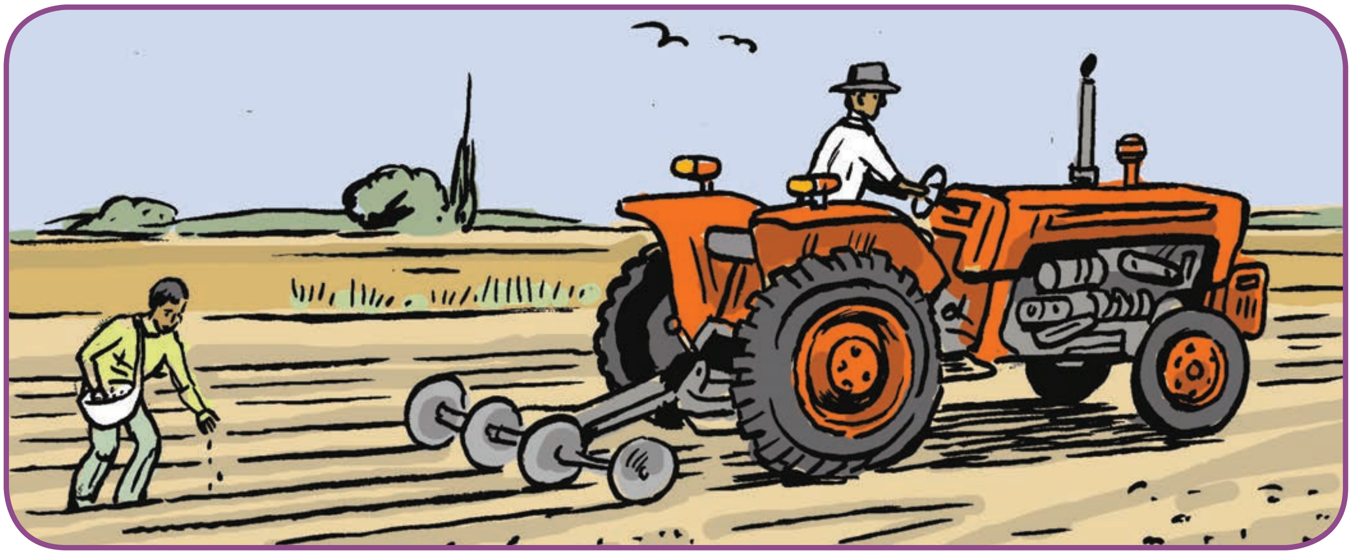

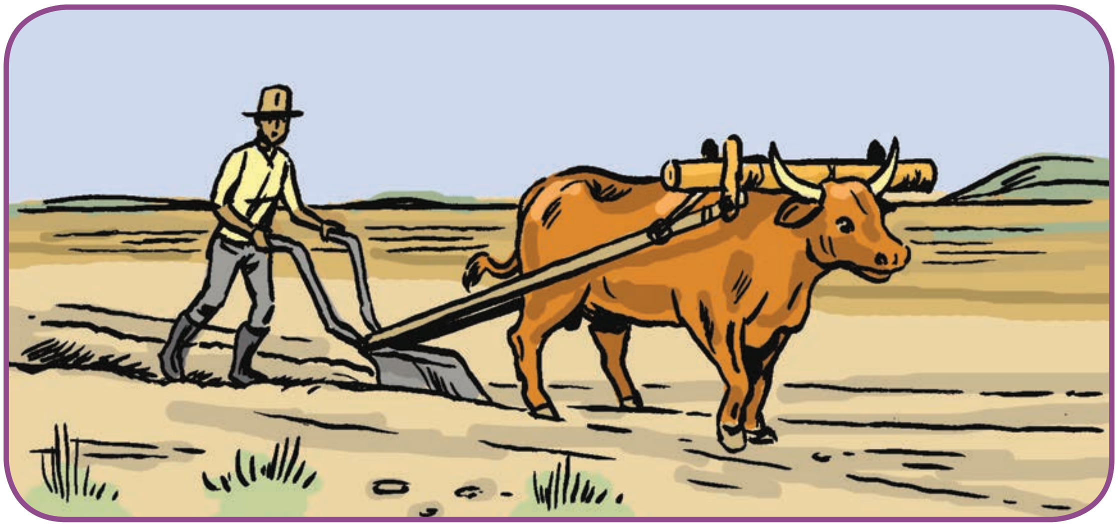

1.

Kom ons gesels

Kyk na die prent en bespreek die volgende.

- Hoekom is landbou belangrik vir die nasie?
- Watter probleme ondervind boere?

2. Kom ons lees

Boerdery is 'n baie belangrike gedeelte van die lewe in Suid-Afrika. Boere voorsien ons van voedsel. Baie lank gelede het mense hulle voedsel gekry deur diere te jag en wilde vrugte en groente bymekaar te maak. Vandag woon meer mense in die stede as in landelike gebiede. Dit is baie moeilik om voedsel in die stede te kweek. Die meeste mense is afhanklik van voedsel van die plase. Vandag produseer boere baie voedsel, want hulle gebruik masjinerie om hulle te help.

Sommige boere gebruik nog tradisionele boerderymetodes. Die rede daarvoor is dat hulle slegs vir hulle gesinne boer. Baie boere gebruik nog diere om die ploeë te trek.

Die meeste boere in Suid-Afrika sê dit is moeilik om te boer, want daar is nie genoeg reën nie en ons het baie droogtes.

3. Kom ons skryf

Khari gudi

Vul die korrekte punktuasie in die volgende sinne in.

vandag gebruik boere masjiene om hulle te help om hulle werk te doen

hulle gebruik trekkers ploeë watersisteme en ander toerusting om te boer

weet jy hoe om groente te kweek

ons het nie genoeg water nie

mense met MIV/vigs moet baie vars vrugte en groente eet

4. Kom ons skryf

Beantwoord die volgende vrae.

Hoe het jou voorouers hulle kos gekry?

Hoekom moet boere vandag meer voedsel kweek?

Waarom is dit vir Suid-Afrikaanse boere moeilik om te boer?

5. Kom ons lees

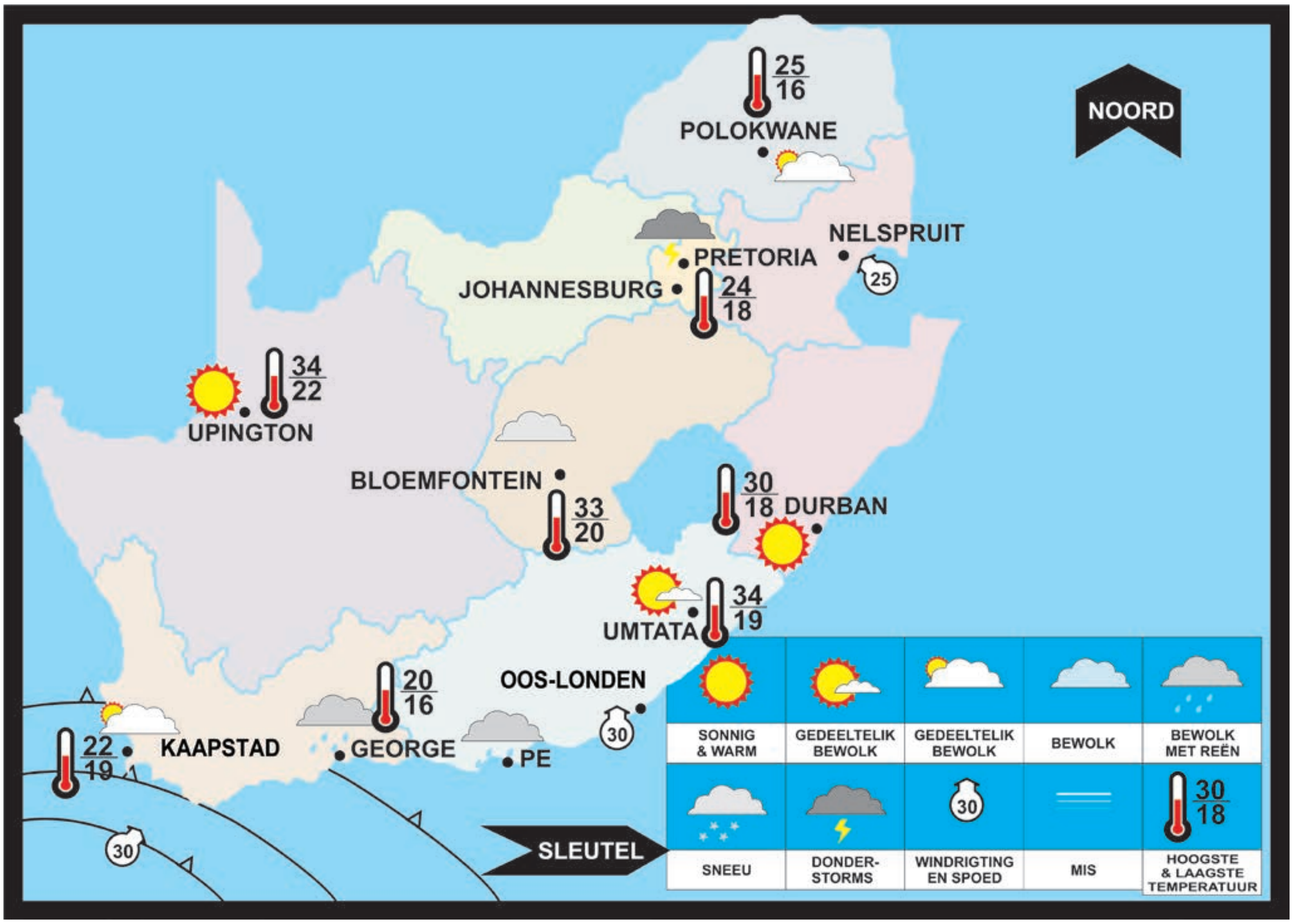

Moeder Aarde

6. Kom ons soek

Kyk na die weerkaart en beantwoord die volgende vrae.

Watter stad het die hoogste temperatuur?

Watter stad het die laagste temperatuur?

Waar reën dit?

Hoe lyk die weer in Kaapstad?

Hoe lyk die weer in Umtata?

7. Kom ons lees

Kyk na die volgende weerkaart vir Polokwane. Dit toon die reënval vir ses maande in millimeter.

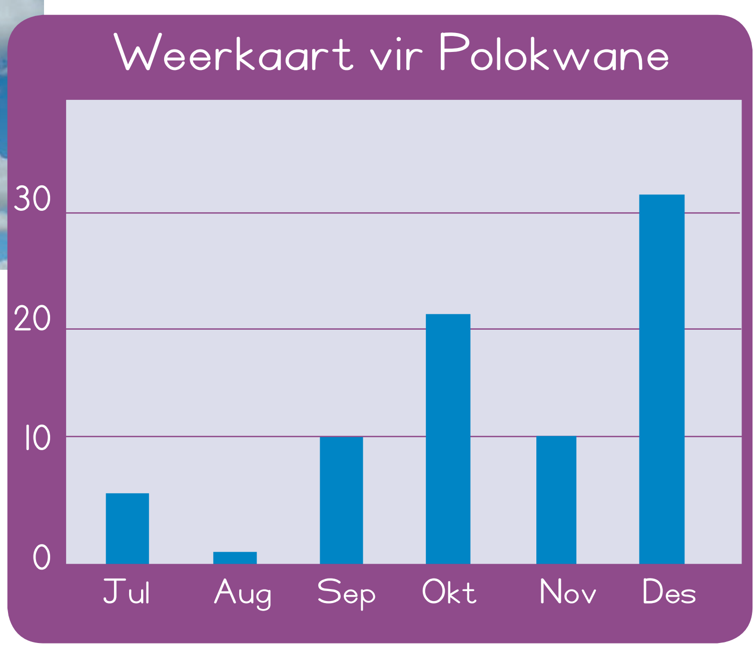

8.

Kom ons soek

Kyk na die reënkaart en beantwoord die volgende vrae.

Watter maand het die hoogste reënval gehad?

Watter maand het die laagste reënval gehad?

Watter twee maande het dieselfde reënval gehad?

Watter maand het geen reënval gehad nie?

9.

Kom ons lees

Kyk na die kalender.

Wat is die eerste maand van die jaar?

Op watter dag van die week val die 5de Maart in 2016?

Op watter dag van die week val die 5de Maart in 2017?

Watter maande kom voor en na April?

Op watter dag verjaar jy?

Omkring die datum op die kalender.

Op watter dag van die week verjaar jy op die 2016-kalender?

Op watter dag verjaar jy in 2017?

2016

JANUARIE

S	M	T	W	T	F	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

FEBRUARIE

S	M	T	W	T	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29					

MAART

S	M	T	W	T	F	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	**21**	22	23	24	**25**	26
27	**28**	29	30	31		

APRIL

S	M	T	W	T	F	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	**27**	28	29	30

MEI

S	M	T	W	T	F	S
1	**2**	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

JUNIE

S	M	T	W	T	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	**16**	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

JULIE

S	M	T	W	T	F	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

AUGUSTUS

S	M	T	W	T	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	**9**	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

SEPTEMBER

S	M	T	W	T	F	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	**24**
25	26	27	28	29	30	

OKTOBER

S	M	T	W	T	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

NOVEMBER

S	M	T	W	T	F	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

DESEMBER

S	M	T	W	T	F	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	**16**	17
18	19	20	21	22	23	24
25	**26**	27	28	29	30	31

2017

JANUARIE

S	M	T	W	T	F	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

FEBRUARIE

S	M	T	W	T	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28				

MAART

S	M	T	W	T	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

APRIL

S	M	T	W	T	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

MEI

S	M	T	W	T	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

JUNIE

S	M	T	W	T	F	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

JULIE

S	M	T	W	T	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

AUGUSTUS

S	M	T	W	T	F	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

SEPTEMBER

S	M	T	W	T	F	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

OKTOBER

S	M	T	W	T	F	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

NOVEMBER

S	M	T	W	T	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

DESEMBER

S	M	T	W	T	F	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

10.

Kom ons soek

Soek en omkring die volgende belangrike datums op die kalender.

1 Januarie.................... Nuwejaarsdag
21 Februarie .... Moedertaaldag
20 Maart .... Aardedag
22 Maart .... Wêreldwaterdag
1 Mei .... Werkersdag
31 Mei .... Rookverbode-dag
8 Junie .... Wêreldoseane-dag
12 Junie .... Dag teen Kinderarbeid
15 Junie .... Dag van Bewustheid van die Mishandeling van Bejaardes
16 Junie .... Jeugdag
Augustus .... Vrouemaand
18 - 23 Augustus .... Waterweek
1-7 September .... Boomplantweek
8 September .... Geletterdheidsdag
5 Oktober .... Onderwysersdag
10 Oktober .... Dag vir Bejaardes
14 Oktober .... Goeiegesigdag
15 Oktober .... Dag vir Landelike Vroue
17 Oktober .... Armoedebeëindigingsdag
20 November............... Kinderdag
25 November -10 Desember - Dae van Aktivisme teen Vroue- en Kindermishandeling
1 Desember .... Vigsdag
5 Desember .... Vrywiligersdag

11.

Kom ons gesels

Gesels met jou maat oor wat hierdie spesiale dae beteken.

- Watter dae is vir jou belangrik?
- Op watter datum is dit vigsdag?
- Waarom het ons 'n spesiale vigsdag?

12.

Kom ons soek

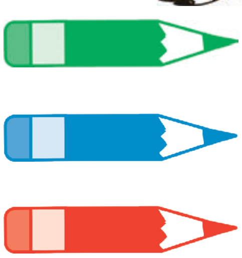

Gebruik 'n groen pen om die dae wat oor omgewingsbewaring handel, te onderstreep.

Gebruik 'n blou pen om die dae te onderstreep wat handel oor menseregte soos die versorging van kinders, vroue en bejaardes.

Watter dae waarsku ons oor ons gesondheid en vigs? Onderstreep hulle in rooi.

13.

Vir die pret

Skryf 'n sin oor elk van die prente.

1

2

3

4

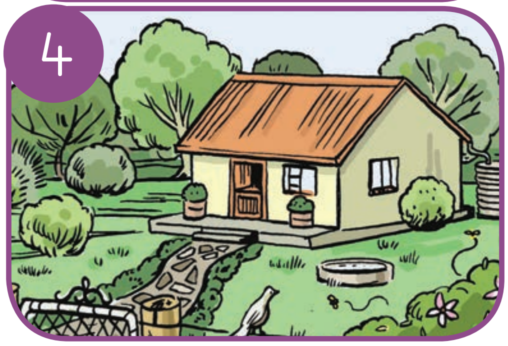

1 ____

____

2 ____

____

3 ____

____

4 ____

____

Einde van les 6.5

TEMA 7

Ons land en die wêreld om ons

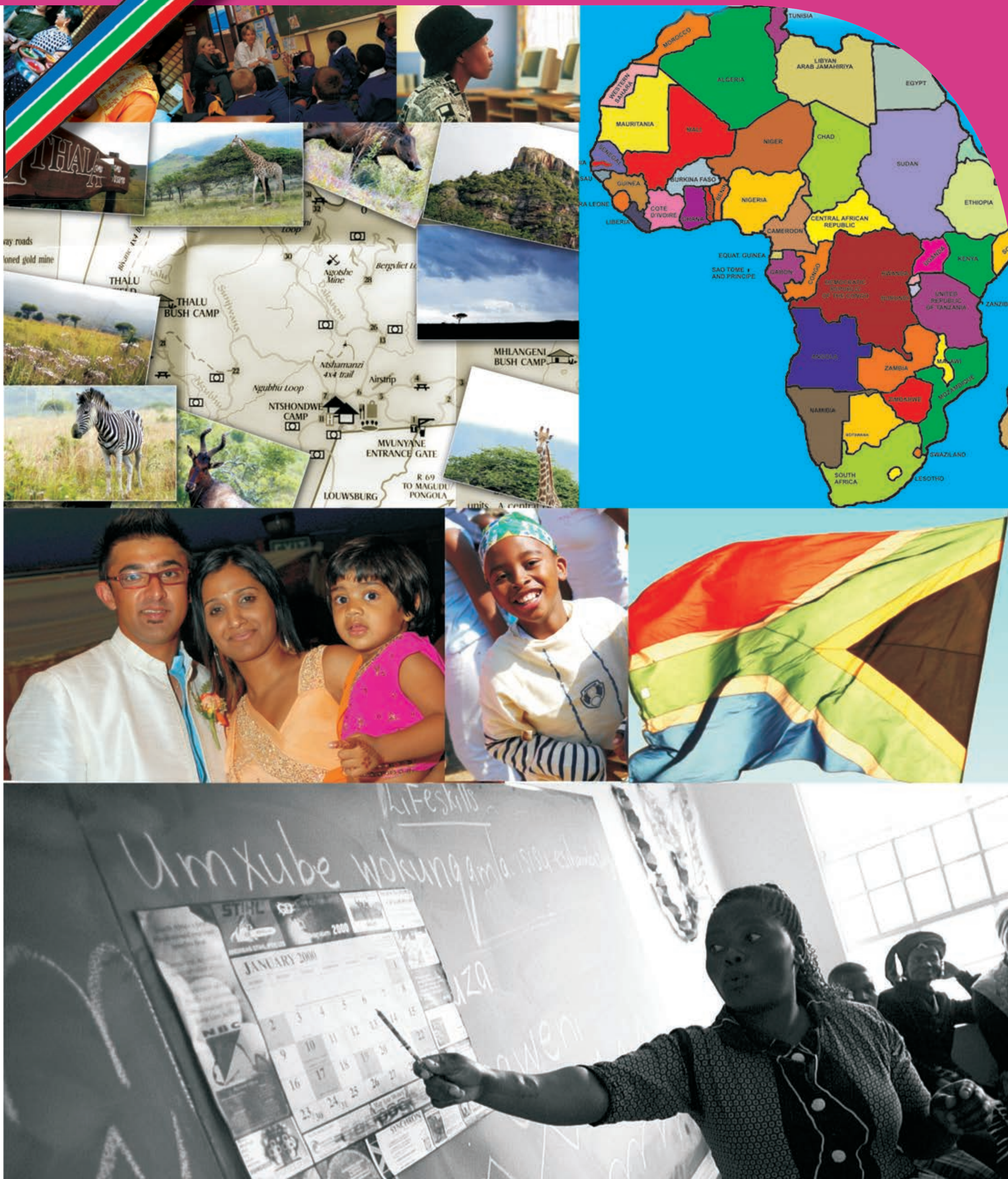

Ons reënboognasie

1. Kom ons gesels

- Het jy al ooit gehoor mense praat van die reënboognasie van Suid-Afrika?
- Wat beteken reënboognasie?
- Praat jy ooit met mense wat 'n ander taal as jy praat?
- Indien wel, vertel jou maat van hierdie mense se kulturele gebruike en van waar hulle vandaan kom.

Ek is Dipuo. Ek woon in Mafikeng in die Noordwes-Provinsie. My man werk vir die munisipaliteit. Ons praat Setswana. Ons woon albei geletterdheidsklasse by. Ons gunstellingkos is "ting". Dit word van sorghum gemaak. Ek woon die klasse by saam met Annetjie de Beer. Sy praat Afrikaans. Net soos ek het sy ook nie skool toe gegaan toe sy klein was nie.

My naam is Magriet. Ek is van die Noord-Kaap afkomstig. My huistaal is Afrikaans. Die afgelope ses maande woon ek geletterdheidsklasse by. Soggens werk ek as 'n skoonmaker en smiddae woon ek die klasse by. Daarna gaan ek huis toe om vir my gesin te gaan kook. Ons gunstelingkos is sterk Indiese kerrie. My vriendin in die klas se naam is Bule. Sy praat Tswana.

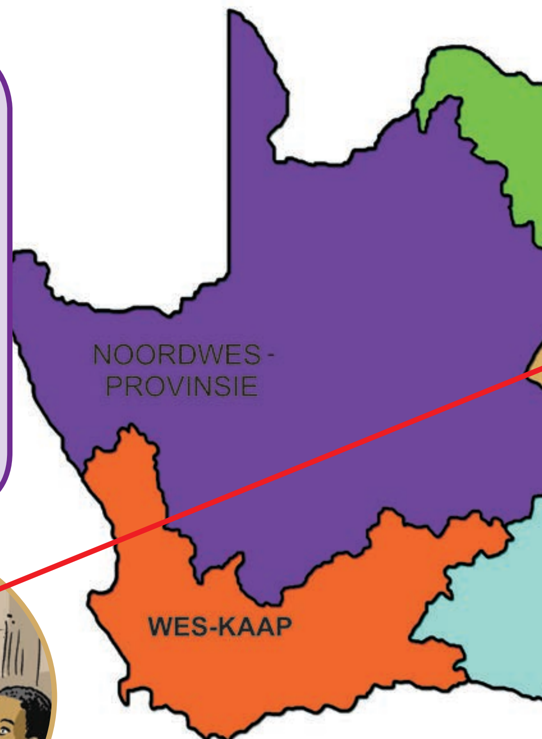

Ek is Makgomo en ek praat Sesotho. Ek is 'n ouma van 8 kleinkinders. Ek woon in die Vrystaat. Dit is naby die Lesotho-grens. Elke dag kook ek baie kos vir die hele familie. Hulle hou baie van insima. Dit is dun pap.

My naam is Jannie. Ek woon in die Westelike Provinsie naby Kaapstad. Ek praat Afrikaans. Ek is 'n taxibestuurder. My vrou kook baie lekker bobotie. Ek woon geletterdheidsklasse saam met my vriend Vuyo by. Hy is ook 'n taxibestuurder en hy praat Xhosa.

2. Kom ons lees

Lees oor die verskillende mense in Suid-Afrika.

Ek is Pheladi en ek woon in die Limpopo-Provinsie naby Polokwane. Ek woon geletterdheidsklasse by en het onlangs geleer om te lees in my huistaal, Noord-Sotho. My man praat Xitsonga en kom van Malamulele. Ons verkoop vrugte en groente, en ons gunstelingkos is dikgobe. Dit word van stampmielies en bone gemaak. Ek woon die klasse by saam met Mokoni. Sy praat Venda tuis.

Ek is Lindiwe en ek woon in Soweto naby Johannesburg (Gauteng). Ek praat Zulu en Sesotho. Ek sing in 'n koor. My vriendin, Carol, praat Engels. Sy sing ook in die koor. Ons geniet frikkadelbroodjies wat ons by 'n wegneemplek koop.

My naam is Sabelo. Ek woon in Nelspruit in Mpumalanga. My huistaal is Swati. Ek woon geletterdheidsklasse by en is bly dat ek nou kan lees en skryf. My vriendin praat Ndebele en sy is van Kwamhlanga. My gunstelingdis is imifino. Ek maak dit self met groente.

Ek is Nonhlanhla. Ek en my gesin woon in Umlazi in KwaZulu-Natal. Ek woon geletterdheidsklasse saam met Aisha Naidoo by. Sy is baie gaaf en gewoonlik bring sy vir my Indiese koekies en lekker hoenderbriyani.

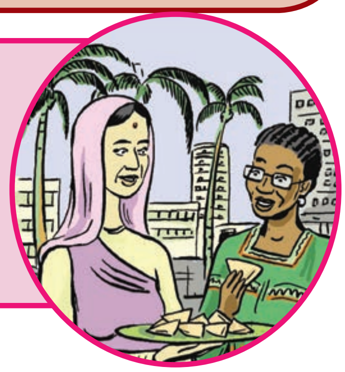

My naam is Lulama. Ek woon in Port St John in die Oos-Kaap. Ek praat Xhosa. Ek het 5 kinders wat my baie besig hou. My man werk in Johannesburg op die myn. Ek hou daarvan om vir my kinders umngqushu te kook. Dit word van stampmielies en bone gemaak. Ek woon geletterdheidsklasse by saam met Nomvulo. Sy kom van Lusikisiki, en sy is getroud met my broer.

3. Kom ons gesels

- Gesels met jou maat oor die mense van wie jy gelees het.
- Sê waar hulle vandaan kom, wat hulle graag eet, en watter tale hulle praat.

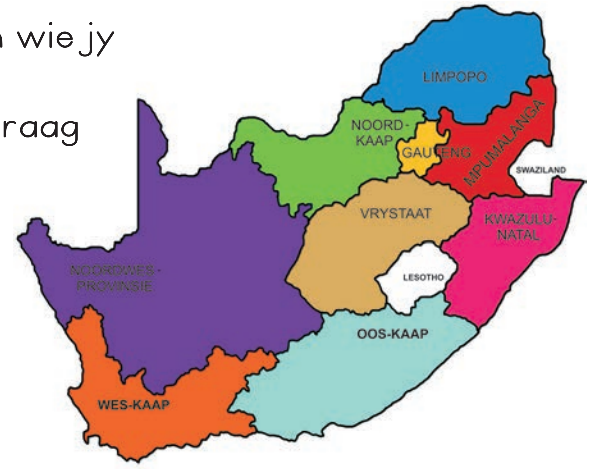

4. Vergelyk

Trek 'n streep van elke persoon in aktiwiteit 1 na die provinsie waar hy of sy woon. Kyk na die voorbeeld.

5. Vind

Vul die inligting oor elke persoon in. Vul in die laaste ry jou eie inligting in.

Naam	Margriet	Kos	Kerrie
Provinsie	Noord-Kaap	Werk	Skoonmaker
Taal	Afrikaans	Vriend of vriendin se naam	Bule

Naam		Kos	
Provinsie		Werk	
Taal		Vriend of vriendin se naam	

Naam		Kos	
Provinsie		Werk	
Taal		Vriend of vriendin se naam	

Naam	Kos
Provinsie	Werk
Taal	Vriend of vriendin se naam

Naam	Kos
Provinsie	Werk
Taal	Vriend of vriendin se naam

Naam	Kos
Provinsie	Werk
Taal	Vriend of vriendin se naam

Naam	Kos
Provinsie	Werk
Taal	Vriend of vriendin se naam

Naam	Kos
Provinsie	Werk
Taal	Vriend of vriendin se naam

Naam	Kos
Provinsie	Werk
Taal	Vriend of vriendin se naam

Jou inligting:

Naam	Kos
Provinsie	Werk
Taal	Vriend of vriendin se naam

6. Kom ons lees

'n Suid-Afrikaanse liefdesverhaal

Albertina reis per trein. Sy is baie senuweeagtig om die Transkei te verlaat. Albertina is in die Oos-Kaap gebore. Sy is op pad Johannesburg toe om as 'n verpleegster te gaan werk in Johannesburg se Algemene Hospitaal. Na twee dae van reis is sy uiteindelik op Johannesburg se stasie. Sy bevind haar in Egoli.

In Johannesburg leer sy tennis speel. Sy raak bevriend met Rosabela Sisulu, wat ook van die Oos-Kaap kom.

Eendag ontmoet Albertina Rosabella se broer, Walter Sisulu. Hy is baie aantreklik. Walter hou onmiddellik van Albertina. Hy nooi haar om saam met hom bioskoop toe te gaan. Kort daarna neem hy Albertina na sy huis om sy moeder te ontmoet.

Eendag, terwyl hulle saam in die strate van Johannesburg stap, vra Walter vir Albertina om met hom te trou. Hulle begin reëlings tref vir hulle troue. Die onthaal vind plaas by Albertina se familiewoning in Tsomo in die Oos-Kaap. By hulle terugkeer na Johanneburg hou hulle ook 'n groot onthaal in die sosiale klub. Hulle strooijonker is Nelson Mandela en hulle strooimeisie is Evelyn, Nelson Mandela se vriendin.

Albertina en Walter was baie gelukkig saam, maar eendag is Walter Sisulu gestuur na Robbeneiland, waar hy 26 jaar gevange gehou is. Hulle liefde moes lewend gehou word deur briewe wat hulle aan mekaar geskryf het.

(Aangepas en vertaal uit *Walter and Albertina Sisulu: In our lifetime*, deur Elinor Sisulu, 2002.)

7\.

Kharigudi

Kom ons skryf

Lees die storie en beantwoord die volgende vrae:

Waar het Albertina vandaan gekom?

Wat was die naam van haar vriendin ?

Waar het sy vir Walter ontmoet?

Wie was haar strooijonker?

Hoe lank was Walter Sisulu op Robbeneiland?

8.

Kom ons skryf

Skryf oor jou familie. Waar woon jy? Watter kulturele gebruike het julle? Wat is julle tradisionele kos?

Naam:

9. Vir die pret

fun fun fun

Briewe en koeverte

a. Kyk hoe ons die koevert adresseer.

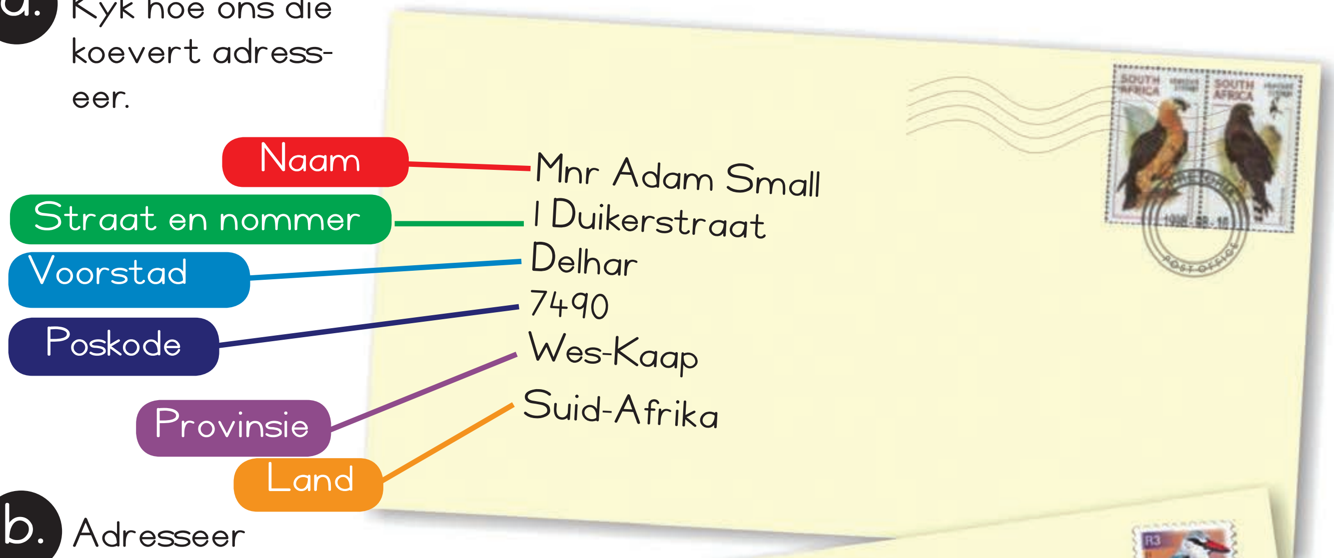

b. Adresseer hierdie koevert nou aan jouself. Skryf jou eie naam, adres, poskode, provinsie en land.

c. Adresseer hierdie koevert nou aan 'n vriend of vriendin.

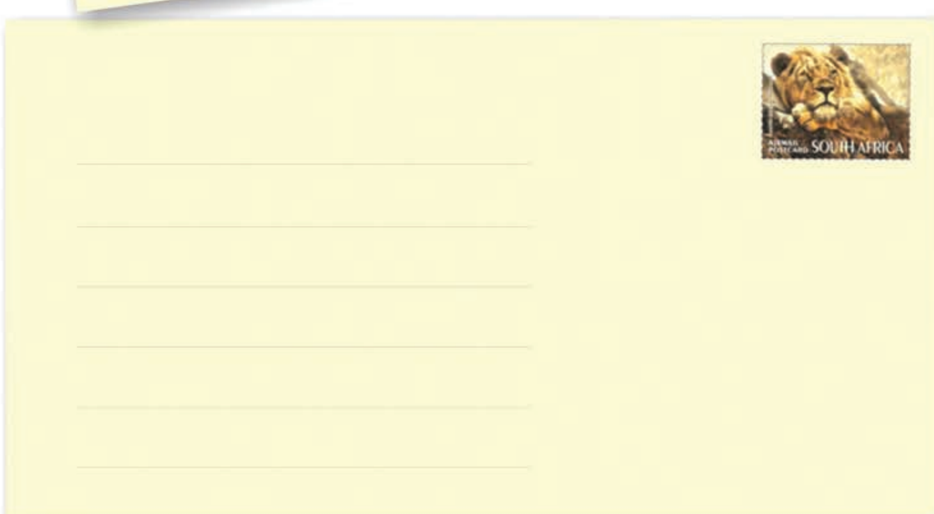

Einde van les 7.1

Ons lewe in 'n wonderlike land

1. Kom ons gesels

- Het jy al ooit ver van jou huis na 'n ander plek gereis?
- Vertel waarheen jy gegaan het en wat jy gesien het.
- Watter interessante plekke is naby jou woonbuurt?

Noordwes-Provinsie (Dipuo) Hierdie provinsie is bekend vir die Sterkfonteingrot. Dit is die plek waar die skedels van die bekende "Mev Ples" en "Little Foot" gevind is. Die bene is omtrent 3 miljoen jaar oud. Die plek staan bekend as die Wieg van die Mensdom. Dit is ook baie gewild onder toeriste. In 2010 het Wêreldbeker-wedstryde by die Bafokeng Royal Sports Palace in Rustenburg plaasgevind.

Noord-Kaap (Magriet) In Kimberley in die Noord-Kaap sal jy die Groot Gat sien. Diamante is in 1871 daar ontdek.

Vrystaat (Makgomo) Ek kom van die QwaQwa-distrik. Dit is die traditionele tuiste van die Basothovolk. My man werk in Phuthaditjhaba. Ons drinkwater kom van Lesotho en vloei deur die Vrystaat.

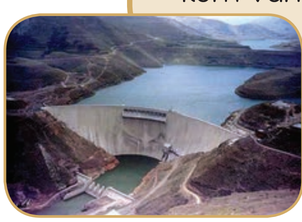

Wes-Kaap (Jannie)
Ons hou daarvan om in die Wes-Kaap te woon. Een van ons gunstelingplekke is Tafelberg. Ons kan met die kabelkarretjie tot bo-op die berg kom, en van daar af die Indiese en Atlantiese Oseaan sien. Ons kan ook Robbeneiland sien, waar Nelson Mandela 'n gevangene was. In 2010 is sommige van die sokkerwedstryde by die Groenpunt-stadion gespeel.

2. Kom ons lees

Daar is belangrike plekke in elke provinsie in Suid-Afrika wat besoek kan word.

Limpopo (Pheladi) In Limpopo is daar baie interessante plekke, soos Bela-Bela, wat beteken 'kook-kook'. Dit is 'n warmwaterbron. Die provinsie is die tuiste van die beroemde reënkoningin Modjadji. Die reënwoude van Limpopo het sommige van die grootste boomvarings in die wêreld. As jy in Limpopo kom sokker kyk, sal jy na die Peter Mokaba-stadion in Polokwane gaan.

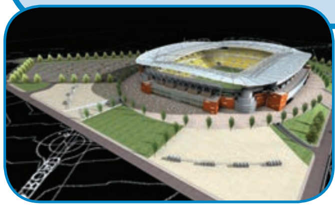

Gauteng (Lindiwe) Ek woon in Soweto, Gauteng, naby die "Soccer City"-stadion in Johannesburg. Dit is 'n baie groot stadion met sitplekke vir 100 000 mense. Gauteng beteken "plek van goud". Dit is die plek waar die meeste van Suid-Afrika se geld verdien word. Johannesburg staan ook bekend as Egoli, omdat daar soveel goudmyne is. Mense kom van al die ander provinsies af na Gauteng. In Gauteng het ons 'n paar sokkerstadions. Ons het Loftus Versfeld in Pretoria en Ellis Park in Johannesburg.

Mpumalanga (Sabelo) beteken "Die plek waar die son opkom". Gedurende die Sokkerwêreldbeker is wedstryde by die Mbombele-stadion in Nelspruit gespeel. Baie toeriste besoek die Nasionale Krugerwildtuin om diere soos leeus, olifante, renosters, seekoeie en jagluiperds te sien.

KwaZulu-Natal (Nonhlanhla). Ek woon in KwaZulu-Natal. Ons provinsie is bekend vir die pragtige Drakensberg - 'n baie hoë bergreeks. In die winter is daar sneeu op die berg se pieke. 'n Mens kan die berg ook op die landkaart sien. As jy in 2010 na KwaZulu-Natal gekom het, sou jy die Wêreldbeker—wedstryde by die Moses Mabhida-stadion in Durban gesien het.

Oos-Kaap (Lulama) Ek is van die Oos-Kaap, die plek waar ons vader Nelson Mandela gebore is. Ons het ons sokkerstadion na hom vernoem. In 2010 kon jy na die Nelson Mandela-stadion in Port Elizabeth kom om na sommige van die wedstryde van die Wêreldbeker te kyk.

3.

Kom ons gesels

- Wat is die name van die Wêreldbekerstadions in die verskillende provinsies?
- Watter provinsies het nie 'n stadion nie?
- Watter provinsie het meer as een sokkerstadion?
- Vertel jou maat van al die interessante plekke wat toeriste in jou provinsie kan besoek.

4. 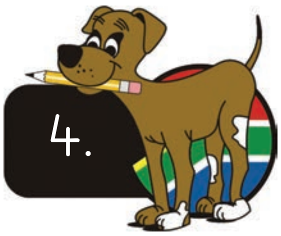

Vind

Vind die inligting wat jy hieronder moet invul in die beskrywings wat hierbo verskaf word.

Provinsie	Sokkerstadion	Belangrike toeriste-aantreklikhede

5.

Vergelyk

Trek 'n streep van die beskrywing na die kaart.
Maak dan kolletjies op die kaart om te toon waar elke stadion is.

6. Kom ons lees

Nelson Mandela se twee tuistes

Ek is gebore in Umtata in die Transkei. Ek het in Qunu gewoon. Daar was geen strate nie. Ons het in strooihutte gewoon. Elke familie het ten minste drie hutte gehad — een om in te kook, die ander een om in te slaap en ook een wat gedien het as 'n pakkamer. My ma het in 'n driebeenpot kos gekook. My gunstelingdis was umngqusho, wat gemaak is van stampmielies en bone. Ons het elke dag vars melk gehad van die bokke en koeie in ons omgewing.

Later het ons getrek na Alex in Johannesberg. Die lewe daar was heeltemal anders. Die lug was dik en swart van fabriekrook. Dit was gevaarlik om snags rond te loop. Die tsotsi's het allerhande gevaarlike wapens gedra, soos messe en vuurwapens. Ek het van Alex gehou, omdat daar verskillende tipes mense was, maar almal was opreg en het saam gewoon soos 'n familie. In Alex was ons almal een. In plaas daarvan dat ons onsself Xhosas of Sotho's of Zulus of Shangaans genoem het, was ons almal Alexandriane. Al het ek nooit regtig 'n huis gehad nie, was Alex my tuiste.

(Aangepas uit *Long Walk to Freedom* deur Nelson Mandela.)

7.

Kom ons skryf

Merk met 'n ✓ of die volgende waar (ja) of onwaar (nee) is.

	Ja	Nee
Nelson Mandela is in Johannesberg gebore.		
Hy het in drie verskillende hutte gewoon.		
Hy het stampmielies en bone geëet.		
Hy het getrek na Alexandra.		
Mense van oral in Suid-Afrika het gelukkig daar saamgewoon.		

8.

Kom ons skryf

Skryf oor die lewe in die omgewing waar jy woon.

____

____

____

____

____

____

9.

Vir die pret

My verjaardagkalender

Vind soveel verjaardae moontlik uit en vul hulle by die korrekte datums in.

Januarie

1 ____	17 ____
2 ____	18 ____
3 ____	19 ____
4 ____	20 ____
5 ____	21 ____
6 ____	22 ____
7 ____	23 ____
8 ____	24 ____
9 ____	25 ____
10 ____	26 ____
11 ____	27 ____
12 ____	28 ____
13 ____	29 ____
14 ____	30 ____
15 ____	31 ____
16 ____	

Februarie

1 ____	16 ____
2 ____	17 ____
3 ____	18 ____
4 ____	19 ____
5 ____	20 ____
6 ____	21 ____
7 ____	22 ____
8 ____	23 ____
9 ____	24 ____
10 ____	25 ____
11 ____	26 ____
12 ____	27 ____
13 ____	28 ____
14 ____	29 ____
15 ____	30 ____

Maart

1 ____	17 ____
2 ____	18 ____
3 ____	19 ____
4 ____	20 ____
5 ____	21 ____
6 ____	22 ____
7 ____	23 ____
8 ____	24 ____
9 ____	25 ____
10 ____	26 ____
11 ____	27 ____
12 ____	28 ____
13 ____	29 ____
14 ____	30 ____
15 ____	31 ____
16 ____	

April

1 ____	16 ____
2 ____	17 ____
3 ____	18 ____
4 ____	19 ____
5 ____	20 ____
6 ____	21 ____
7 ____	22 ____
8 ____	23 ____
9 ____	24 ____
10 ____	25 ____
11 ____	26 ____
12 ____	27 ____
13 ____	28 ____
14 ____	29 ____
15 ____	30 ____

Mei

1 ____
2 ____
3 ____
4 ____
5 ____
6 ____
7 ____
8 ____
9 ____
10 ____
11 ____
12 ____
13 ____
14 ____
15 ____
16 ____
17 ____
18 ____
19 ____
20 ____
21 ____
22 ____
23 ____
24 ____
25 ____
26 ____
27 ____
28 ____
29 ____
30 ____
31 ____

Junie

1 ____
2 ____
3 ____
4 ____
5 ____
6 ____
7 ____
8 ____
9 ____
10 ____
11 ____
12 ____
13 ____
14 ____
15 ____
16 ____
17 ____
18 ____
19 ____
20 ____
21 ____
22 ____
23 ____
24 ____
25 ____
26 ____
27 ____
28 ____
29 ____
30 ____

Julie

1 ____
2 ____
3 ____
4 ____
5 ____
6 ____
7 ____
8 ____
9 ____
10 ____
11 ____
12 ____
13 ____
14 ____
15 ____
16 ____
17 ____
18 ____
19 ____
20 ____
21 ____
22 ____
23 ____
24 ____
25 ____
26 ____
27 ____
28 ____
29 ____
30 ____
31 ____

Augustus

1 ____
2 ____
3 ____
4 ____
5 ____
6 ____
7 ____
8 ____
9 ____
10 ____
11 ____
12 ____
13 ____
14 ____
15 ____
16 ____
17 ____
18 ____
19 ____
20 ____
21 ____
22 ____
23 ____
24 ____
25 ____
26 ____
27 ____
28 ____
29 ____
30 ____
31 ____

September

1	16
2	17
3	18
4	19
5	20
6	21
7	22
8	23
9	24
10	25
11	26
12	27
13	28
14	29
15	30

Oktober

1	17
2	18
3	19
4	20
5	21
6	22
7	23
8	24
9	25
10	26
11	27
12	28
13	29
14	30
15	31
16	

November

1	16
2	17
3	18
4	19
5	20
6	21
7	22
8	23
9	24
10	25
11	26
12	27
13	28
14	29
15	30

Desember

1	17
2	18
3	19
4	20
5	21
6	22
7	23
8	24
9	25
10	26
11	27
12	28
13	29
14	30
15	31
16	

Einde van les 7.2

Wie is ons bure?

1. Kom ons gesels

- Ken jy enige mense van ander lande?
- Watter soort mense is hulle?
- Dra hulle tradisionele klere?
- Hoe trek hulle aan?

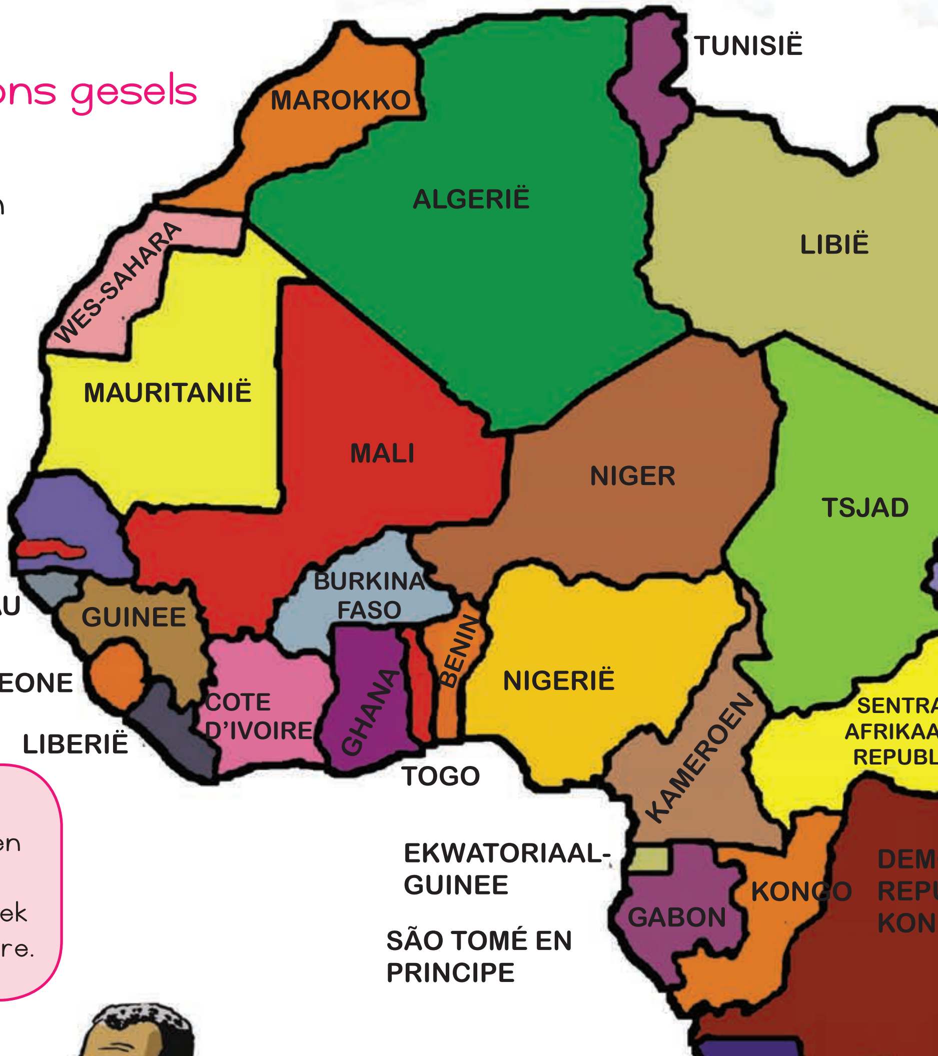

My naam is Rokhaya. Ek woon in Senegal en ek praat Frans. Ek is 'n kleremaakster en ek ontwerp pragtige klere.

Ek is Edmore. Ek woon in Zimbabwe. Ek praat Ndebele. Dit is amper dieselfde as die Ndebele wat in Suid-Afrika gepraat word.

My naam is Mani. Ek woon in die Demokratiese Republiek die Kongo. Ek praat Frans. My land het baie diamante, woude en riviere.

Ek is Kamana, en ek woon in Botswana. Ek is 'n Basarwa. Ek oorleef deur te jag.

2.

Kom ons lees
Wie is ons bure?

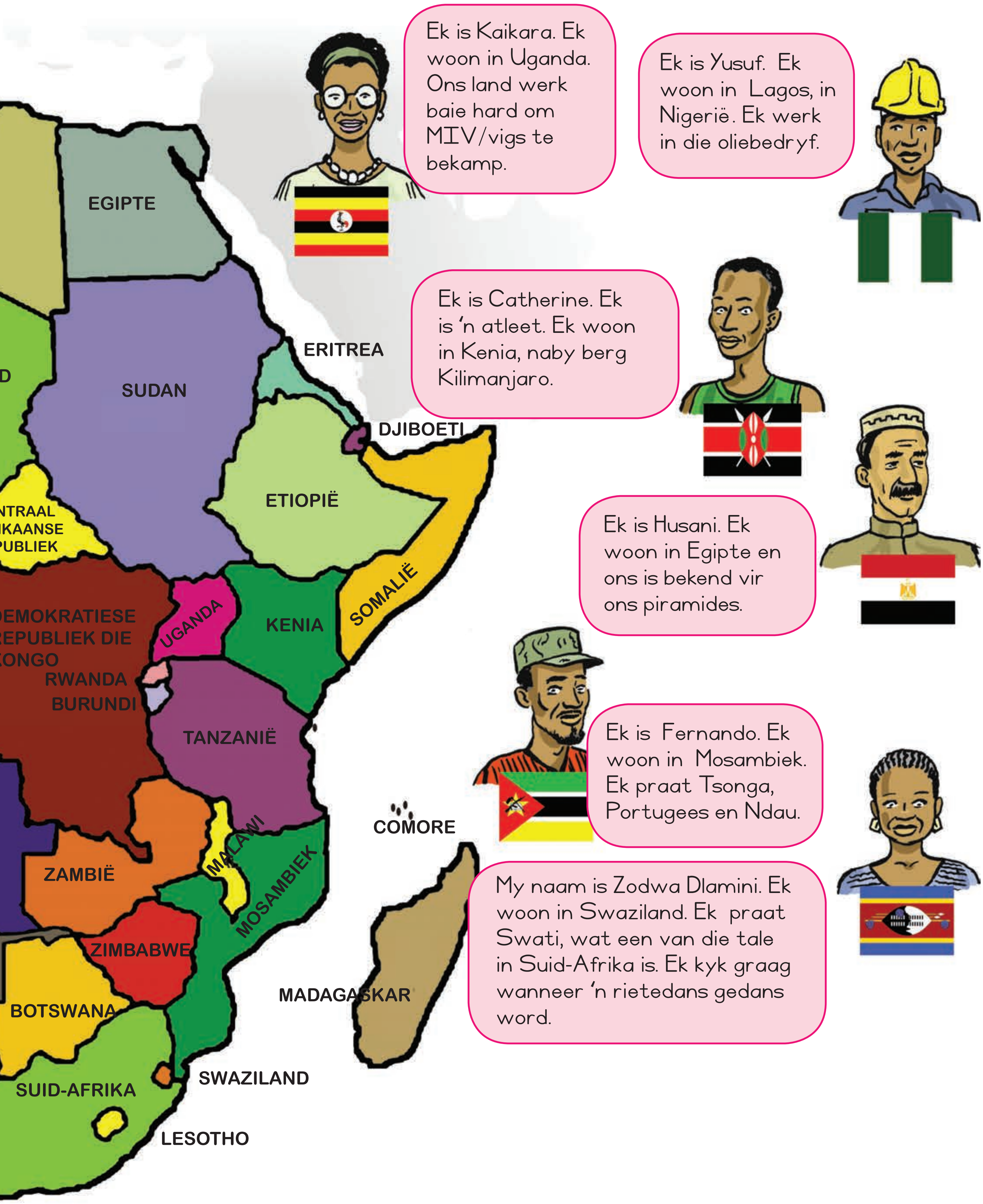

4.

Vind

Maak 'n lys van die lande waar almaal vandaan kom.
Noem een belangrike feit van elke land.

	'n Belangrike feit van elke land

5.

Kom ons gesels

- Watter lande deel 'n grens met Suid-Afrika?
- Watter land is die verste van Suid-Afrika af?
- Watter land wil jy graag besoek? Waarom?

6.

Kom ons teken

Teken 'n kaart van die plek waar jy woon en dui die belangrike plekke aan.

7. Vir die pret

Hoe om jou tyd te bestuur

Vul in wat jy in 'n gewone dag doen, van soggens vroeg tot saans laat.

	04:00	4 voormiddag	
	05:00	5 voormiddag	
	06:00	6 voormiddag	
	07:00	7 voormiddag	
	08:00	8 voormiddag	
	09:00	9 voormiddag	
	10:00	10 voormiddag	
	11:00	11 voormiddag	
	12:00	12 middag	
	13:00	1 namiddag	

	14:00	2 namiddag		NAMIDDAG
	15:00	3 namiddag		
	16:00	4 namiddag		
	17:00	5 namiddag		
	18:00	6 namiddag		
	19:00	7 namiddag		
	20:00	8 namiddag		
	21:00	9 namiddag		
	22:00	10 namiddag		
	23:00	11 namiddag		
	24:00	12 middernag		
	01:00	1 voormiddag		VOORMIDDAG
	02:00	2 voormiddag		
	03:00	3 voormiddag		

Einde van les 7.3

Besoekers aan Suid-Afrika

1. Kom ons gesels

- Suid-Afrika het baie toeriste.
- Waarom hou mense van ander lande daarvan om Suid-Afrika te besoek?

Ronaldinho: Ek woon in Spanje, en ek kom Suid-Afrika toe om sokker te speel. Ek gaan speel by Soccer City.

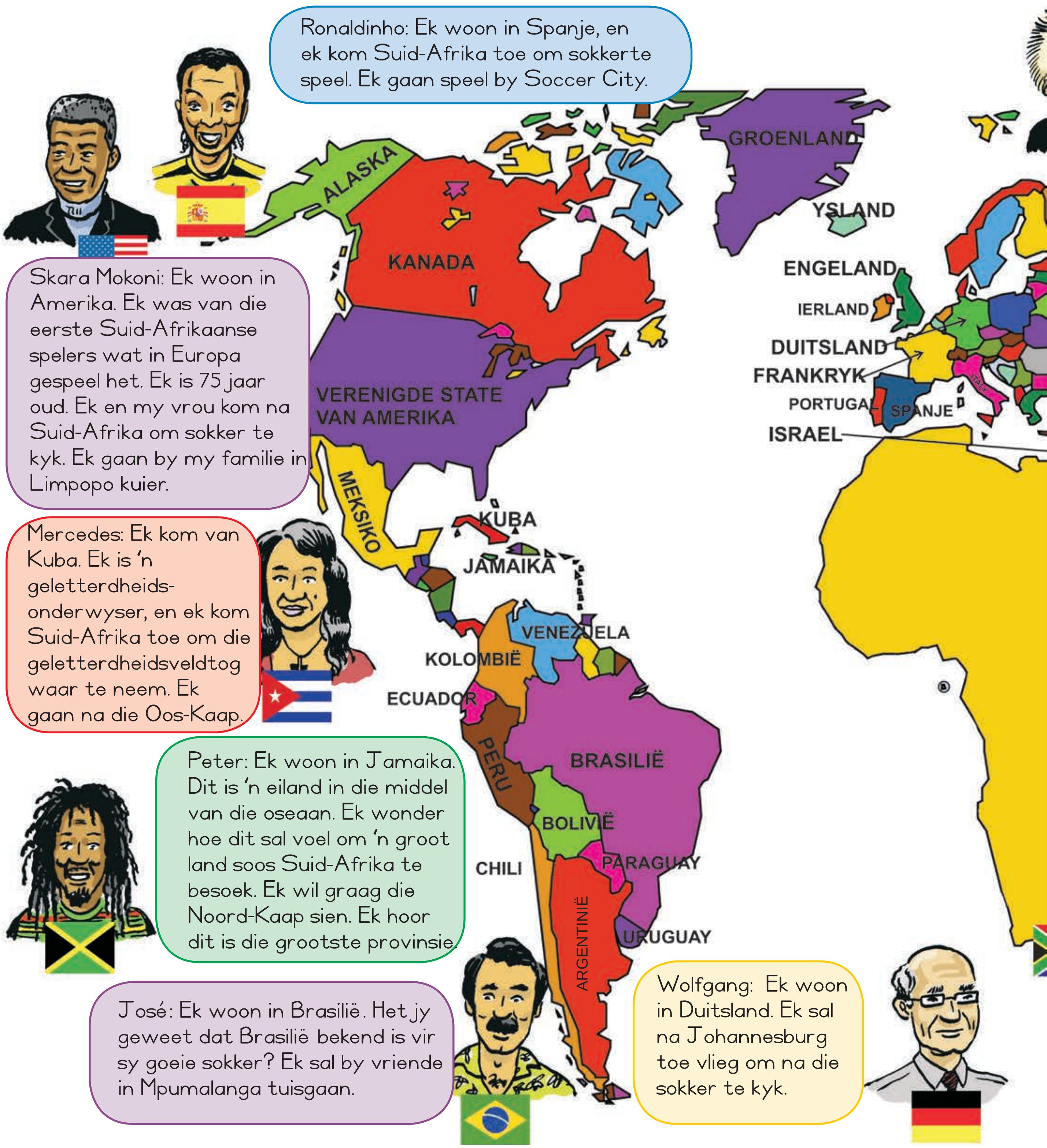

Skara Mokoni: Ek woon in Amerika. Ek was van die eerste Suid-Afrikaanse spelers wat in Europa gespeel het. Ek is 75 jaar oud. Ek en my vrou kom na Suid-Afrika om sokker te kyk. Ek gaan by my familie in Limpopo kuier.

Mercedes: Ek kom van Kuba. Ek is 'n geletterdheids-onderwyser, en ek kom Suid-Afrika toe om die geletterdheidsveldtog waar te neem. Ek gaan na die Oos-Kaap.

Peter: Ek woon in Jamaika. Dit is 'n eiland in die middel van die oseaan. Ek wonder hoe dit sal voel om 'n groot land soos Suid-Afrika te besoek. Ek wil graag die Noord-Kaap sien. Ek hoor dit is die grootste provinsie.

José: Ek woon in Brasilië. Het jy geweet dat Brasilië bekend is vir sy goeie sokker? Ek sal by vriende in Mpumalanga tuisgaan.

Wolfgang: Ek woon in Duitsland. Ek sal na Johannesburg toe vlieg om na die sokker te kyk.

2.

Kom ons lees

Lees oor die mense van ander lande, en waarom hulle na Suid-Afrika toe kom.

Gaddi: Ek kom van Groenland. Ek is 'n Eskimo. Ek woon in 'n baie koue land. Ek sien daarna uit om sonnige Suid-Afrika te besoek. Ek wil ook QwaQwa besoek.

John en Wendy: Ons woon in Engeland. Ons wil graag die Nasionale Krugerwildtuin besoek.

Jacques: Ek woon in Parys, in Frankryk. Ek was in 2007 in die stadion toe die Springbokke die Rugbywêreldbeker gewen het. Ek wil baie graag Kaapstad besoek.

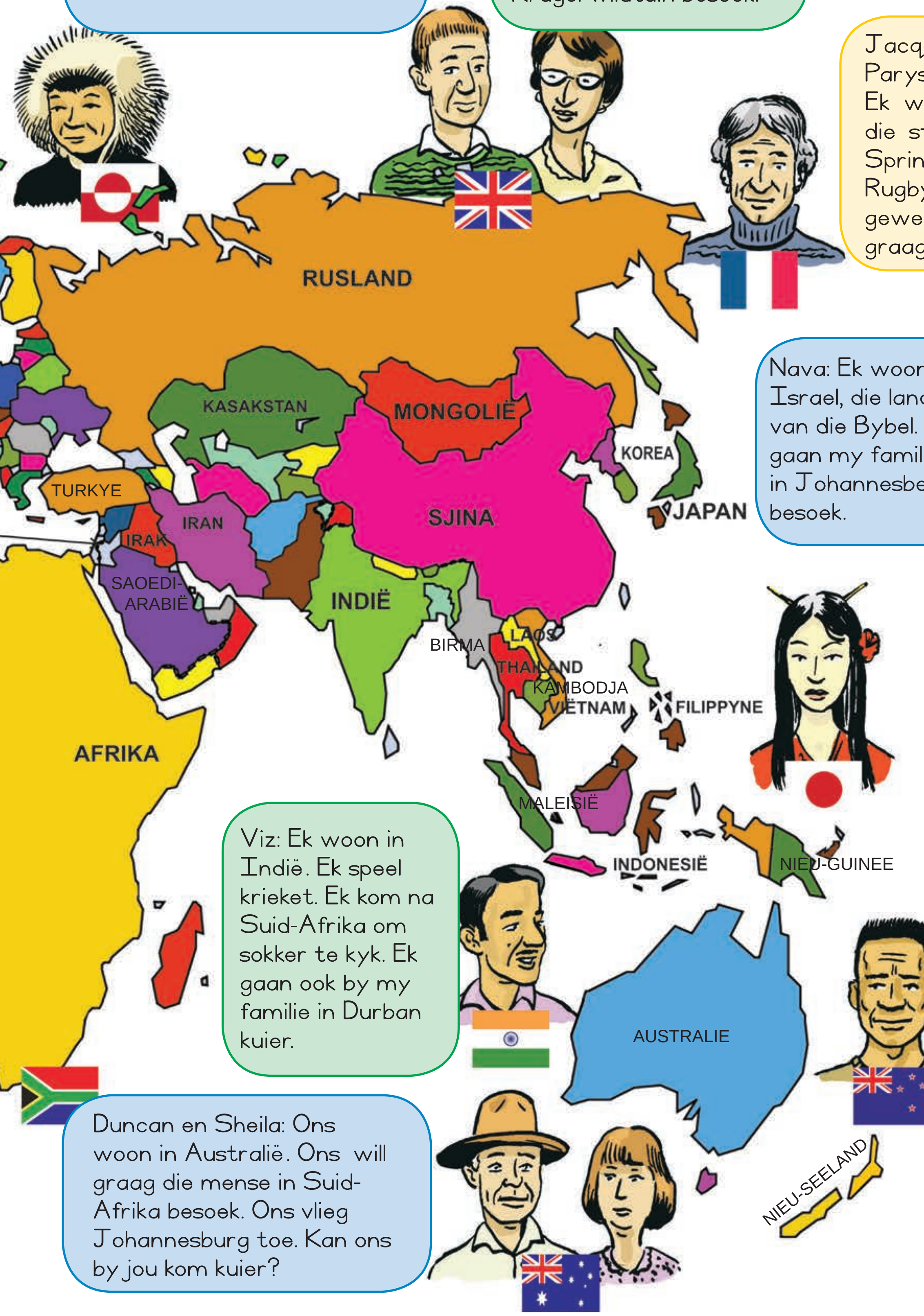

Nava: Ek woon in Israel, die land van die Bybel. Ek gaan my familie in Johannesberg besoek.

Chiyo: Ek kom van Japan. Ek wil Suid-Afrika graag besoek. Ek eet graag vis. In Kaapstad sal ek snoek eet.

Viz: Ek woon in Indië. Ek speel krieket. Ek kom na Suid-Afrika om sokker te kyk. Ek gaan ook by my familie in Durban kuier.

Rangi: Ek is 'n Maori. Ek woon in Nieu-Seeland. Ek wil die mense van Afrika sien. Ek wil graag die Wieg van die Mensdom besoek.

Duncan en Sheila: Ons woon in Australië. Ons will graag die mense in Suid-Afrika besoek. Ons vlieg Johannesburg toe. Kan ons by jou kom kuier?

3.

Vergelyk

Trek met jou lineaal 'n streep van elke persoon na sy of haar land in die raam op die vorige bladsy.

4.

Skryf

Vul in die tabel hieronder elke persoon se naam in, waar hy of sy vandaan kom, watter provinsie hulle wil besoek en wat hulle graag wil sien.

Naam: Wolfgang

Van watter land af? Duitsland

Watter provinsie wil hy of sy graag besoek? Gauteng

Wat wil hy of sy in Suid-Afrika sien? Sokker

Naam

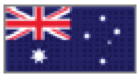

Van watter land af?

Watter provinsie wil hy of sy graag besoek?

Wat wil hy of sy in Suid-Afrika sien?

Naam

Van watter land af?

Watter provinsie wil hy of sy graag besoek?

Wat wil hy of sy in Suid-Afrika sien?

Naam

Van watter land af?

Watter provinsie wil hy of sy graag besoek?

Wat wil hy of sy in Suid-Afrika sien?

Naam

Van watter land af?

Watter provinsie wil hy of sy graag besoek?

Wat wil hy of sy in Suid-Afrika sien?

Naam

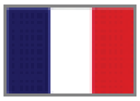

Van watter land af?

Watter provinsie wil hy of sy graag besoek?

Wat wil hy of sy in Suid-Afrika sien?

Naam

Van watter land af?

Watter provinsie wil hy of sy graag besoek?

Wat wil hy of sy in Suid-Afrika sien?

Naam

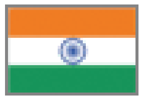

Van watter land af?

Watter provinsie wil hy of sy graag besoek?

Wat wil hy of sy in Suid-Afrika sien?

Naam

Van watter land af?

Watter provinsie wil hy of sy graag besoek?

Wat wil hy of sy in Suid-Afrika sien?

Naam

Van watter land af?

Watter provinsie wil hy of sy graag besoek?

Wat wil hy of sy in Suid-Afrika sien?

Naam

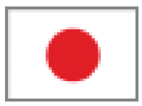

Van watter land af?

Watter provinsie wil hy of sy graag besoek?

Wat wil hy of sy in Suid-Afrika sien?

Naam

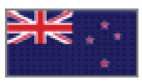

Van watter land af?

Watter provinsie wil hy of sy graag besoek?

Wat wil hy of sy in Suid-Afrika sien?

Naam

Van watter land af?

Watter provinsie wil hy of sy graag besoek?

Wat wil hy of sy in Suid-Afrika sien?

Naam

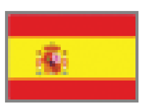

Van watter land af?

Watter provinsie wil hy of sy graag besoek?

Wat wil hy of sy in Suid-Afrika sien?

Naam

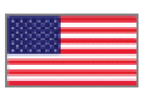

Van watter land af?

Watter provinsie wil hy of sy graag besoek?

Wat wil hy of sy in Suid-Afrika sien?

5. Gesels

- Wys jou maat Noord, wat aan die bokant van die kaart is, en Suid, wat aan die onderkant van die kaart is. Noem watter lande in die Noorde is en watter lande in die Suide is. Watter land sou jy graag wou besoek? Waarom?

6. 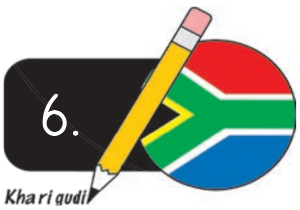

Skryf

Skryf 'n brief aan een van die mense van wie jy in hierdie les gelees het. Vertel vir hom of haar in jou brief 'n paar interessante feite oor Suid-Afrika. Vertel hom of haar van die weer en kulturele gebruike. Jy kan hom of haar ook vertel van die probleme wat die mense van Suid-Afrika ondervind.

7.

Vir die pret

Vul die volgende vorm in om 'n ID te bekom.

REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA
DEPARTEMENT BINNELANDSE SAKE

EERSTE AANSOEK OM 'N IDENTITEITSKAART

HIERDIE VORM MOET VOLLEDIG INGEVUL WORD **TWEE ONLANGSE FOTO'S MOET INGEHANDIG WORD**

Identiteitsnommer

AANSOEKER
Stawende dokument:

Geboorteregistrasienommer

laat registrasie ☐ TBVC ☐

- Van
- Nooiensvan
- Voornaam(-name)
- Geboortedatum Geboorteland
- Geslag V ☐ M ☐ Geboortestad/-dorp

Telefoonnommer Skakelkode

HUWELIKSTATUS

Nooit getroud ☐ Getroud ☐ Wewenaar/Weduwee ☐ Geskei ☐ Religieuse regte ☐

Gewoonteverbintenis ☐ Buitelandse huwelik ☐

Huweliksgenoot

Identiteitsdokument

Geboortedatum

Voorname

Nooiensvan

Datum van huwelik

Stad/dorp waar getroud

Opmerkings

....

....

....

....

Handtekening van amptenaar wat vorm nagaan

Identiteitsnommer

Einde van les 7.4

Ons is 'n trotse nasie

1. **Kom ons lees**
Kyk na Suid-Afrika se wapenskild.

Suid-Afrika se wapenskild.

Voël
As 'n nasie kan ons vlieg.

Son
Ons het almal 'n plek in die son.

Proteablom
Ons nasie kan groei soos 'n blom.

Spies en knopkierie
Ons sal veg as ons moet.

Graan
Ons sien om na die aarde.

Olifanttande
Ons is sterk.

Skild
Ons is beskerm.

Khoisan-mense
Hulle is die oudste inwoners van ons land.

Ons leuse
Ons verskil maar ons staan saam.

2.

Vergelyk

In die raam in aktiwiteit l, trek 'n streep van elke sin na die deel in die wapenskild waarmee dit verband hou.

3.

Kom ons gesels

Kyk na die verskillende dele van die wapenskild.
Stem jy saam met die betekenis van elke deel?
Dink jy dit is 'n goeie wapenskild vir Suid-Afrika?
Waarom dink jy so?

4.

Kom ons lees

Liefdesgedig vir my land

My land staan vir liefde
My land staan vir vrede
My land staan vir vreugde
My land staan vir gesondheid en voorspoed

My land staan vir eenheid
Voel die miljoene mense
Kyk na hulle passie
Hulle het hande gevat
Daar is hoop in hulle oë

Kom ons vier dit!

(Verkort en vertaal uit 'n gedig deur Sandile Dikeni vir Nasionale Erfenisdag, September 2007)

5. Gesels

- Wat beteken dit vir jou om 'n Suid-Afrikaner te wees?
- Wat bedoel ons wanneer ons sê dat ons 'n reënboognasie is?
- Het jy dit geniet om meer oor die wêreld om ons te wete te kom?

6. Kom ons skryf

- Wat het jy geleer sedert jy by die geletterdheidsklas aangesluit het?

____

____

____

- Hoe help dit jou om te kan lees?

____

____

____

- Wat sal jy hierna aanpak?

____

____

____

- Skryf 'n brief aan die Minister van Onderwys waarin jy hom/haar bedank vir die Kha ri Gude-projek:

1. Deel met haar wat jy die meeste geniet het.
2. Vertel vir haar hoe dit jou lewe beïnvloed het.
3. Verduidelik hoe jy voel noudat jy kan lees en skryf.

Adres: ______________________

____

____

Datum: ______________________

Geagte Minister,

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

Met dank

____

Handtekening

____

Naam

Nkosi sikelel' iAfrika

Nkosi sikelel' iAfrika
Maluphakanyisw' uphondo lwayo,
Yizwa imithandazo yethu,
Nkosi sikelela, thina lusapho lwayo.
Morena boloka setjhaba sa heso,
O fedise dintwa le matshwenyeho,
O se boloke, O se boloke setjhaba sa heso,
Setjhaba sa South Afrika - South Afrika.

Uit die blou van onse hemel,
Uit die diepte van ons see,
Oor ons ewige gebergtes,
Waar die kranse antwoord gee,
Sounds the call to come together,
And united we shall stand,
Let us live and strive for freedom,
In South Africa our land.

Einde van les 7.5

Knip hierdie woorde uit en plak dit in elke aktiwiteit 3 van tema 1 tot 3 in die spasies wat daarvoor voorsien word.

1

Ek	is	bly	ons	leer.

My	naam	is	Grietjie.

Ons	moes	trek.

Ek	kan	nou	ook	'n
boek	lees.			

Ek	leer	baie	in	die	klas.

Knip hierdie woorde uit en plak dit in elke aktiwiteit 3 van tema 1 tot 3 in die spasies wat daarvoor voorsien word.

2

Ons	het	baie	vreugde
in	ons	huis	gehad.

Ouma	het	net	mooi	tafel
gedek,	toe	hoor	ons	
die	geskreeu	van	die	baba.

Pa	lees	vir	sy	kinders
van	kleins	af,	want	wat
jy	saai	sal	jy	maai.

Knip hierdie woorde uit en plak dit in elke aktiwiteit 3 van tema 1 tot 3 in die spasies wat daarvoor voorsien word.

2

Jy	moet	'n	ID	kry	as

jy	sestien	word.	Dit	is

soms	moeilik,	maar	jy

moet	dit	hê.

As	jy	dit	nie	kry	nie,	kan

jy	dalk	sukkel	om	werk	te	kry.

Knip hierdie woorde uit en plak dit in elke aktiwiteit 3 van tema 1 tot 3 in die spasies wat daarvoor voorsien word.

2

By	toilette	is	daar

dikwels	vlieë.

Skoon	naels	skep	'n	goeie	indruk.

Knip hierdie woorde uit en plak dit in elke aktiwiteit 3 van tema 1 tot 3 in die spasies wat daarvoor voorsien word.

3

Ons	land	het	pragtige	varings.

Ons	blomme	bring	baie	toeriste.

Dit	dra	by	tot	die	land	se	welvaart.

Knip hierdie woorde uit en plak dit in elke aktiwiteit 3 van tema 1 tot 3 in die spasies wat daarvoor voorsien word.

3

Die	flou	vergadering	het	die

voorsitter	laat	frons.

Toe	hy	egter	sien	dit

word	’n	groot	byeenkoms,	het

hy	begin	glimlag.

Ons	het	geklap	toe	’n

knewel	van	’n	man	begin	praat

met	kragtige	woorde.

Knip hierdie woorde uit en plak dit in elke aktiwiteit 3 van tema 1 tot 3 in die spasies wat daarvoor voorsien word.

3

Ons | is | kwaad | oor | die

hoë | misdaadsyfer.

'n | Plan | moet | gemaak | word | om

ons | pragtige | land | te | red.

Misdaad | word | ook | bevorder | deur

onwettige | sjebeens.

Om | toe | te | slaan | op | misdaad

moet | die | gemeenskap | saamstaan.

Ons | moet | geweld | in

Knip hierdie woorde uit en plak dit in elke aktiwiteit 3 van tema 1 tot 3 in die spasies wat daarvoor voorsien word.

3

die	kiem	smoor.

Jy	moet	spring	as	jy

'n	plek	in	'n	taxi	wil	hê.

Dis	onwettig	om	in	'n	taxi	te	staan.

'n	Mens	kan	baie	sweet	in	'n	taxi.

Ons	bly	meestal	tjoepstil	as	die	bestuurder

swak	bestuur,	omdat	ons	bang	is.

Meeste	taxibestuurders	is	traag	om

na	ons	te	luister.

Ons	moenie	hierdie	twak	verduur	nie.

Knip hierdie woorde uit en plak dit in elke aktiwiteit 3 van tema 1 tot 3 in die spasies wat daarvoor voorsien word.

3

Dis vreugde om te kan werk.

Ons moet raap en skraap om

genoeg geld te kry.

Ons moet aan die werk spring

en ons bes doen.

Ons kan maklik 'n klomp

skuld maak.

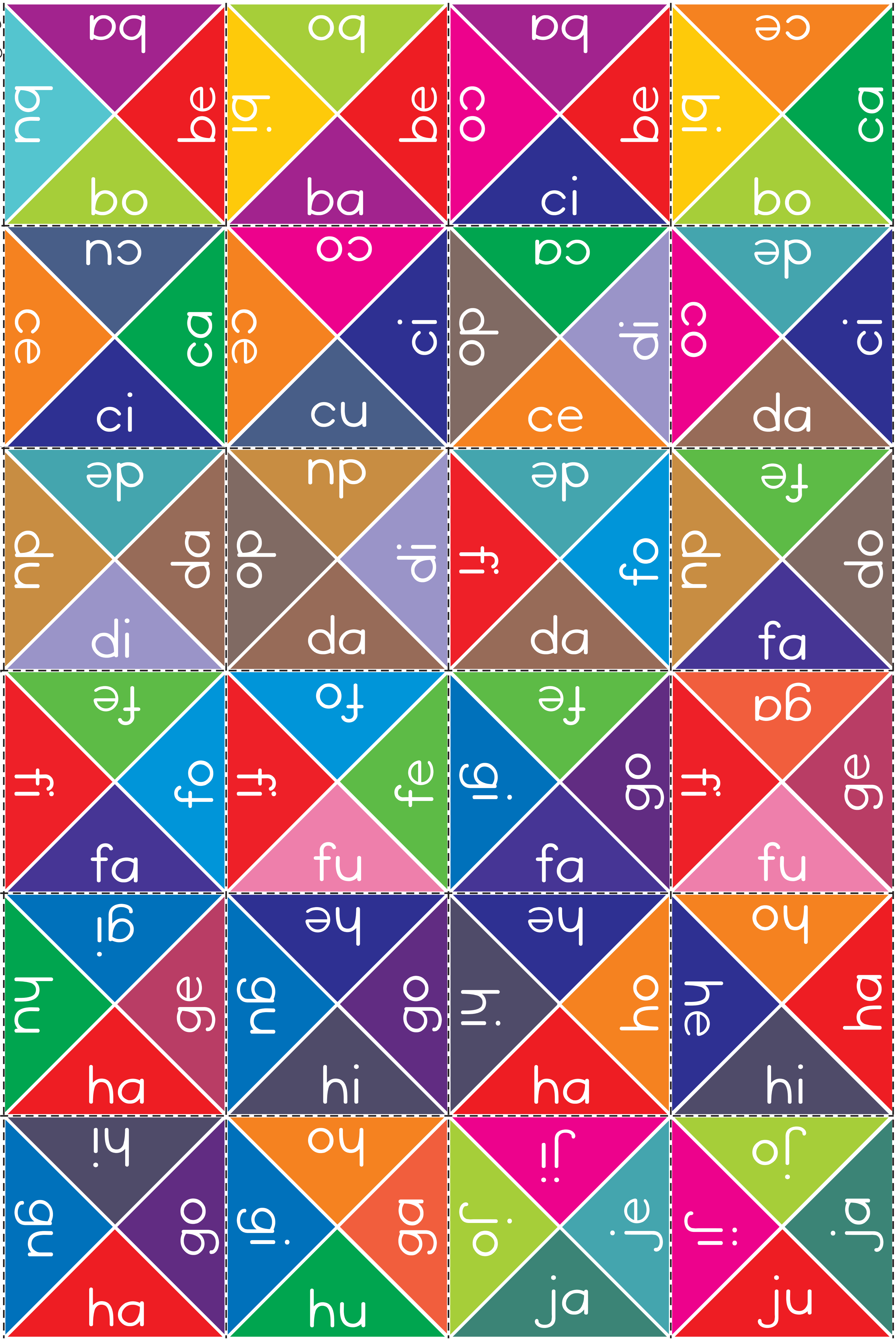
ba
bu
be
bo
bo
bi
be
ba
ba
co
be
ci
ce
bi
ca
bo
cu
ce
ca
ci
co
ce
ci
cu
ca
do
di
ce
de
co
ci
da
de
du
da
di
du
do
di
da
de
fi
fo
da
fe
du
do
fa
fe
fi
fo
fa
fo
fi
fe
fu
fe
gi
go
fa
ga
fi
ge
fu
gi
hu
ge
ha
he
gu
go
hi
he
hi
ho
ha
ho
he
ha
hi
hi
gu
go
ha
ho
gi
ga
hu
ji
jo
je
ja
jo
ji
ja
ju

mat	bad	das	kas
tas	pad	bed	lem
ken	mes	net	ses
bid	klip	kind	klim
vis	kis	kok	bok
sop	bos	son	pot

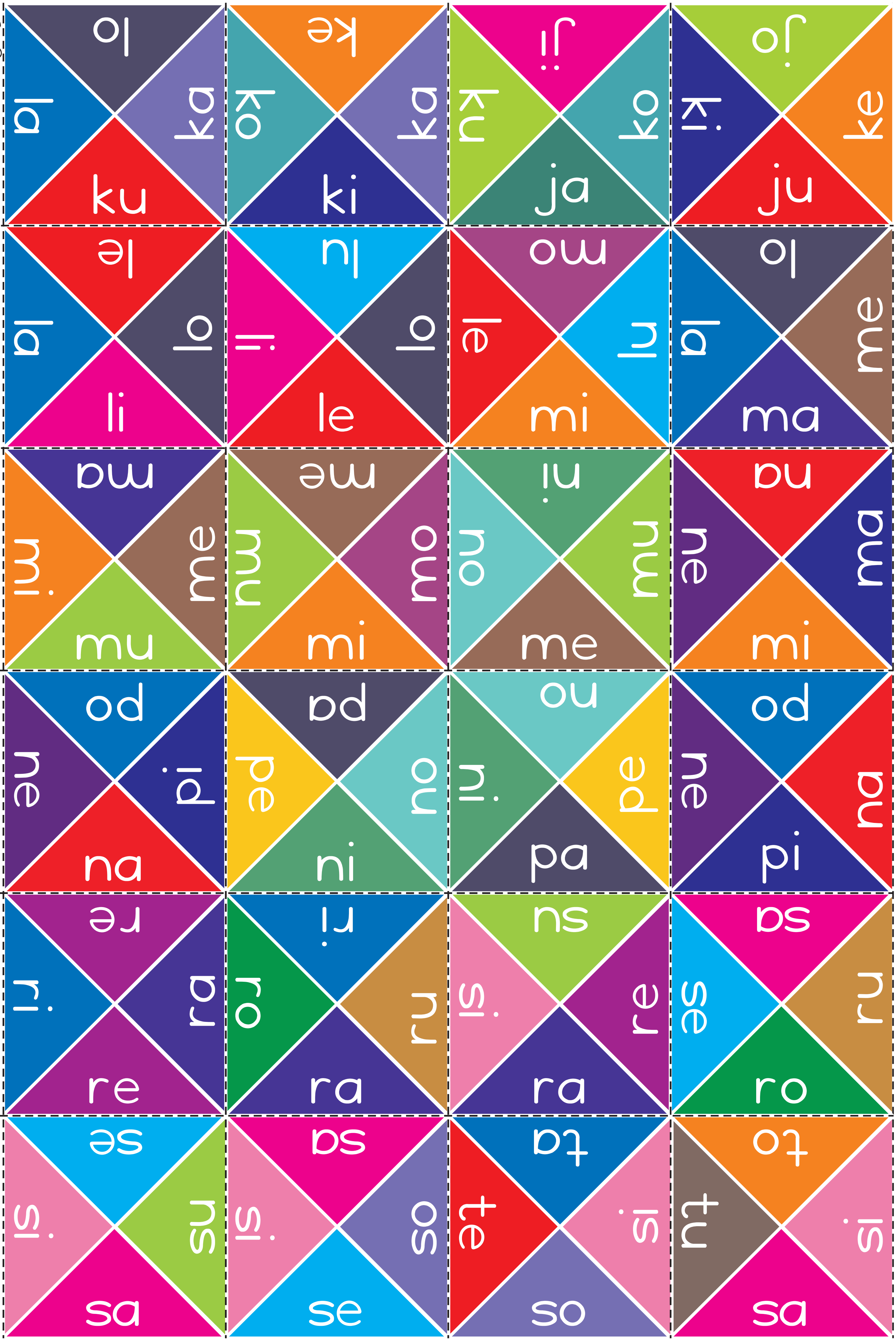
lo la ka ku
ke ko ka ki
ji ku ko ja
jo ki ke ju
le la lo li
lu li lo le
mo le lu mi
lo la me ma
ma mi me mu
me mu mo mi
ni no mu me
na ne ma mi
po ne pi na
pa pe nu ni
nu ni pe pa
po ne nu pi
re ri ra re
ri ro ru ra
su si re ra
sa se ru ro
se si su sa
sa si so se
ta te si so
to tu si sa

boete	boeg	moeg	swoeg
voeg	roes	meer	keer
sweer	weef	leeg	fees
koud	goud	woud	stout
klou	blou	waai	maai
saai	raai	kwaai	baai

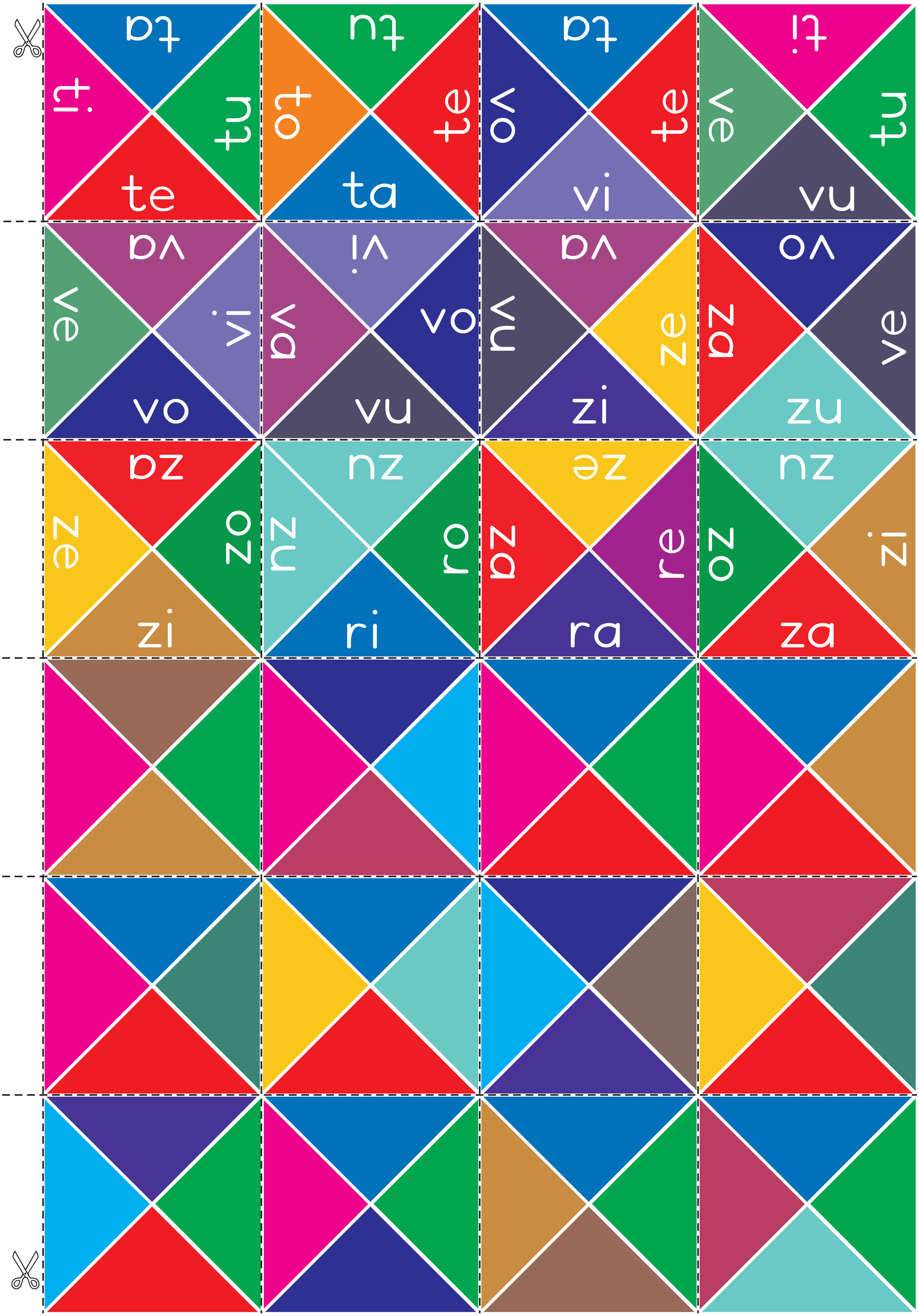
ta ti tu te
tu to te ta
ta vo te vi
ti ve tu vu
va ve vi vo
vi va vo vu
va vu ze zi
vo za ve zu
za ze zo zi
zu zu ro ri
ze za re ra
zu zo zi za

muur	vuur	duur	sjuut
stuur	skuur	woning	koning
doring	horing	sloping	toring

a A 1 b B
c C 2 d D
e E 3 f F
g G 4 h H
i I 5 j J
k K 6 l L
m M 7 n N

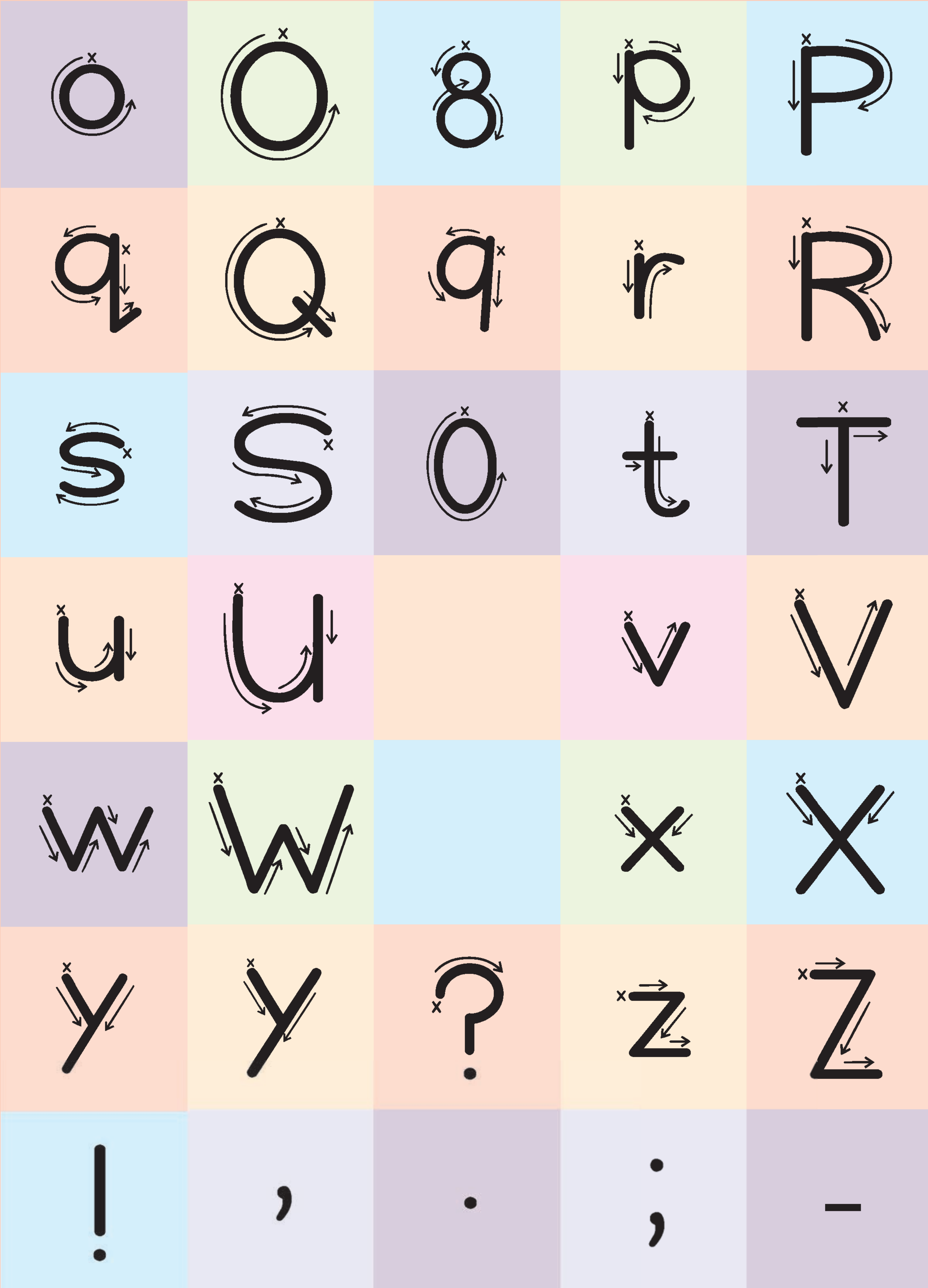
o O 8 p P
q Q q r R
s S 0 t T
u U v V
w W x X
y Y ? z Z
! , . ; –